

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmickowski
wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 300

Poznań, wtorek dnia 5 lipca 1932

Rok XXVII

Wschód i zachód w Polsce

Zdaje się po raz pierwszy ze strony „sanacyjnej” odezwano się z taką szczerością, jak to uczynił cytowany przez nas wczoraj „Ilustr. Kurjer Pomorski”, że w Polsce toczy się walka między wschodem, reprezentowanym przez obóz prorządowy, a zachodem, wyrażanym przez opozycję narodową, a zwłaszcza przez Wielkopolskę i Pomorze.

Jest to ocena całkowicie trafna i dobrze się stało, że nareszcie znalazło się pismo „sanacyjne”, które przyznało się do tego, że obóz jego reprezentuje pierwiastki wschodnie i zamierza zniszczyć pierwiastki zachodnie w społeczeństwie. Zawsze zwracaliśmy uwagę na taki właśnie charakter walki wewnętrznej w Polsce, długi czas usiłowano nam przeczytać, wreszcie podzieleno nasz punkt widzenia.

Istotnie, ostrość zmagania się sił politycznych w kraju znajduje swoje uzasadnienie w tym, że chodzi w tej walce nie tyle nawet o pewne cele z bieżącej polityki, ale o wyższe wartości moralne, kulturalne i psychiczne. A niestety poglądy na te zagadnienia są całkiem inne dla umysłowości zachodniej, a inne dla umysłowości wschodniej. To, co my, ludzie zachodu uważamy za zbrodnię, człowiek wschodu podnosi nieraz do godności cnoty, to, co my czcimy, jako podstawowe wartości, na których opiera się życie moralne i prawne narodu, człowiek wschodu gotów deptać i niszczyć. Inna jest reakcja psychiczna człowieka zachodu na różne wypadki, a inna człowieka wschodu. Złanie się tych dwóch umysłowości, jest dlatego też niemożliwe, bo odgradza je cała skala pojęć moralnych, tradycji cywilizacyjnych, właściwości psychicznych.

W Polsce zresztą walka między wschodem a zachodem trwała zawsze. Niestety ludzie z zachodnim sposobem myślenia, jak i dzielnice zachodnie szybko zostały odsunięte od władzy i od większych wpływów w państwie. Dzielnice zachodnie wysiliły się najwięcej, one bowiem utworzyły państwo polskie i one rządziły za czasów piastowskich. Od okresu jednak jagiellońskiego, przyłączenia do Polski coraz większych obszarów na wschodzie i angażowania się coraz silniej na wschód, umocnił się i utrwalił wpływ polityki i psychiki wschodniej w państwie.

I niewątpliwie jedną z przyczyn załamania się państwa był upadek znaczenia w Polsce przedrozbiorowej ziem zachodnich i zachodnich pierwiastków cywilizacyjnych. Zapanował w niej duch wschodni z jego anarch. psychiką, z jego „prawem i lewem”, z jego dzikim bizantyzmem, z jego niedocenianiem przede wszystkim znaczenia morza i ziem zachodnich.

W Polsce odrodzonej również uzyskali wpływy i znaczenie ludzie wschodni, lub ze wschodnią psychiką. Ale natrafili na opór silniejszy, wskutek

W Lozannie sytuacja bez zmian

Nieustępliwość niemiecka — Nadzieje Mac Donalda

Lozanna, 5. 7. (PAT). Choć Mac Donald, jako przewodniczący konferencji zachowuje zrozumiałą rezerwę, to jednak, w jego otoczeniu i wśród delegacji angielskiej ogólnie daje się wyraz żywemu niezadowoleniu z powodu taktyki niemieckiej, która uniemożliwia szybkie powzięcie decyzji.

W kołach angielskich podkreślają, że propozycja wierzyteli równa się zmniejszeniu planu Younga o 75 proc. i wyrażają zdziwienie z nieustępliwo-

Dzisiejsze rozmowy nie dały wyniku — Ostateczne postulaty Francji

Lozanna, 5. 7. (Tel. wł.) Dziś przybył tu premier Herriot i w towarzystwie min. finansów Germaina Martina oraz Bonneta udał się o godz. 9 do Mac Donalda, z którym odbył półtoragodzinną rozmowę. Zainterpelowany w tej sprawie min. finansów Martin oświadczył z uśmiechem:

„Narazie zawsze mamy kieszenie puste, posiadamy jednak wciąż jeszcze nadzieję”.

W dalszym ciągu odbyła się rozmowa Mac Donalda z delegacją niemiecką w której imieniu przybyli po odejściu Francuzów kanclerz Papan,

go stanowiska, zajętego przez Niemcy wobec tych propozycji.

Mac Donald, który dotąd zawsze zapowiadał swój wyjazd na 5 lub 6 lipca, pragnąc powrócić do Londynu na kilka dni przed wyruszeniem delegacji angielskiej na konferencję w Ottawie, odłożył swój wyjazd do czwartku, a być może pozostanie nawet do końca tygodnia. Chce on koniecznie doprowadzić konferencję do pozytywnych rezultatów i nie chce słyszeć o odroczeniu, którego pragnie delegacja niemiecka.

min. spraw zagr. Neurath i min. finansów Schwerin-Krosigh.

Rozmowy przedpołudniowe nie dały żadnego wyniku. Na popołudniu przewidziane są dalsze konferencje francusko-niemieckie i angielsko-niemieckie, a później wspólna narada trzech państw. Przedewszystkiem jak słychać Francuzi podtrzymują swoje żądanie co do definitywnej spłaty w wysokości 4 miliardów marek i wszystkie usiłowania pośrednictwa ze strony angielskiej dotychczas nie przyniosły skutku.

Kto będzie generalnym sekretarzem Ligi?

Paryż, 5. 7. (PAT). „L'Echo de Paris” donosi z Londynu:

Nominacja Butlera na stanowisko dyrektora Międzynarodowego Biura Pracy pociągnie za sobą pewne konsekwencje polityczne.

Trudno przypuszczać — pisze korespondent „Echo de Paris” — aby W. Brytona mogła sobie rościć pretensje do powołania na stanowisko sekretarza generalnego Ligi Narodów po ustąpieniu sir Drummonda innego Anglika. W tych okolicznościach szanse kandydatury Francuza Avenola powinny być znaczne, chyba że czeskosłowacki min. spraw zagranicznych Be-

nesz postawił swą własną kandydaturę.

Naogół przypuszczają, że zarówno Włochy jak i Niemcy wystąpią przeciwko obu wyżej wymienionym kandydatom i wystawią kandydaturę neutralną. Anglicy jednak uważają, że wybór jakiegokolwiek obywatela mniejszego państwa, powinien być wykluczony i nie tracą nadziei w związku z oporem, jaki wywoła kandydatura francuska, że uda się im przeprowadzić wybór swego człowieka, którym byłby prawdopodobnie obecny szef departamentu Ligi Narodów w Foreign Office — Aleksander Cadogan.

postępu zachodnich pierwiastków cywilizacyjnych w całym kraju, a zwłaszcza wskutek zorganizowanej opinii ziem zachodnich.

Dziś walka z zachodem jest już w Polsce beznadziejna. W cywilizacji zachodniej, której zresztą naczelnym wyrazem jest Kościół katolicki, tkwi taka niewyczerpana moc prawdy, że prędzej, czy później, jak uczy doświadczenie dziejowe, pokona ona wschodnią barbarę.

Dlatego też groźby ludzi wschodu pod adresem Wielkopolski i Pomorza są wyrazem miotania się w bezsilnej złości i załamania się one w sposób nieublagany. Zarówno w ziemiach zachodnich rodzi się coraz silniejsza ambicja ekspansji na wschód, zawładnięcia życiem całego narodu i pokierowania jego losem, tak jak za czasów piastowskich, jak i w całej Polsce powstaje pragnienie zorganizowania się na sposób zachodni. I choćby panowie ze wschodu na głowie stawali, cały naród polski będzie wolał obracać się za wzór Poznań, niż Brześć...

Tyle jeśli chodzi o zagadnienie „Wschód i zachód w Polsce”. Lecz

„Ilustr. Kurjer Pomorski” ośmielił się przy tej sposobności szkalować w niesłychany sposób społeczeństwo pomorskie i wielkopolskie. Społeczeństwo to musi sobie stanowczo wyprosić zuchwałę zarzucanie mu materializmu i stosowania się do zasady: „Was ich davon haben werde”. Zarzuty te stawiają przecież różni panowie, siedzący na łustych posadkach, opływający w dostatek, korzystający z subwencji, kredytów i pożyczek tak korzystnych, że trudno się dziwić, iż nie chcą odejść od „złotego cielca”, któremu nieraz wszystko zaprzędali. I ci właśnie syci „idealiści” ośmielają się występować z zarzutem materializmu wobec ludzi, którzy zasadę swoich nie zaparli i którzy dla przekonania swoich narażeni są na różne przykrości i straty materialne, dając przy tem stosunkowo najwięcej świadczeń na rzecz państwa. Cynizm pionierów ducha wschodniego na ziemiach zachodnich jest zresztą najlepszym dowodem ich „poziomu” kulturalnego, przed którym cała Polska musi się bronić bezwzględnie, by ostać się w rzedzie państw cywilizowanych.

O stosunku Polski do Niemiec

Na łamach „Vossische Zeitung” ukazał się interesujący artykuł warszawskiego przedstawiciela tego pisma, p. Immanuela Birnbauma, poświęcony stosunkowi polskich kół politycznych do Niemiec.

P. Birnbaum stwierdza, że na rozwój stosunków polsko-niemieckich pesymistycznie zapatrują się narodowcy polscy, którzy rozporządzają „ruchliwą, dużo czytana prasą”. Ostrzegają oni ustawicznie przed niebezpieczeństwem niemieckim, wskazują na to, że atak na granice Polski może być podjęty jeśli nie przez rząd Rzeszy, to przez „armje prywatne” niemieckich kół prawicowych — i domagają się koncentracji wszystkich politycznych sił Polski dla odparcia tych niebezpieczeństw.

„Antysemityzm niemieckich narodowych socjalistów — pisze dalej p. Birnbaum — wprawdzie nie jest nie sympatyczny polskim kołom prawicowym, a w uczuciach antybolshewickich nie dadzą się one nikomu prześcignąć. Ale w polityce zagranicznej polska prawica narodowa nie uległa w najmniejszym stopniu tego rodzaju „sentymentom”. Pragnęłaby ona przyspieszyć zawarcie paktu o nieagresji z Sowietami i współdziałać z Rosją, by stworzyć dla Polski wolną rękę do rozprawy z Niemcami”.

Pisząc dalej o stosunku kół „sanacyjnych” do Niemiec, p. Birnbaum podaje dosyć ciekawą informację, mianowicie twierdzi, że przed paru miesiącami nastąpił, pierwszy personalny kontakt wschodnio-pruski kół prawicowych z polskimi kołami konserwatywnymi, skoncentrowanymi w Wilnie dokoła dziennika „Słowo”. Do nosząc o tem, p. Birnbaum stwierdza jednak zarazem, że nastroje antybolshewickie, które są łącznikiem między obu temi grupami, mają inny charakter u przywódców wschodnio-pruskiego „Heimatdienst”, a im. u „sanacyjnych” konserwatystów wileńskich. W dodatku — oświadcza p. Birnbaum — idea wspólnego frontu przeciw Sowietom w reszcie Polski nie ma zupełnie zwolenników i nawet „rozkaz jakiegoś dyktatora” nie mógłby uczynić jej popularną.

Badź co bądź, jeśli informacja p. Birnbauma o kontaktach grupy p. Mackiewicz z junkrami wschodnio-pruskimi jest prawdziwa, mielibyśmy tu jedno ze źródeł pogłosek o zbliżeniu polsko-niemieckim na tle wspólnego frontu antybolshewickiego — w rodzaju tych, jakie niedawno puściła w świat paryska „La Republique”.

Na zakończenie swej korespondencji korespondent „Vossische Zeitung” charakteryzuje stosunek Piłsudskiego do Niemiec i stwierdza, że Piłsudski, który „w czasie wojny światowej walczył w stronie państw centralnych”, wolny jest od „uczuc antyniemieckich”. „Wskazuje na to fakt — oświadcza p. Birnbaum — że oficjalne stanowisko polskie wobec ostatnich odwiedzin floty niemieckiej w Gdańsku było znacznie poprawniejsze i spokojniejsze od chwili, kiedy wkroczył w to Piłsudski. Dopiero wtedy nastąpiło przekazanie senatowi gdańskiemu zgłoszenia rządu Rzeszy, wstrzymanego przez szereg tygodni, przez co w ostatniej chwili zażegnany został bezpośredni konflikt prawny polsko-niemiecki”.

Trudno oczywiście stwierdzić, o ile informację korespondenta „Voss. Ztg.” w tym ostatnim punkcie są ściśle.

**OFIARNOŚĆ NA CELE OŚWIATOWE
WZMACNIA POTĘGĘ
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Gabinet p. Herriota zwalczany przez lewe skrzydło radykałów

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”).

Paryż, w lipcu.

Obecny rząd francuski znajduje się pomiędzy Scyllą lozańską, a Charybdą paryską, inaczej mówiąc pomiędzy zakusami międzynarodowcami, zmierzającymi do zadania ostatecznego ciosu odškodowaniom, a intrygami, mającymi na celu obalenie rządów p. Herriota. Intrygi te, kierowane są przeciw obecnemu rządowi przez t. zw. młodych radykałów, inaczej mówiąc „młodych Turków”, którym wtóruje chór socjalistyczny.

Sytuacja komplikuje się z dnia na dzień. Na czoło zagadnień związanych z polityką wewnętrzną, wysuwa się kwestja równowagi budżetowej. Jak przedstawia się obecny deficyt? Według p. Palmade, ministra budżetu, wynosi on około 5 miliardów franków. Sam niedobór budżetowy osiągnąłby 3 miliardy 148 milionów; potrzebne kredyty dodatkowe — 400 milionów; wreszcie braki, spowodowane moratorium, przyznaniem Niemcom, dadzą około 1 miliarda 200 milionów, razem zatem — 4 miliardy 748 milionów franków. Do tej zaś poważnej pozycji należy jeszcze dorzucić inną, niemniej ważną, jaką skarb państwa winien jest z jednej strony Ameryce, a z drugiej Anglii. Sumy te wynoszą około 4 miliardów franków!

Otóż projekt rządowy przewiduje redukcje w ministerstwie obrony narodowej, dalej ograniczenie świadczeń byłych kombatanów, zniesienie pensji, przyznanej tym wdomom po b. żołnierzach, które powtórnie zawarły związki małżeńskie, wreszcie 5 proc. obniżenie uposażeń urzędniczych.

Program ministrów Germaina Martina i Palmade, jeżeli nie spotkał się z entuzjazmem, to jednak mówiono o nim z uznaniem, jako o „złem koniecznym”, przed którym w obecnej, szczególnie trudnej chwili nie można się uchylić. Środowiska narodowe naturalnie wystąpiły z zażaleniem, iż na czoło wysunięto oszczędności związane z obroną narodową; podkreśliły one jednak, iż obniżenie o 5 proc. poborów odnosi się przede wszystkim do parlamentarzystów, podsekretarzy stanu, ministrów, a wreszcie do uposażenia przyznanego prezydentowi republiki, oraz że zapowiedź nowych podatków nie może oznaczać deflacji monetarnej. Z tych względów koła te uznały, że w obecnych specjalnie krytycznych warunkach nie należy myśleć o obaleniu gabinetu p. Herriota, gdy ten walczy z zakusami międzynarodowych intryg.

Inaczej jednak na tę sprawę zapatrywali się radykałowie, którzy już w poprzednim tygodniu zamierzali wystąpić do p. Herriota do Lozanny swych delegatów, mających wykazać premierowi francuskiemu, iż w pertraktacjach z zagranicą odstępuje od czystego programu młodych radykałów, wzorujących na na socjalistach. Manewry te zostały zakrojone na bardzo szeroką skalę. Jeżeli bowiem ugrupowania narodowe, będące w mniejszości, nosiły się z zamiarem albo powstrzymaniu się od głosowania, albo też głosowania za redukcjami budżetowymi z wykluczeniem nowych podatków, to obóz radykalny podzielił się od razu na dwie części. Jedną, wierną doktrynie p. Herriota, zamierzała głosować za nowym programem, podczas, gdy druga, ulegająca anarchicznemu formułom, wykazywała znamienne wahanie. W tych warunkach wiadomości, związane z częściowym kryzysem ministerjalnym zaczęły krążyć coraz to uporczywiej. Równocześnie został przypuszczony atak na p. Herriota za pomocą komisji finansowej. Ta bowiem zmasakrowała prosto projekt rządowy. Jeżeli przyjęła pewne redukcje, odnoszące się do ministerstwa obrony narodowej w kwocie miliarda 500 milionów frs., to jednocześnie wypowiedziała się za uchwaleniem nowych podatków dochodowych, natomiast oświadczyła się za projektem socjalistycznym, na mocy którego zmniejszenie pensji urzędniczych miało zostać w praktyce zaniechane. Różne zresztą delegacją syndykalne odbyły w międzyczasie narady ze socjalistami i z radykałami, którzy tezie ich sprzyjali. Wykorzystując te nastroje, wysłannicy syndykalni urządzili nawet manifestacje dokoła Pałacu Burbońskiego, które zdołano uśmierzyć.

Inaczej mówiąc, p. Herriot w czasie ostatnich dni lozańskich, broniąc tezy narodowej Francji, spotkał się z ostrą

krytyką własnego stronnictwa. Zamierzano ono wystąpić do niego pp. François-Albert, Bergery oraz Nogaró, celem wprowadzenia premiera na drogę radykalną, a bardziej jeszcze socjalistyczną. Podobnie i teraz, młodzi radykałowie zadają szefowi swojej partii nowy cios. Rząd bowiem lewicowy znajduje się w tej paradoksalnej sytuacji, iż jest opuszczony przez swoich, a występują w obronie jego projektów finansowych — oczywiście molens volens — ugrupowania opozycyjne.

Wobec wytworzonej sytuacji z jednej strony przez samych radykałów, a z drugiej przez komisję finansową izby, p. Herriot zmuszony był odroczyć swój wyjazd do Lozanny. Jeżeli do tego dodamy, iż pomiędzy ministrem awiacji Painlevé, a min. Palmadem doszło także do nieporozumienia na tle redukcji budżetowych w służbie lot-

niczej, to zrozumiemy, iż sytuacja ministerjalna przedstawia się dość krytycznie.

Wobec tego dyskusja przed forum izby, mająca odbyć się w poniedziałek, została odroczone. W wagonie, w którym premier Herriot udawał się do Cocherel na pogrzeb Brianda, miał on dłuższą konferencję z ministrem Palmadem co do konjunktur, wytworzonych ostatniem głosowaniem komisji finansowej. Bez względu jednak na ewolucję wypadków, podkreślić należy, iż krecia robota radykałów „bolszewizujących” wydaje swoje owoce. Gabinet obecny zdaje się być obecnie bardziej atakowany na lewicy, aniżeli na prawicy. Ta bowiem zgodnie ze swoją tezą nie zamierza mu robić trudności dopóki będzie on utrzymywał się zarówno co do polityki wewnętrznej, jak i co do polityki zagranicznej na terenie narodowym. Program zaś ten jest widocznie coraz energiczniej zwalczany nie tylko przez socjalistów, ale i przez samych radykałów z p. Daladier i jego młodą ekipą na czele.

I. BRIARES.

Włochy a wniosek Hoovera

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”).

Rzym, 3 lipca.

Włochy z miejsca i bez zastrzeżeń przez usta Grandiego przyjęły wniosek Hoovera w sprawie redukcji zbrojeń o jedną trzecią. Podobnie zachowały się wobec wniosku w sprawie moratorium przed rokiem. I jak wówczas wielbiło się tu „znaczenie moralne” moratorium, tak teraz wynosi się pod niebiosa znaczenie i następstwa moralne projektu rozbrojenowego, jakkolwiek wie się, że jest on przede wszystkim gestem obliczonym na wewnętrzną politykę i wewnętrzną stosunki amerykańskie. Ale obydwie wnioski prezydenta St. Zj. odpowiadają znakomicie całej polityce Włoch w stosunku do Francji i do Niemiec i w szczególności ich polityce rozbrojenowej.

Jak wiadomo, Mussolini już przed kilku laty wystąpił z tezą, iż Italia gotowa jest przyjąć jako granicę swych zbrojeń cyfry nawet najniższe, byleby one nie były przekroczone przez jakąkolwiek potęgę kontynentalną (Francję). Im radykalniejszy byłby zatem wniosek, tem przychylniejszy byłby tu znalazł odgłos, bo siła Włoch, podobnie jak Niemiec, leży w potencjalności i wyszkoleniu t. zw. „materiału ludzkiego” i w jego pogotowiu. Im dalej pójdzie rozbrojenie, tem słabszą będzie Francja, tem mniej będzie miała do powiedzenia na arenie międzynarodowej.

Właśnie przed kilku dniami ogłosiły dzienniki włoskie wyniki tegorocznych obowiązkowych kursów wojskowych dla młodzieży. Wzięło w nich udział milion młodzieży w wieku lat 18, z czego zdolnych do służby wojskowej okazało się 96 proc. Poza armją mają Włochy ponadto do dyspozycji milicję faszystowską w liczbie kilkuset tysięcy. Niema też obawy o to, by w rocznikach poborowych włoskich zaszły luki tego rodzaju, jakie wystąpią w rocznikach francuskich począwszy od 1932 r. wskutek szczyrb wywołanych przez wojnę i wskutek spadku urodzeń.

Podobnie i jeszcze lepiej przedstawia się pogotowie i wyszkolenie pozawojskowych sił niemieckich. Pominąwszy Reichswehrę, rozporządzają Niemcy 100 000 Schupo, przeszło półmilionem hitlerowskich szturmowców i 300 000 „Stahlhelmu”. Tej to kapitalnej strony rozbrojenia nie uwzględnili, jak wiadomo, zgola nieprzemysłany projekt Hoovera i w praktyce

wzmocniając siły niemieckie, godzi on w bezpieczeństwo Francji, a w wyższym jeszcze stopniu w bezpieczeństwo Polski, gdyż na korzyść Francji zatrzymuje przynajmniej wszelkiego rodzaju fortyfikacje pograniczne, co natomiast dla Polski jest bezprzemiotowym wobec otwartych i nieufortyfikowanych naszych granic. Te rzeczy powinny być od razu podniesione w Genewie przez odpowiedzialne czynniki polskie.

W stosunku do Włoch i do Niemiec projekt Hoovera stawia więc Francję automatycznie w położeniu niższości. Mechaniczna redukcja sił lądowych bez uwzględnienia stanu potencjalności danego państwa i jego położenia geograficznego (Polska), z zupełnym przytem pominięciem problemu bezpieczeństwa jest przeto nie do zastosowania.

Prasa włoska podkreśla, że projekt Hoovera jest w większości oparty o wnioski rozbrojenowe, jakie w imieniu Włoch stawiał w Genewie minister Grandi i zauważa nie bez słuszności, iż projekt ten może być nazwany amerykańsko-włoskim. W samej rzeczy kolejne sugestje włoskie w sprawie rozbrojenia trafiały w sedno intencji amerykańskich, lub torowały im drogę. I tu głównie leży źródło sukcesów włoskich w polityce zagranicznej ostatnich lat, zwłaszcza gdy się zważy, iż biegnie ona też równoległe z linią polityki angielskiej.

Pozatem dzienniki włoskie uwydatniają na wszystkich tonach „odosobnienie Francji”. W istocie o to głównie chodzi w całej grze genewsko-lozańskiej i do tego dąży się całą parą. Pytanie tylko kiedy Francja będzie więcej odosobniona, czy teraz kiedy nie chce popełnić samobójstwa i ma za sobą: Belgję, Małą Koalicję i Polskę, czy też, gdy spełni życzenia prasy włoskiej i kół międzynarodowych, stając rozbrojona wobec hitlerowskich Niemiec. Bo rzecz szczególna, faszyzm, który zwalcza u siebie w domu wszelkie prądy międzynarodowe i przez nie jest zwalczany, w polityce zagranicznej głosi identycznie te same hasła i ma w obecnej chwili te same cele co wymienione koła międzynarodowe. Mówi się przytem stale o współpracy narodów, o pokonaniu wielkiego kryzysu ekonomicznego, a w praktyce popiera się kierunki i dążenia polityczne, które prosto prowadzą do nowej nieuniknionej wojny.

S. M.

Wzrost polskości w Małopolsce wschodniej

Największy przyrost wykazuje województwo tarnopolskie

Sen. dr. Stanisław Głabiński zajmuje się na łamach „Kurjera Lwowskiego” wynikami spisu ludności z grudnia r. 1931 pod względem narodowościowym i podkreśla, że o ile na Polesiu i Wołyniu polski stan posiadania skurczył się, o tyle w Małopolsce wschodniej jest odwrotnie.

„Z pośród trzech województw Małopolski wschodniej — stwierdza autor — nieznaną zmianę na korzyść Polaków wykazuje województwo lwowskie, a częściowo także stanisławowskie, natomiast znacznie większy przyrost ludności, przynajmniej się do

borski, sanocki, a także lwowski, jeżeli uwzględnimy przyłączenie gmin podmiejskich do Lwowa. W wojew. lwowskim bezwzględna większość polską mają oprócz ośmiu powiatów zachodnich także powiaty: jarosławski, brzozowski, lwowski, mościcki, przemyski i sanocki, a względna większość powiat lubaczowski (49.8 proc.) i rudecki (48.4 proc.). Najniekorzystniej wypadł spis w pow. rawskim, w którym tylko 22.5 proc. mieszkańców przyznało się do polskości. Miasto Lwów, obecnie znacznie powiększone, wykazało 201.481 Polaków, czyli 63.7 proc. całej swej ludności.

„W województwie stanisławowskim zaledwie utrzymaliśmy nasz procentowy stan posiadania (z 22.2 proc. na 22.5 proc.), spadliśmy jednak znacznie w niektórych powiatach, a to: w stanisławowskim, stryjskim, skolskim, doliniańskim, bohorodczanskim, natomiast znacznie większy przyrost Polaków wykazały powiaty: tłumacki, kołomyjski, horodeński i śniatyński na pograniczu rumuńskim.

„Najpomysłniej w Małopolsce Wschodniej przedstawia się wynik spisu w wojew. tarnopolskim, tam bowiem Polacy uzyskali w całym województwie względna większość ludności (49.5 proc.) i mają wedle spisu w sześciu powiatach bezwzględna większość a to w tarnopolskim 66.4 proc., w skałackim 66.6 proc., w trembowelskim 60.9 proc., w przemysławskim 58.3 proc., w kamioneckim 51.1 proc. i w zbaraskim 50 proc. Tylko w trzech powiatach mają Polacy poniżej 43 proc. (w brodzkim, radziechowskim i w zaleszczyckim), ale i w tych trzech powiatach mają powyżej 36 proc. ludności.

„Ten znaczny przyrost Polaków można tłumaczyć z rozmaitego stanowiska, a to bądź uświadomieniem narodowym Polaków, którzy dawniej byli przeszli na obrządek grecko-katolicki, bądź przesiedlaniem się Polaków z Małopolski zachodniej w znaczniejszej liczbie w pierwszych latach po spisie ludności z r. 1921. Bliższe wyjaśnienie otrzymamy może po ogłoszeniu spisu ludności pod względem wyznaniowym. Zastrzec się jednak należy zgóry przeciw wykluczeniu z polskiej narodowości Polaków obrządku grecko-katolickiego, pochodzących bądź z małżeństw mieszanych pod względem obrządku bądź uświadomionych co do swej narodowości. Należy bowiem pamiętać o tem, że po przyłączeniu Galicji do Austrii około miliona Polaków przeszło stopniowo na obrządek grecko-katolicki z powodu braku kościołów, zwłaszcza, że przez kilkadziesiąt lat także duchowni grecko-katolicki mówili i kazali po polsku. Z tego powodu nie można mówić o zaborze Rusinów na rzecz Polaków, chociażby Polacy przyswoili sobie dawniej miejscowy język ruski. W czasie poprzedniego spisu z r. 1921 z pośród ludności rzymsko-katolickiej przyznało się do polskości 98,7 proc., z pośród grecko-katolickiej 11,9 proc., z pośród prawosławnej 19,4 proc., ewangelickiej 29,2 proc., wyznań niechrześcijańskich oprócz Żydów 47,7 proc., mołdawczyków zaś 25,5 proc. Ta ostatnia rubryka jest najbardziej wątpliwa i chwytliwa, ulega bowiem ciągłym zmianom pod wpływem względów osobistych i innych względów postronnych. Niewątpliwie odgrywa ona pewną rolę także w przyroście ludności polskiej w woj. tarnopolskim, o czem bliżej się dowiemy z późniejszych ogłoszeń statystycznych.

„Jeżeli przyrost ludności polskiej jest następstwem wyżej wspomnianych motywów narodowych, wówczas należy go powitać jako objaw pocieszający tem bardziej, że nastąpił pomimo tendencji obojętnej dla interesu narodowego, panującego w obozie większości rządowej. Byłby to w tem województwie dalszy ciąg ewolucji narodowościowej, ciągnącej się na rzecz polskości stale od kilku dziesiątek lat pod pod zaborem austriackim. Wówczas ewolucja ta odbywała się pod naturalnym wpływem różnicy kulturalnej w stosunku Polaków do Rusinów, oraz pod wpływem stanowiska społecznego inteligencji polskiej. Dzisiaj różnica ta została w znacznej części wyrównana, natomiast powstał naturalny wpływ asymilacyjny, jaki powinna wywierać samodzielna państwowość polska na wszystkie t. zw. mniejszości narodowe”.

Obóz Wielkiej Polski

Kurs kandydatów

Lekcja kandydatów odbędzie się dziś, we wtorek, dnia 5 bm. o godz. 20 w sali Stronnictwa Narodowego, Św. Marcin 65 (nad kinem „Colosseum”).

Przeciw prowokacjom Gdańska i w obronie granic

Rezolucje, uchwalone na walnym zjeździe Związku Oficerów Rezerwy w Gdyni

Gdynia, 5. 7. (PAT.) Walny zjazd Związku Oficerów Rezerwy uchwalił w drugim dniu obrad następującą rezolucję:

„Dziesiąty walny zjazd Zw. Of. Rez. w Gdyni stwierdza, że w. m. Gdańsk nie wypełnia swych zobowiązań wobec Rzplitej, że natomiast pewne czynniki wolnego miasta stale prowokują Polskę i Polaków. Walny zjazd Zw. Of. Rez. Rzplitej zgrupowany w Gdyni w dn. 4 lipca 1932 r. apeluje do rządu i społeczeństwa, aby na prowokacje te zareagował w sposób najsilniejszy, odpowiadający interesom państwa.”

Równocześnie zjazd uchwalił drugą rezolucję:

„Naród polski przez usta oficerów rezerwy, zebranych na dziesiątym walnym zjeździe stwierdza, że Polska nie prowadziła nigdy wojen zaborczych i że wszystkim narodom dobrej woli braterskie pozdrowienia oraz zapewnienia, że na zachodzie Europy jesteśmy czynnikiem pokoju i bezpieczeństwa. Zarazem dziesiąty walny zjazd Zw. Of. Rez. musi stwierdzić, że jakkolwiek propaganda rewizji naszych granic jest groźbą dla pokoju w Europie i że w obronie granic stanie cały naród polski z bronią w rękę.”

Przedwyborcza kampania w Niemczech

Berlin, 5. 7. (PAT.) Partja centrowa rozpoczęła kampanję wyborczą na terenach zachodnich i wschodnich Rzeszy.

W Nadrenji b. kanclerz Bruening wygłosił przemówienie w Siegburgu, Kolonii, Koblenz i Bonn.

Na zgromadzeniu w Bonn Bruening oświadczył, że partja centrowa główną wagę przywiązuje do kontynuowania poprzedniej linii polityki zagranicznej. Obecna delegacja niemiecka w Lozannie powinna wytrwać na swym stanowisku i nie porzucać linii dotychczasowej polityki, zainicjowanej przez dawne rządy.

Na Górnym Śląsku niemieckim b. minister dr. Wirth wygłosił w Koźlu przemówienie, oświadczaając, że obecny rząd nie ma powodu obawiać się o pozycję ze strony centrum w dziedzinie polityki zagranicznej. Centrum w

polityce zagranicznej pozostanie zawsze partją narodową.

Berlin, 5. 7. (PAT.) Olbrzymim zebraniem w Lustgartenie rozpoczęła wczoraj partja socj. dem. wraz z „żelaznym frontem” walkę wyborczą. W godzinach popoł. przemaszowały ulicami miasta oddziały reichsbanneru, formacje ochrony „żelaznego frontu” i socjalistyczne związki zawodowe ze sztandarami i orkiestrami.

Do zebranych tłumów, które wypełniły cały plac przed b. pałacem cesarskim, wygłosił przemówienie poseł soc. dem. Künstler, wzywając robotników do zaniechania bratobójczych walk i do skierowania całego wysiłku przeciw grożącej dyktaturze Hitlera. P. Dittmann ostro protestował przeciw terrorowi i bezkarności bojówek nacjonalistycznych.

Manifestacja zakończyła się wielkim pochodem ulicami miasta.

Przed dyskusją nad programem finansowym Herriota

Paryż, 5. 7. (PAT.) Wśród opozycji izby deputowanych zarysowują się, w związku z dyskusją nad programem finansowym rządu, następujące tendencje.

Niektórzy posłowie opozycyjni są zwolennikami głosowania za projektem, podkreślając poważną sytuację finansową, a zwłaszcza ewentualność, iż upadek gabinetu Herriota może spowodować dojsię do władzy rządu kartelu lewicy, który w okresie wakacyjnym rządziłby bez kontroli parlamentu.

Inni znowu posłowie opozycyjni pragnęliby głosować przeciwko projektowi finansowemu, usprawiedliwiając swoje stanowisko charakterem tych projektów. Zwracają uwagę na fakt, że zmniejszenie wydatków na cele militarne w chwili, kiedy Niemcy zamierzają wzmożnić swe siły obronne, byłoby poważnym błędem.

Szereg ugrupowań izby zamierza wstrzymać się od głosowania. Zwolennikami tego kierunku są m. in. ministrowie Tardieu, Flandin i Reynaud, którzy uważają wprawdzie, że program finansowy rządu nie odpowiada ich poglądom, jednak ze względu na sytuację międzynarodową i wysiłki Herriota w Lozannie w kierunku ponownego ustalenia jednolitego frontu angielsko-francuskiego nie chcą wziąć na siebie odpowiedzialności za ewentualny kryzys gabinetowy. Naogół opozycja podzielona jest na grupy i grupki, pozbawiona władzy naczelnej, któraby mogła narzucić swe dyrektywy. Z tego względu w kołach parlamentarnych przypuszczają, że dookoła Tardieu i Flandina zgrupują się większość deputowanych opozycyjnych.

Paryż, 5. 7. (PAT.) Rada gabinetowa zwróciła się do komisji finansowej o ponowne rozpatrzenie projektu ustawy, mającej na celu sanację budżetową.

Herriot odjechał do Lozanny.

Zaostrzenie się konfliktu anglo-irlandzkiego

Rząd Wielkiej Brytanji postanowił podwyższyć stawki celne o 100 procent

Londyn, 5. 7. (PAT.) Na posiedzeniu izby gmin, Thomas oświadczył:

„Odpowiedź de Valery nie pozostawia żadnych wątpliwości, iż w sposób ostateczny nie godzi się na powołanie trybunału arbitrażowego, złożonego wyłącznie z przedstawicieli zjednoczonego królestwa i że wogóle występuje przeciwko układowi angielsko-irlandzkiemu.

To też — oświadczył Thomas — rząd angielski nie ma innego wyjścia, jak domaganie się pełnomocnictwa do nałożenia ceł, nie przewyższających 100 proc. wartości towaru na importowane z Irlandji towary.

Minister dodał, iż okoliczności, które spowodowały złożenie tego wniosku, są ubolewania godne dla obu stron. Wspomniane cla cofnie się skoro tylko uzyska się pełną sumę, należną skarbowi angielskiemu od Irlandji z tytułu zakwestjonowanych przez Wolne Państwo opłat gruntowych.

Kończąc swe przemówienie minister oświadczył: Pragnąłbym bardzo pokojowego załatwienia konfliktu. — Jednak stwierdzić muszę, iż poszliśmy już do najdalszych granic ustępstw. Spodziewamy się obecnie, że naród irlandzki przyzna, iż sprawa nasza jest słuszna. W przeciwnym razie niema dla nas innej alternatywy, choćby była ona najbardziej przykłą i bez względu na to, jakie mogłaby mieć konsekwencje.”

Tajemnicze promienie podziemne

Frankfurt n. M., 5. 7. (PAT.) W toku badań nad tajemniczymi promieniami, wydzielającymi się z ziemi w Bornheim, stwierdzono, że promienie te powodują nie tylko ciężkie zachorowania artretyczne, ale również wywołują i sprzyjają rozwojowi raka.

Ujawniają się one podobno głównie w miejscach, gdzie przepływają wodne prądy podziemne, a szczególnie tam, gdzie prądy te się krzyżują. Wówczas działanie promieni uzewnętrznia się na szerokości tych prądów, obejmując nieraz, jeśli chodzi o domy mieszkalne,

tylko niektóre ubikacje, względnie ich części.

Przeprowadzająca badania medyczna komisja uniwersytecka, opierając się na dotychczasowych technicznych zdobyciach geofizyki, stwierdza możliwość skonstruowania takiego aparatu, który ułatwi w każdym domu wyznaczenie miejsca, wolnego od tak szkodliwego działania promieni podziemnych.

Samolot na ulicy

Radom, 5. 7. (PAT.) W Przytyku pod Radomiem spadł na ulicę w godzinach wieczornych samolot wojskowy. Aparat został rozbity, lotnicy są ranni. Bliższych szczegółów narazie brak.

Przepowiednia pogody na środę:

Pogoda w ciągu dnia zmienna, ciepło i pogodnie, następnie stopniowe zachmurzenie i ochłodzenie się temperatury ze skłonnością do wyładowań atmosferycznych.

POZNANSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 5. 7. 1932 r.

Dzisiejsze zebranie giełdowe miało tendencję ożywioną. — kursy były naogół utrzymane, obroty ożywione i w liczniejszych transakcjach.

Z pożyczek państwowych płacono za 5 proc. Poż. konwers. 34½ oraz za 4 proc. Poż. invest. — w mniejszych ilościach — bez notowania 86.— 8 proc. obl. m. Poznania z roku 1927 handlowano po 92% w transakcjach. W papierach lokacyjnych P. Z. K. dokonano obrotów 8 proc. listami dol. starami po 55.— w zaoferowaniu, zaś 4 proc. listy zast. konwert. obracano po 26.— proc. w transakcjach oraz 6 proc. listy żytnie po 11—11½.

Z akcji bankowych płacono za Bank Polski 69.— W obrotach nieoficjalnych płacono za 4 proc. Premjówki dol. 45.— oraz za 3 proc. Poż. bud. 35.—

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej. Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)

5% Pożyczka konwersyjna 34½% P.	
8% oblig. m. Poznania z 1927 r. 92% + 55% O.	
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kred. 26% +	
(Kurs w złotych)	
6% listy żytnie Pozn. Ziem. Kred. ex kup. 11.—11.25 +	

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em. 69.— P.	
---------------------------	--

Tendencja ożywiona.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji Notowania Cen.

Poznań, 5. 7. 1932 r.

Spędzono: wołów 84, buhajów 171, krów 291, świń 1719, cieląt 490, owiec 83, razem 2838 zwierząt.

(Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowymi).

Płacono za 100 kg. żywej wagi za:

BYDŁO:

Woly:	
Pełnomięsiste wytuczone nieoprzegane	66—70
Mięsiste tuczone młodsze do lat 3	58—62
Mięsiste tuczone starsze	48—54
Miernie odżywione	40—46
Buhaje:	
Wytuczone pełnomięsiste	62—66
Tuczone mięsiste	56—60
Nietuczone dobrze odżywione starsze	44—50
Miernie odżywione	40—42
Krowy:	
Wytuczone pełnomięsiste	68—72
Tuczone mięsiste	60—66
Nietuczone dobrze odżywione	36—46
Miernie odżywione	26—34
Jalowice:	
Wytuczone pełnomięsiste	66—72
Tuczone mięsiste	60—64
Nietuczone dobrze odżywione	48—56
Miernie odżywione	40—46
Młodzież:	
Dobrze odżywione	40—46
Miernie odżywione	34—38
Cieleta:	
Najprzedszybie cieleta wytuczone	70—76
Tuczone cieleta	64—66
Dobrze odżywione	56—60
Miernie odżywione	44—52

OWCE:

Wytuczone pełnomięsiste jagnięta i młodsze skopy	60—66
Tuczone starsze skopy i maciorci	00—00

ŚWINIE (TUCZNIKI):

Pełnomięsiste od 120 do 150 kg. żywej wagi	104—106
Pełnomięsiste od 100 do 120 kg. żywej wagi	100—102
Pełnomięsiste od 80 do 100 kg. żywej wagi	92—96
Mięsiste świnie ponad 80 kg. żywej wagi	00—00
Maciory i późne kastraty	80—92
Świnie bekonowe	80—86

Przebieg targu spokojny.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.89 zł.; w Gdańsku na Warszawę 8.92 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach 210.50 zł., gotówka 208.50 zł., za 100 guld. gd. w dewizach 173.96 do 174.22 zł., gotówka 173.62 zł.

Urzędowa cedula

Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 5. 7. 1932 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy w obliczeniu ćwierćlitrowego gęstościomierza: 1) żyta poznańskiego 71,3 kg. (121 f. w. h.); 2) żyta pomorskiego 69,95 kg. (119,1 f. w. h.); 3) pszenicy poznańskiej 74,8 kg. (127,1 f. w. h.); 4) pszenicy pom. 74,35 kg. (126,4 f. w. h.); 5) jęczmienia poz. i pom.: a) 64 do 66 kg., b) 68 kg.; 6) owsa poz. i pom. 43,55 kg. (74,1 f. w. h.).

Ceny orientacyjne

Zyto	21,00—21,50
Usposobienie spokojne.	
Pszenica	22,25—23,25
Usposobienie spokojne.	
Owies	20,00—20,50
Usposobienie spokojne.	
Maka żytnia 65% wł. work.	33,25—34,25
Usposobienie spokojne.	
Maka pszenna 65% wł. work.	35,70—37,50
Usposobienie spokojne.	
Otreby żytnie	11,50—11,75
Otreby pszenne	10,00—11,00
Otreby pszenne (grube)	11,00—12,00
Lubin niebieski	11,00—12,00
Lubin żółty	14,00—15,00

Ogólne usposobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 90 tonn, pszenicy 177 tonn, otrab żytnich 30 tonn, otrab pszennych 10 tonn, maki żytniej 75 tonn, maki pszennej 15 tonn.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 5. 7. 1932 r.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Belgia	124,15	124,45	123,85
Gdańsk	174,40	174,83	173,97
Holandja	360,55	361,45	359,65
Londyn	31,65	31,83	31,52
Paryż	35,06	35,15	34,97
Praga	26,37	26,43	26,31
Nowy Jork			
kabel	8,922	8,942	8,902
Szwajcaria	174,25	174,68	173,82
Włochy	45,50	45,72	45,28
Berlin	211,80		

Tendencja niejednolita.

Papiery wartościowe i obligacje:

4% poż. inw.	90,00	90,50
4% poż. dolarowa	48,00	47,75
7% poż. stabil.	46,00	45,50
5% poż. konw.	36,00	

Tendencja mocniejsza.

Akcje w złotych:

Bank Polski	0,00—70,00
Lilpop	0,00—10,00
Starachowice	0,00—6,00

Tendencja utrzymana.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg reszta za 100 kg.

Berlin, 5. 7. 1932 r.

Pszenica march.	235,00—237,00
Tendencja spokojna.	
Zyto march.	186,00—188,00
Tendencja stała.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	162,00—172,00
Tendencja spokojna.	
Owies march.	157,00—161,00
Tendencja stała.	
Maka pszenna	30,25—34,00
Tendencja spokojna.	
Maka żytnia 70%	25,60—27,40
Tendencja spokojna.	
Otreby pszenne	10,10—10,50
Tendencja utrzymana.	
Otreby żytnie	10,10—10,50
Tendencja utrzymana.	
Groch Victoria	17,00—23,00
Groch drobny jadalny	21,00—24,00
Groch pastewny	15,00—19,00
Peluszka	16,00—18,00
Bób	15,00—17,00
Wyka	16,00—18,00
Lubin niebieski	10,50—11,50
Lubin żółty	15,00—16,50
Kuchy lniane 37%	10,30—10,60
Kuchy orzecha ziemnego	10,60
Kuchy mielone (maczka)	11,00
Wytłoki suche paryt. Berlin	8,70
Srót Soja ekstrahowany 46% loco Hamburg	10,20—
Srót Soja ekstrahowany 46% loco Szczecin	11,10—11,20
Słoma żytnia pras. drut.	1,15—1,35
Słoma pszeniana pras. drut.	0,85—0,95
Słoma owsiana pras. drut.	0,80—0,90
Słoma jęczm. pras. drut.	0,80—0,90
Słoma żytnia długa wiązana	1,20—1,45
Słoma żytnia pras. sznur.	1,10—1,30
Słoma pszeniana pras. sznur.	0,90—1,05
Sieczka	1,70—1,95
Tendencja cicha.	
Siano dobre stare	2,00—2,50
Siano dobre nowe	1,50—1,70
Tendencja spokojna.	
Ogólna tendencja spokojna.	

Filipika prokuratora

Dzień 29 procesu gdyńskiego

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“).

Gdynia, 4 lipca.

Przewodniczący, s. o. Heidrich, dokonuje zamknięcia przewodu sądowego i po godzinnej przerwie daje głos prokuratorowi.

Podprokurator Sobolewski na wstępie oświadcza, że nadużycia budowlane, wprowadzone do Gdyni przez firmę Mikulskiego, były w tej skali nowością. Rezultatem tej działalności stało się utarcie powiezenia, że „budować źle można, ale tylko w Gdyni”. Z uwagi na znaczenie Gdyni dla Polski działalność taka jest dla państwowości wysoce szkodliwa.

Po krótkim prologu, oskarżyciel przedstawia historię firmy „Jan Mikulski” i wykazuje ściśle łączność Mikulskiego z Kotlińskim. Charakterystycznym jest, że obaj przybyli do Gdyni nie jako samodzielni przedsiębiorcy z odpowiednim kapitałem, lecz jako urzędnicy. Przewód sądowy dał liczne dowody, że Kotliński był współnikiem Mikulskiego i, że starannie krył się z tym, gdy był urzędnikiem D. K. W. W spółce — zdaniem prokuratora — Kotliński odgrywał poważniejszą rolę od Mikulskiego.

Firma Mikulskiego powstała bez kapitałów, pracowała przedewszystkiem przy pomocy łapownictwa, które uprawiała na bardzo szeroka skalę. W dyrekcji kolejowej dawano pieniądze de Lormowi i innym, a przy budowie poczty inżynierem Ruszczyńskim i Granowskim. Były jeszcze inne formy łapówki: prosty technik dostawał miesięcznie 1000 zł, i 1 proc. od zysków; nie było to wynagrodzenie tylko za pracę. Łapówki, dawane przez Mikulskiego i Kotlińskiego, określone są przez oskarżonych jako „pożyczki”. Z kwitów możemy stwierdzić — mówi prokurator —, że były trzy rodzaje takich pożyczek: zwrotne, do ewentualnego zwrotu i bezzwrotne. Kasjer D. K. P. Gdańsk otrzymał np. pożyczkę w sumie 100 zł. „do ewentualnego zwrotu”. Kwity, oznaczone różnymi nazwami, jak G, GI, Delfin, Velma, Separato, zapisywane były w „księdze tajnej”, będącej w aktach sądowych.

W dalszym ciągu oskarżyciel przedstawia drobiazgowo w jaki sposób Kotliński przy pomocy wspólnego przyjaciela de Lorma, pracującego w dyrekcji kolejowej, umożliwiał firmie Mikulski otrzymywanie robót przy budowie dworca. W przeprowadzeniu przetargu na „tynki wewnętrzne” dopatruje się naruszenia obowiązku służbowego przez Kotlińskiego i zwraca uwagę na list z tego okresu, w którym Kotliński, podpisując się jako Mikulski, prosi dyrektora de Lorme o opracowanie wezwania do przetargu i zaznacza m. i., że „zmiana materiału jest niedopuszczalna”. Nie przeszkadza to jednak żeby firma Mikulski zamiast schodów granitowych wykonała schody z dolomitu, które zdaniem biegłego p. Joba z Bydgoszczy są sześć razy mniej trwałe od granitowych i na dworcach nieużywane. De Lorme, żeby przysporzyć korzyści sobie i właścicielom firmy Mikulski, organizuje jeszcze jeden przetarg na budki żelazne z terminem „telefonicznym” — jednodniowym. Wezwano tylko trzy firmy: Tri, Mikulskiego i Silesię, które weszły ze sobą w porozumienie. Ponieważ prezesowi dyrekcji wolno było urządzać przetargi ograniczone tylko do sumy 15.000 zł., a budki miały kosztować prawie 60.000 zł., więc de Lorme nie wezwał firmy do złożenia ofert na cenę globalną, lecz tylko jednostkową. Firma Mikulski przy budkach naraziła skarb państwa na stratę 4,118 zł. Przy budowie dworca urzędnik dyrekcji de Lorme wziął od firmy Mikulski jako łapówki sumę 10.000 zł., a urzędnik Kotliński brał połowę zysków z przedsiębiorstwa „Jan Mikulski”.

Na zakończenie rozdziału budowy dworca prokurator powiedział: Zgadza się, że przy budowie dworca nie skradziono ani jednego grosza, ale wówczas zapadły różne decyzje, które poszkodowały Skarb Państwa. Winni są de Lorme i Kotliński, którzy brali i Mikulski, który dawał. Powoływanie się na to, iż za te decyzje odpowiadać winien naczelnik Światłowski i może ktoś więcej, jest nieuzasadnione, bo Światłowski pożyczek „bezzwrotnych” i „zwrotnych”, ale niezwracanych, nie brał.

Po przerwie obiadowej prokurator zajął się budową poczty. „Dworzec i poczta w Gdyni” — zaczął — „to dwa bagna budowlane, ale o różnym ciężarze gatunkowym. Nadużycia, popełnione przy budowie poczty, wołają o

karę wielkim głosem. Skala tych nadużyć była znacznie większa, aniżeli na dworcu, widoki dla firmy „Jan Mikulski” zupełnie nowe, bo zmienił się jej protektor. Gdy na dworcu był nim niewysoki urzędnik de Lorme, to na poczcie rolę protektora odegrał inż. Ruszczyński, wszechwładny dyrektor biura budów ministerstwa poczt i telegrafów. Porównanie tych dwóch osób obrazuje skalę nadużyć, stosowanych przy budowie dworca i wznoszeniu poczty”.

— Kolaudant inż. Szpakowski ustalił metr sześć, pocztę na 85 zł. Ustalenie to jest niemiarodajne. Po potrąceniu 595.000 zł. na wydatki, które nie mają nic wspólnego z budową poczty, metr sześć, zabudowanej przestrzeni obliczam — powiedział prokurator — na 140.46 zł. Porównuję budowę poczty z budową oddziału B. G. K. w Gdyni, wzniesionego przez tę samą firmę i w tym samym mniej więcej czasie. Otdóż kierownik budowy B. G. K., świadek inż. Ziółowski, orzekł, że metr sześć B. G. K., z meblami i drogimi urządzeniami nie dochodzi do 100 zł. Według tego świadka w tym stosunku poczta powinna kosztować 75 zł. Przyjmuję jednak cenę 100 zł. za metr sześć, i stwierdzam, że pocztę przepłacono o 1.600.000 zł. Firma Mikulski, sama i razem z firmą J. Machajski, otrzymała na pocztę robót za 2.278.000 zł., normalny jej zysk winien był wynieść — zdaniem biegłych — 10 proc. czyli — 227.000 zł.

W dalszym ciągu prokurator rozpatruje poszczególne fazy budowy poczty, jak pierwszą serję żelbetów, zerwanie umowy z firmą Mikulski i

Machajski, drugą serję żelbetów, roboty murarskie, stolarskie, malarskie, dniówki i t. d. W sprawach technicznych powołuje się na orzeczenia rzeczoznawców i odczytuje całe kolumny cyfr, obrazujących poszczególne nadużycia. Wbraw przepisom przetargu Mikulski i Machajski nie składają wymaganej kaucji w sumie 70.000 zł., ale niezwłocznie otrzymują tytułem zaliczek zgórą 180.000 zł. Niewygodne umowy się wycofuje i zastępuje nowymi, oczywiście z wyższymi cenami. W machinacjach tych bierze udział cała czwórka: Mikulski i Kotliński, oraz inżynierowie Ruszczyński i Granowski. Usługi Ruszczyńskiego i Granowskiego były płatne. Ruszczyński nie brał jednorazowo mniej, jak 50.000 zł. ogółem 138.600 zł. Granowski był skromniejszy, ale w każdym razie wziął 28.500 złotych.

Podczas omawiania spraw łapówek prokurator podaje nieznaną jeszcze szczegółów, o sposobie porozumienia się pomiędzy przebywającymi w więzieniu Mikulskim i Ruszczyńskim i jako pośrednika wymienia Nowackiego. Dalej obwieszcza również nieznaną szczegółów, iż tylko Mikulski i naczelnik poczty gdyńskiej, Gronek, mogliby powiedzieć, co się stało z sumą 13.000 zł., która figuruje u Mikulskiego, jako wpłacona kierownikowi budowy poczty, a w ksiązkach Gronka nie jest zapisana jako przychód.

Sprawę nadużyć, popełnionych przy budowie poczty, prokurator porusza przez przeszło trzy godziny, do wieczora. Jutro zakończy swoje przemówienie rozdziałem, w jaki sposób Mikulski i Kotliński usiłowali zabezpieczyć sobie majątek, zdobyty przy wznoszeniu dworca i poczty, poczem zaraz dojdą do głosu obrońcy, którzy dzisiaj słuchali bardzo pilnie i skrzętnie robili notatki. FOB.

Niesłuchane wybryki „Strzelca” w Żabikowie

Gromada „strzelców” rozbiła wentę, przeznaczoną na cele budowy nowego kościoła, pobivszy przytem członków komitetu wentowego, a nawet kobiety i dzieci

Z Żabikowa donoszą nam:

W ubiegłą niedzielę, 3 b. m. doszło tu do zajść wręcz niesłychanych. W dniu tym komitet wentowy z prezesem ks. prob. Joachimowskim na czele urządził wentę parafialną na cele budowy nowego kościoła.

W pełnym zrozumieniu tej szlachetnej inicjatywy społeczeństwo tak miejscowe, jak i zamiejscowe, stawilo się bardzo licznie. Ponieważ pogoda nie dopisała, wentę przerwano i przeniesiono się do sali p. Szukały, gdzie urządzono aukcję przedmiotów, przeznaczonych na wentę. W czasie licytacji tych przedmiotów na salę wtargnęła szajka rozbijaczy,

członków „Strzelca”, z osławionym na gruncie tutejszym Augustyniakiem na czele. Szajka ta wszczęła na sali awanturę i rozbiła większą część przedmiotów, ofiarowanych przez obywatelstwo na wentę. W tymże czasie pobito nietylko członków komitetu wenty, ale także bezbronne kobiety oraz nieletnie dzieci. Zniszczono dobro publiczne, przeznaczone na cel tak szlachetny, jak na budowę nowego kościoła! Jeden to jeszcze dowód, jaki jest stosunek „Strzelca” do Kościoła i religii.

Oburzenie wśród społeczeństwa ogromne.

Zmiany pragmatyki nauczycielskiej

„Dziennik Ustaw” nr. 51 z dnia 23 czerwca przynosi przewidywaną już od chwili wejścia w życie nowej ustawy ustrojowej zmianę pragmatyki nauczycielskiej. Zmiana ta dokonana jest na podstawie art. 56 ustawy o ustroju szkolnictwa z dnia 11 marca 1932 r. Jest więc zmianą obowiązującą ustawy przy pomocy zwyczajnego rozporządzenia ministerjalnego, przyczem odrazu władze szkolne przystąpiły do zmiany pragmatyki nauczycielskiej i uszczuplenia praw, nabytych w drodze ustawy.

Rozporządzenie z dnia 30 maja 1932 składa się z dwu tylko paragrafów:

Paragraf 1. Niezależnie od wypadków, przewidzianych w artykule 58 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli („Dz. U. R. P.” z 1926 r. nr. 47, poz. 462) w wypadku, gdy wymaga tego likwidacja lub przekształcenie szkół, nieodpowiadających ustrojowi szkolnictwa, wprowadzonemu ustawą z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. nr. 38 poz. 389), nauczyciel tymczasowy, zarówno jak i nauczyciel stały, może być z urzędu:

a) przydzielony czasowo do szkoły innego typu lub stopnia w tej samej miejscowości; przytem liczbę godzin, obowiązującą nauczyciela na nowym miejscu służbowym, normuje się według kategorii szkoły, do której zostaje przydzielony;

b) przeniesiony do szkoły innego typu lub stopnia z zachowaniem wszelkich praw, wynikających z dotychczasowego stosunku służbowego.

Jeżeli na skutek takiego przeniesienia nauczyciel miałby pobierać uposażenie niższe, niż otrzymywane w szkole, z której został przeniesiony, pobierać nadal będzie uposażenie według norm określonych w punktach dla tej kategorii szkół, z której został przeniesiony. Udzielać jednak winien

zgodą — przydzielić czasowo do służby w innej szkole.

„Nauczyciel Polski” (nr. 13), organ Stowarzyszenia Chrześcijańsko-Narodowego Nauczycielstwa Szkół Powszechnych w Polsce powiada w tej sprawie co następuje:

„Pamiętamy wszyscy walkę, jaka się rozegrała w Sejmie na temat nowelizacji art. 58, walkę, w której przedstawiciele nauczycieli, a przedewszystkiem poseł Kordecki, w obronie praw nauczycielskich starli się z przedstawicielami („sanacyjnego” — red.) Związku (Nauczycielstwa Szkół Powszechnych — red.). Obecnie walka ta została rozstrzygnięta przy pomocy jednego rozporządzenia ministerjalnego. Dość porównać oba przytoczone teksty, żeby zdać sobie sprawę z ogromu strat, poniesionych przez nauczycielstwo.

„Obecnie aż do dn. 30 czerwca 1938:

„a) każdy nauczyciel stały może być każdego czasu bez jego zgody przydzielony przez kuratora do szkoły innego typu lub stopnia w tej samej miejscowości, np. nauczyciel seminarjum do miejscowej szkoły powszechnej,

„b) co gorsza, każdy nauczyciel stały drogą rozporządzenia ministra może być bez wysłuchania rady szkolnej okręgowej przeniesiony do innej miejscowości, do szkoły innego typu i stopnia, a więc np. nauczyciel, pracujący w 7-klasówce w mieście do jednoklasówki, nauczyciel seminarjum do jakiegokolwiek szkoły powszechnej, nauczyciel szkoły zawodowej do gimnazjum i t. d.

„Mówimy: każdy nauczyciel stały każdego czasu, mimo zastrzeżeń, zawartych w ust. 1 paragrafu 1 rozporządzenia, bo w istocie określenie: „w wypadku, gdy wymaga tego likwidacja lub przekształcenie szkół, nie odpowiadających ustrojowi szkolnictwa” niczego dziś nie ogranicza. Wypadek ten bowiem właściwie zachodzi obecnie nietylko we wszystkich państwowych szkołach średnich i seminarjach, ale także we wszystkich szkołach powszechnych. Nowy ustrój nie przewiduje np. szkół 7-klasowych, mają być one przekształcone na szkoły trzeciego stopnia; nie przewiduje też 1-klasówek, te mają być przekształcone na szkoły pierwszego stopnia i t. d. Właściwie więc wszyscy nauczyciele szkół państwowych i publicznych podpadają pod zarządzenie, temsamem i mianowanie na stałą posadę i sprawa przenoszenia dla dobra szkoły.

„To wszystko dzieje się w chwili, gdy dygnitarze zarządu głównego Związku („sanacyjnego” — red.) zasiadają w ministerstwie na stanowiskach wizytatorów i radców ministerjalnych i gdy Związek chlubi się swymi wpływami w rządzie.

„Byłoby to bardzo wesołe, gdyby nie było tak smutne”.

Posel rumuński

Warszawa, 5. 7. (Tel. wł.). Nowomianowany poseł rumuński i minister pełnomocny p. Wiktor Cadere złożył wczoraj o godz. 13 p. Prezydentowi swe listy uwierzytelniające na uroczystej audjencji na zamku. Przy wręczeniu tych listów p. poseł wygłosił dłuższe przemówienie, na które odpowiedział p. Prezydent. (w)

Kredyt dla rolników

Warszawa, 5. 7. (Tel. wł.). Dowiadujemy się, że Bank Polski uruchomić ma w tych dniach kredyt rejestrowany na zastaw zboża dla rolników w wysokości 30 milj. zł. Stopa procentowa wynosić będzie 7 i pół proc.

Sąd doraźny

Warszawa, 5. 7. (Tel. wł.). Rozprawa doraźna o zabójstwo Gettera, w której na ławie oskarżonych zasiadają Sobieraj i Szmyt, odbędzie się 7 bm. (w)

Plaga szarańczy

Cagliari, 5. 7. (PAT). Inwazja szarańczy na Sardynji przybrała rozmiary wprost katastrofalne szczególnie w okolicach Oristano i Bonorva. Władze rozpoczęły energiczną walkę przeciwko tej pladze, która zagraża rolnictwu. Pociągi, w okolicach nawiedzonych przez szarańczę grzęzną po drodze, gdyż koła ślizgają się na szynach, pokrytych niszczycielskim mrowiem.

Z okazji Zjazdu Katolickiego w Kępnie

Pismo Sekretarjatu Stanu do ks. Prymasa Polski
Ojciec św. o zadaniach parafji

(KAP.) Z okazji Zjazdu Katolickiego w Kępnie, J. Em. ks. Kardynał-Prymas Hlond otrzymał z Sekretarjatu Stanu w Watykanie pismo następującej treści:

„Eminencjo! Chętnem sercem przesyła Ojciec św. wyrazy Swego szczególnego zadowolenia i zachęty Dwunastemu Zjazdowi Katolickiemu, na którym w najbliższych dniach zgromadzić się mają w Kępnie duchowieństwo i wierni Archidiecezji Gnieźnieńskiej i Poznańskiej.

„Ze szczerem uznaniem przyjął też Ojciec św. do wiadomości zagadnienie, które pasterska przezorność Waszej Eminencji wyznaczyła jako przedmiot referatów i obrad tego uroczystego Kongresu. Ośrodkiem rozważań ma być parafja, która w obrębie Diecezji grupuje i około prawowitych pasterzy jednoczy lud chrześcijański w jednej wierze, w jednej duchowej rodzinie, w jednym Kościele. Parafja tworzy z pasterzy i wiernych podstawową społeczność chrześcijańską, w której przez łączność duszy z Bogiem, z Biskupem, z Papieżem i Kościołem powszechnym objawia się na swój sposób „niebieskie miasto Jerozolimy i jaśnieje błoga wizja punktów“.

„Ojciec św. wyraża dalej swoje zadowolenie z tego powodu, że Zjazd omawiać będzie to doniosłe zagadnienie z różnych punktów widzenia, uwytwarzając zadania parafji zarówno w stosunku do organizacji i hierarchji Kościoła, jak i pod względem nadprzyrodzonego życia parafjan oraz ich udziału w apostołstwie Chrystusowem przez Akcje Katolicką.

„Nie ulega żadnej wątpliwości, że w wietlenie tych kwestyj będzie mia-

ło ważne i zbawienne skutki. Przedewszystkiem zaś pragnie Jego Świątobliwość, by parafjanie byli ściśle zespoleni ze swymi pasterzami, by pilnie uczestniczyli w nabożeństwach parafjalnych dla pogłębienia swego życia wewnętrznego, by się w obrębie parafji uzupełniało religijne wykształcenie ludu i młodzieży, by parafje miały wielką troskę o godność Domów Bożych, by współdziałały ze swymi pasterzami nad podtrzymaniem wiary i obyczajów, by rozbudowywały katolickie dzieła miłosierdzia chrześcijańskiego a wreszcie, by pielegnowały ów „zmysł kościelny“, którego naturalnymi przejawami są szczerza pobożność, nieskalane obyczaje, aktywność katolicka i czynne miłosierdzie chrześcijańskie. Należy się dalej spodziewać, że takie ożywienie życia parafjalnego będzie skutecznym przyczynkiem do rozwikłania trudnych i zawitych problemów, znamionujących obecną chwilę dziejową, bo poddając duszę stódkiemu panowaniu Chrystusowemu, ziści obietnice Jego Królestwa: „Ja sam będę paść owce moje... Co było zgineło, szukać będę; co się było oderwało, przywiędę; co było połamane, pozwiążuję a co chore było wzmocnię“. (Ez. 34, 15-16).

„Do tych życzeń dołącza Jego Świątobliwość, w dowód szczególnej życzliwości i jako zadatek łask Bożych, swe serdeczne Błogosławieństwo apostołskie, którego udziela Waszej Eminencji i wszystkim uczestnikom Zjazdu.

Całując unieźnienie ręce Waszej Eminencji, mam zaszczyt być z najgłębszą czcią Waszej Eminencji

pokorny i oddany sługa

(—) E. Kard. Paccelli“.

W sprawie projektu prawa małżeńskiego

(Karłowski X. Kazimierz „Uwagi o projekcie prawa małżeńskiego Komisji Kodyfikacyjnej“ Poznań, 1932).

Choć pierwsze echo nieszczęsnego projektu mniej lub więcej przebrzmiało, sprawa pozostała jednak niezalutowaną. Rząd nie odesłał wprawdzie projektu pod obrady ciała ustawodawczego, i przedstawiciele rządu oświadczyli podobno episkopatowi Polski, że z projektem się nie solidaryzują. Są to wszakże tylko osobiste oświadczenia jednostek, które samej sprawy absolutnie nie przesądzają.

Spółczeństwo katolickie musi być wobec tego bardzo czujne, by nie stało przed faktem dokonanym. Dobrze przeto się dzieje, że literatura katolicka nie spuszcza tej sprawy z oka. Dość liczne są już prace na temat wspomnianego projektu.

W ostatnich dniach pomnożyła tę literaturę najświetniejsza praca poznańskiego kanonisty, ks. prof. dr. Kazimierza Karłowskiego, wicerektora poznańskiego seminarjum duchownego, n. t. „Uwagi o projekcie prawa małżeńskiego komisji kodyfikacyjnej z szczególnem uwzględnieniem jego motywów“, Poznań, 1932, str. 56, zł. 2.50.

Autor nazwał swą pracę skromnie: Uwagi. W rzeczy samej jednak przedstawił on w trzech rozdziałach w głównych zarysach jasno i rzeczowo całokształt zagadnienia. W pierwszym rozdziale przedstawia ciekawe dzieje projektu. Podaje więc skład personalny komisji wzgl. podkomisji, metodę jej pracy, wewnętrzne trudności, jakie napotykała a wreszcie stanowisko, jakie wobec komisji i jej projektu zajął świat katolicki a szczególnie episkopat Polski z Prymasem na czele.

Ktokolwiek zapoznał się z zasadami projektu, temu nasuwało się z góry pytanie, jakie to przyczyny skłoniły komisję do zaprojektowania właśnie takiego prawa, które według orędzia episkopatu zbliżone jest do bolszewickich przepisów o małżeństwie. Zagadka ta wyjaśniła się z chwilą ogłoszenia zasad, na których komisja się opierała. Pokazało się bowiem, że projekt jest prostą, konsekwentną ideologią jego autorów, ideologią bardzo daleką od ideologii chrześcijańskiej. Chcąc więc projekt zrozumieć, trzeba koniecznie zapoznać się z temi jego motywami, tem bardziej, że „argumentacja wroga zasadom Kościoła, głównie z nich czerpać będzie materiał“.

Otóż motyw te rozpatrzył autor w swojej pracy i przedstawił je rzeczowo w świetle nauki chrześcijańskiej. Roz-

dział ten w pracy ks. Karłowskiego ujęty jest tak jasno i zajmująco, że żałować należy, iż autor nie rozproszdził go nieco szerzej.

W trzecim wreszcie rozdziale uwypuklone są najważniejsze szczegółowe przepisy projektu i oświetlone z punktu widzenia kanonicznego a nawet duszpasterskiego. A więc przepisy o zaręczynach, o przeszkodach do zawarcia małżeństwa, o czynnościach przedwstępnych do małżeństwa, przepisy o ślubie, o unieważnieniu małżeństwa, o rozłączeniu i rozwodzie, o jurysdykcji i postępowaniu sądowem.

Książka ta daje w głównych zarysach pogląd na całość zagadnienia, a staje się tem cenniejszą, że jest uwzględniona w niej cała najnowsza literatura. Autor opanował przedmiot wszechstronnie, dzięki czemu wywody jego są jasne i łatwo zrozumiałe. Obok prac prof. Abrahama jest praca ks. Karłowskiego niewątpliwie najlepszą w tym przedmiocie. Odda ona wielkie usługi duchowieństwu i inteligencji katolickiej, ale i obóz przeciwny weźmie ją zapewne chętnie do ręki, jako ściśle rzeczową wykładnię postulatów katolickich. Dr. E. N.

Dalsza budowa kościoła na Winiarach

(Spieszmy wszyscy na „Kiermasz winiarski“)

Już dwa miesiące trwa dalsza budowa kościoła parafji św. Stanisława Kostki na Winiarach. Wznowiono ją cicho, bez rozgłosu po blisko półtorarocznej przerwie; jesienią ma być kościół gotowy do użytku, chociaż narazie w stanie surowym. Prace posuwają się powoli, ale stale naprzód. Do tej chwili wykonano sklepienia nad bocznymi nawami i nad presbiterjum oraz powałę nad portalem; pozatem ustawiono więzanie pod dach przyszły oraz rozpoczęto prace nad zasklepieniem nawy głównej. Prace mularskie i ciesielskie wykonuje p. budowniczy Rychlicki, nadzór sprawuje p. radca Cybichowski.

Mieszkańcy Winiar przyjęli podjęcie dalszej budowy swego kościoła z wielką radością. Wszak to ich największa troska — obok troski o uporządkowanie ulicy Winiarskiej, od którego zależy usunięcie szeregu bolączek tutejszych, jakimi są brak kanalizacji, wodociągu i połączenia tramwajowego. Czem jest doprawdy pod każdym względem sprawa rychłego wykończenia kościoła parafjalnego na Winiarach, zrozumie dopiero ten, kto widział naocznie niewiarygodnie małą kapliczkę prowizoryczną, która

już czwarty rok daremnie stara się sprostać potrzebom religijnym blisko sześciotysięcznej rzeszy parafjan winiarskich.

Wznowienie budowy kościoła w tej zagrożonej społecznie dzielnicy Poznania stało się możliwe jedynie dzięki przydziałowi z podatku kościelnego, zbieranego obecnie w całym mieście naszym. Jednakże pomoc ta nie pokrywa kosztów budowy w całości. Stąd parafja winiarska musi szukać także innych źródeł. Znaczniejszego zasilkę spodziewa się obecnie z wielkiej imprezy parafjalnej, którą pod hasłem „Kiermasz Winiarski“ urządza w niedzielę, dnia 10 lipca, w łasku brzozywym przy kościele solackim czyli na tym samym terenie, na którym się odbył niedawno kiermasz solacki. Ścisły komitet w osobach pp. komisarza Bajerleima, dr. Bernackiego, Czajki, Paetzolda i Bogera czyni pod przewodnictwem ks. prob. Kaczorowskiego usilne starania, aby przy niższych cenach dać jak najwięcej miłej i pożytecznej rozrywki sympatykom kościoła winiarskiego. To też, o ile tylko dopisze pogoda, będzie „Kiermasz Winiarski“ miał zapewnione powodzenie i walnie przyczyni się do dalszego poprowadzenia robót nad wykończeniem kościoła św. Stanisława Kostki na Winiarach.

SPORT

Piłka nożna

Na mecz ze Szwecją, który odbędzie się, jak wiadomo, w niedzielę w Warszawie, reprezentację polską ustalił kapitan związkowy p. Kaluża w poniższym składzie: Albański — Martyna i Bułanow — Kotlarczyk I, Kotlarczyk II i Mysiak — Szczepaniak, Matjas, Nawrot, Pazurek I i Bator. Jako rezerwowi są: Koźmin, Ciszewski, Galecki, Cebulak, Nowakowski i Wypijewski. — W zespole Szwecji zamiast Nilsena na prawem skrzydle grać będzie Dunker. W razie zwycięstwa Polsce przypadnie puchar dyr. Brodatego, bowiem od r. 1926 wygraliśmy już dwa razy (1922 — 2:1, 1923 — 2:2, 1924 — 1:5, 1926 — 1:3, 1928 — 2:1, 1930 — 3:0).

Pięściarstwo

W finałach „pierwszego kroku“ organizowanego przez ośrodek zwyciężyli (podajemy od wagi papierowej do półciężkiej): Romański II (Sok) — Poplewskiego (War) na pkt.; Ratajak (W) — Bedyńskiego na pkt.; Pétulak (HCP) — w. o. z powodu kontuzji Petrola (B.); Kaczmarek (HCP) — na punkty Deckerta (B.); w lekkiej Nowacki (B) wygrał z Manią (HCP); Chwalisz zwyciężył na pkt. Nowackiego I (B); Przybylski (B) — Hemerlinga w 3 st. przez techn. k. o. i Grajewski (B) — Stelmazyka w 3 starciu przez k. o. Poziom walk był naogół bardzo niski. Przeciw wynikowi w piórkowej Drużyna Błękitnych (w ogólnej punktacji zajęła ona pierwsze miejsce) z powodu nadwagi Kaczmarek (HCP) założyła protest, który ma wszelkie szanse powodzenia.

Pływanie

„AZS“ i „Astra“ 4:3 (3:1). Mecz piłki wodnej rozegrany w Krotoszynie przyniósł nieznaczne zwycięstwo gości. (wz)

Zawody w Międzychodzie zorganizowane przez miejski komitet z udziałem czolowych pływaków okręgu zakończył się p. i. niespodziewaną porażką mistrza okręgu na 200 m. klas. Zawleji, który przegrał do rewelacji tegorocznej Stanka. Wyniki były następujące: panowie: 100 m dow.: 1. Lisewski (C) 1:11.7, 2. Grabiec (P) 1:14.5, 3. Gronikowski (C) 1:21.4, 4. Kuźdowicz (U); 100 m wzn.: 1. Kurnałowski (P) 1:37.8, 2. Schramm (U) 1:42, 3. Klewenhagen (C) 1:44.5; 200 m klas.: 1. Stanek (U) 3:22, 2. Zawieja (W) 3:22.1, 3. Fabisz 3:25.1; trampolina: 1. Grabiec (P) 76:66, 2. Matuszewski I (W) 61:42, 3. Matuszewski II (W) 59:36; 1500 m dow.: 1. Lisewski (C) 25:45.1, 2. Antkowiak (W) 26:07.2, 3. Matuszewski II (W) 27:49.4, 4. Kwiatkowski (P); 5x50 m dow.: 1. „HCP“ (Łukasiewicz, Klewenhagen, Gronikowski, Pietrowiak, Lisewski) 2:48, 2. „Unja“ 2:58.2, 3. „PTP“ 3:05.1; 3x100 m zm.: 1. „PTP“ (Kurnałowski, Gawroński, Grabiec) 4:18.9, 2. „Unja“ 4:43.3, 3. „Warta“ 4:52.1. Panie 100 m dow.: 1. Szulcówna (SV) 1:39.8, 2. Bluemelówna (U) 1:43.2; 200 m klas.: 1. Antkowiakówna (W) 4:02.8, 2. Urbańska III (U) 4:19; 3. Lange I (SV) 4:23.2; 100 m wzn.: 1. Antkowiakówna 1:55.1, 2. Günterówna (SV) 1:59, 3. Piętówna (A) 2:01.8; 1500 m dow.: 1. Antkowiakówna 30:49.2, 2. Piętówna, 3. Wałkowiakówna (U). Mecz piłki wodnej „Unja“ i „HCP“ zakończył się zwycięstwem pierwszych w stosunku 4:1 (2:0). „Unja“ górowała nad przeciwnikiem lotnością i zgraniem. Publiczności z powodu deszczu — mało. (wz)

Tennis

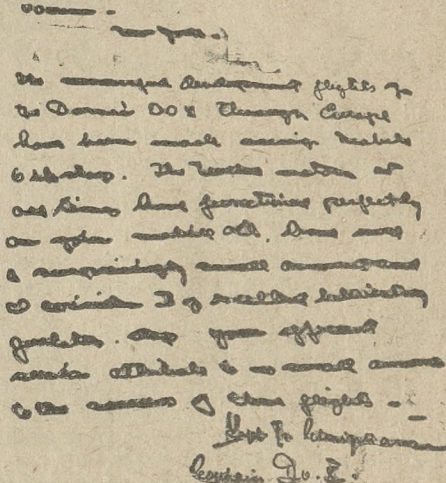
Na mistrzostwo Polski (od 22 do 28 sierpnia w Warszawie) przybywają m. in.: Maier (Hiszp.), Cramm (Niem.), Menzel (Czech.), Malecek (Czech.), Berthet (Fr.), Bernard (F.), oraz panie: Horn (N), Deutsch (Cz) i Berthet (Fr). Poprzednio Polacy startują w mistrzostwach Niemiec (od 7 do 14 8. w Hamburgu), a następnie projektuje się mecz z Japonją.

Grafologia dla automobilistów

Jest Pan sportowcem?

Posiada Pan odwagę, ambicję i wytrwałość? Ze Swego charakteru pisma z łatwością wyczyta Pan odpowiedź. W tym celu zechce Pan porównać własne pismo z niżej reprodukowanem.

Pełne rozmachu pociągnięcia jak i unoszące się wiersze zdradzają optymistyczne poglądy i pewność siebie, bez których trudno wyobrazić sobie sportowca. Zapalny brak pociągnięć wstępnych i końcowych oraz instyktowne omijanie wszelkich zbędnych dodatków wskazują na człowieka, porywającego się tylko do realnych czynów i zmierzającego do wykniętego celu bez ogródek, przyczem chodzi zazwyczaj o cele niepospolite — trudne do osiągnięcia, co najwyraźniej stwierdzają wysoko umieszczone kreski (np. w słowie „flights“ w pierwszym wierszu), oznaczające ambicję i żądzę sławy. Zwiększająca się lekkość i szybkość pisma zdradzają wytrwałość oraz wzrastającą wraz z trudnościami chęć do pokonania ich. Dalej ujawnia się w wielkim stopniu kontrola nad samym sobą; świadczą o niej tak zwane „punkty spoczynku“ nad „your“ w 6 i nad „consider“ w 8 wierszu, które nie stanowią znaków pisarskich a powstały tylko dzięki instyktownej potrzebie skontrolowania napisanego. Zaokrąglenie liter oznacza gotowość pomocy, najważniejszą i najznakomitszą z cnot sportowca.

Znacznie pomniejszona próbka pisma przedstawia treść depeszy w języku angielskim, przesłaną nam przez komendanta samolotu Do X kapitana Christiansena. W tej depeszy wyraża się kpt. Christiansen ze specjalnem uznaniem o znakomitej jakości produktów Mobiloil.

Podobne uznania otrzymaliśmy od najświetniejszych sportowców świata, od Lindbergha po odbyciu pierwszego przelotu nad oceanem, od Byrda po jego locie do bieguna północnego, od Kingsford-Smitha i wielu, wielu innych.

Stosować Mobiloil znaczy być sportowcem!

Mobiloil

ZAREJESTROWANA MARKA OCHRONNA

światowej sławy producent oleju firmy

Vacuum Oil Company S. A.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Uroczyste wprowadzenie nowego proboszcza parafii archikatedralnej

Powitanie przez parafjan ks. kanonika Szrejbrowskiego

W myśl dekretu J. Em. ks. Prymasa z dnia 13 kwietnia br. poruczono ks. kanonikowi Kazimierzowi Szrejbrowskiemu, dziekanowi i proboszczowi gosińskiego, zarząd parafii archikatedralnej. Ks. kanonik Szrejbrowski objął parafię z dniem 1 bm.

W związku z tą nominacją odbyła się w ubiegłą sobotę o godz. 8,30 w katedrze w obecności licznej duchowieństwa, ludności i towarzystw ze sztabami uroczysta instalacja nowego kanonika. Instalacja, w której prócz parafjan ze Śródki i Chwaliszewa udział wzięli kapituła metropolitalna z ks. biskupem Dymkiem na czele miała przebieg b. uroczysty.

Po uroczystości odprawił ks. nominat kanonik Szrejbrowski mszę św. przed wielkim ołtarzem.

Nazajutrz w niedzielę, 3 bm. nastąpiło w Domu Katolickim na Śródce uroczyste powitanie nowego kanonika i równocześnie proboszcza parafii archikatedralnej. Uroczystość zorganizował komitet przedstawicieli towarzystw. Ks. nominat zajął w ukwie-

cionym powozie w towarzystwie prezesa Malika i członka komitetu p. Janczewskiego przed Dom Katolicki, gdzie powitała go zgromadzona młodzież i delegacja, poczem wprowadzono ks. nominata na salę. Tu uroczystościowe przemówienie powitalne wygłosił prezes komitetu p. Malik, poczem chór towarzystwa śpiewał im. Dembińskiego wykonał „Gaude Mater“ i „Witamy cię księże kanoniku“. Następnie wygłosiła deklamację siostrzyczka z domu sierot, wręczając ks. kanonikowi wiązankę kwiatów. Z kolei witał ks. Nominata imieniem parafjan p. Janczewski, który wskazał na przywiązanie parafjan do kościoła katolickiego. Mówca scharakteryzował następnie historię parafii, mającej po za sobą 1000-letnią tradycję. Nastąpiły śpiewy chóru i wygłaszanie deklamacji, poczem głosem wzruszonym dziękował za wszelkie objawy uczucia ks. kanonik Szrejbrowski. Na zakończenie odbył się koncert kwartetu męskiego, poczem wspólnie odśpiewano „Kto się w opiekę“.

Francuskiego, „Złoty Medal Języka Francuskiego“, jako odznaczenie za zasługi, położone dla rozwoju nauki francuskiej w Polsce. — Jednocześnie dowiadujemy się, że p. prof. Omer - Neveux, który wydał ostatnio w osobnej odbitce swoje uwagi o zagadnieniu polsko - niemieckim, ogłoszone w „Saint - Quentin - Soir“, został mianowany korespondentem znanego tygodnika francuskiego „L'Illustration“ w Polsce z siedzibą w Poznaniu.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **Z Ogniska Polek.** Zebranie plenarne odbędzie się w środę 6 bm. o godzinie 18,30 na sali Stowarzyszenia Techników, św. Marcina 21. Wykład z dziedziny przyrody wygłosi przewodn. p. Majerska.

— **Baczność Halerzcy!** W czwartek, dnia 7 bm. o godzinie 19,30 odbędzie się w sali przy ul. św. Marcina 65. I. p. tr. miesięczne zebranie plenarne. Na porządku obrad ważne sprawy organizacyjne, sprawa cmentarza poległych we Francji oraz wykład ks. prof. dr. Z. Baranowskiego.

ZYCIE SOKOLE

— **Gniazdo sokole „Poznań I“**, organizujące wycieczki autobusami na zlot do Gdyni, podają do wiadomości, że od dnia 5 bm. począwszy oddaje się do dyspozycji członków gniazda Okręgu Poznańskiego pozostałych jeszcze kilkadziesiąt miejsc w autobusach turystycznych, wyjeżdżających w sobotę, dnia 9 bm. o godzinie 6 rano do Gdyni. Zgłoszenia, przy równoczesnej wpłacie 18 zł za przejazd w obie strony, przyjmuje wiceprezes Wincenty Kapalczyński w Poznaniu, ul. Śniadeckich 19, m. 5. Listę zgłoszeń zamyka się ostatecznie w piątek 8 bm. o godzinie 12. Doskonałe kwatery zapewni w gdynskim „Czerwonym Krzyżu“, gdzie także wydaje się posiłki całodzienne. Cena za pomieszczenie wynosi do zł 1,50 za noc, wzgl. dobę. Każdy uczestnik wycieczki otrzymuje koc i posłanie z bielezną pościelową itd. Kuchnia schroniska wydaje posiłki po cenach: śniadanie od zł 0,50, obiady do zł 1,30 i kolacje do zł 1,10.

— **Żeńskie Tow. Gimn. „Sokół“ Chwaliszewo - Śródka.** Zebranie plenarne odbędzie się w środę 6 bm. o godzinie 7,30 w Domu Katolickim na Śródce. Referat wygłosi drużna Marja Sobkowa.

— **Tow. gimn. „Sokół“ Poznań VI Łazarz.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 6 bm. o godz. 20 w lokalu Związku Kolejowców Polskich, ul. Spokojna 24. — Referat i inne ważne sprawy.

— **Sokół Poznań I (Śródmieście).** W myśl uchwały walnego zebrania, nie odbędzie się posiedzenia miesięczne w lipcu i sierpniu.

— **Żeńskie Tow. Gimn. „Sokół“ Jeżyce.** Zebranie plenarne odbędzie się w czwartek 7 bm. o godz. 20 w domu amantowym przy ul. Słowackiego.

— **Tow. gimn. „Sokół“ Poznań VI Łazarz.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 6 bm. o godz. 20 w lokalu Związku Kolejowców Polskich, ul. Spokojna 24. — Referat i inne ważne sprawy.

— **Sokół Poznań I (Śródmieście).** W myśl uchwały walnego zebrania, nie odbędzie się posiedzenia miesięczne w lipcu i sierpniu.

— **Żeńskie Tow. Gimn. „Sokół“ Jeżyce.** Zebranie plenarne odbędzie się w czwartek 7 bm. o godz. 20 w domu amantowym przy ul. Słowackiego.

— **Tow. gimn. „Sokół“ Poznań VI Łazarz.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 6 bm. o godz. 20 w lokalu Związku Kolejowców Polskich, ul. Spokojna 24. — Referat i inne ważne sprawy.

— **Sokół Poznań I (Śródmieście).** W myśl uchwały walnego zebrania, nie odbędzie się posiedzenia miesięczne w lipcu i sierpniu.

— **Żeńskie Tow. Gimn. „Sokół“ Jeżyce.** Zebranie plenarne odbędzie się w czwartek 7 bm. o godz. 20 w domu amantowym przy ul. Słowackiego.

— **Tow. gimn. „Sokół“ Poznań VI Łazarz.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 6 bm. o godz. 20 w lokalu Związku Kolejowców Polskich, ul. Spokojna 24. — Referat i inne ważne sprawy.

— **Sokół Poznań I (Śródmieście).** W myśl uchwały walnego zebrania, nie odbędzie się posiedzenia miesięczne w lipcu i sierpniu.

— **Żeńskie Tow. Gimn. „Sokół“ Jeżyce.** Zebranie plenarne odbędzie się w czwartek 7 bm. o godz. 20 w domu amantowym przy ul. Słowackiego.

— **Tow. gimn. „Sokół“ Poznań VI Łazarz.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 6 bm. o godz. 20 w lokalu Związku Kolejowców Polskich, ul. Spokojna 24. — Referat i inne ważne sprawy.

— **Sokół Poznań I (Śródmieście).** W myśl uchwały walnego zebrania, nie odbędzie się posiedzenia miesięczne w lipcu i sierpniu.

bia“ przy Drodze Dębińskiej. Wymarsz barwnego pochodu dziecięcego o godz. 15 z dziedzica kościelnego, ul. Strzelecka. Czysty zysk przeznaczają się na cele misyjne.

KRONIKA MIEJSCOWA

— **W sprawie „Złotej kuli“.** W związku z notatką p. t. „W polskie ręce“ otrzymujemy następujące pismo:

„Nieprawdą jest, że „Złota Kula“ przeszła ostatnio jakoby na własność p. Jaraczewskiego i że jest restauracja, natomiast prawdą jest, że firma „Złota Kula“ była i jest fabryką wódek, likierów i win owocowych, oraz wytwórczą soków, i że jako firma nie przeszła bynajmniej na własność pana J.

„Nieprawdą jest, że „Złota Kula“ była własnością niemieckich Żydów Peiserta, Korytowskiego i „Schellenberga“, — prawdą jest, że właścicielami byli i są nadal pp. Peiser, Fritz Albold (Żydzi — red.) i Friedmann, kierownikiem jest p. Korytowski, obywatel polski. P. Schellenberg z firmą tą, nie wspólnego nie ma i sam jest rz. katolikiem i Polakiem.

„Nieprawdą wreszcie jest, jakoby p. Jaraczewski kupił odnośny lokal dotychczas biurowy, opróżniony przez firmę „Złota Kula“, która się nadal mieści w podwórzu — prawdą natomiast jest, że p. Jaraczewski lokal wydzierżawił od właściciela domu p. adw. Teodora Seidlera, posta do Sejmu ze Stanisławowa“.

— **Aresztowanie likwidatora.** Do wiadomości pod powyższym tytułem, zamieszczonej w rannym wydaniu „Kurjera Poznańskiego“, zakradła się nieścisłość. Wiadomość sama uwłaczałaby do pewnego stopnia firmie Głabisz, albowiem aresztowany pod zarzutem defraudacji zaprzysiężony rewizor ksiąg i likwidator kilku upadłości Władysław Ossowski nie był likwidatorem firmy Głabisz. Był natomiast nadzorcą sądowym tej firmy i nadzór ten w marcu już się skończył. Ossowski był natomiast likwidatorem firm „Carlton“ i „Materiał Budowlany“ i tylko tam mają być nadużycia.

— **Otwarcie nowego przedsiębiorstwa.** W nowo przebudowanych lokalach przy al. Marcinkowskiego 5 otwarto w dniu wczorajszym sprzedaż pieczywa i kawiarnię. Właścicielem nowej placówki handlowej jest p. Franciszek Kamiński, właściciel wzorowo urządzonej kawiarni i cukierni, prowadzonej przy ul. Marsz. Focha 85. Należy nadmienić, że p. Kamiński prowadzi przedsiębiorstwo piekarskie i cukiernicze w Poznaniu już od 27 lat, a podczas P. W. K. otrzymał odznaczenie za swe wyroby. Gustownie urządzone lokale w obecności licznych kolegów zawodowych i gości poświęcił proboszcz parafii św. Marcina, ks. szambelan dr. Taczak, który też w serdecznych słowach złożył życzenia. (kl)

KRONIKA SĄDOWA

— **Za puszczanie w obieg fałszyfikatów.** Cecylja Urbańska stanęła wczoraj przed sądem grodzkim, by odpowiedzieć za puszczanie w obieg fałszywych pieniędzy. Chodziło o 1-złotówkę. Tłumaczyła się nieświadomością. Sąd zasądził Urbańską na grzywnę w wysokości 10 zł wzgl. gdy nie będzie mogła zapłacić, posiedzi 3 dni w więzieniu. (z)

— **„Kieszonkowiec“.** Marjan Szulerowicz z Paczkowa stanął przed sądem pod zarzutem kradzieży kieszonkowej, dokonanej przed kinoteatrem „Słońce“ w Poznaniu. Szulerowicza skazano na 4 miesiące więzienia. (z)

Z Poznańskiego

— **Czarnków.** (Nieszczęśliwy wypadek.) Uczeń malarski zatrudniony u p. Domkego przy ul. Gdańskiej, zrywał w ubiegłą sobotę na drzewie lipowym kwiaty na herbaty. W pewnej chwili załamała się pod nim gałąź, wraz z którą runął na ziemię tak nieszczęśliwie, że doznał silnego potłuczenia. Nieszczęśliwego odwieziono w stanie nieprzytomnym do szpitala miejskiego, gdzie wkrótce potem zmarł, nie odzyskawszy przytomności. (cn)

— **Drawsko.** (Tragiczny wypadek na Noteci.) W poniedziałek wyjechali kajakiem na Notec miejscowy nauczyciel p. Polarczyk z żoną i będący u nich w gościnie ks. wikariusz z Wielonia. W pewnym momencie przechylił się kajak i żona p. P. wpadła do wody, zaczęła tonąć. Mężowi udało się uchwycić ją i dopłynąć resztkami sił do brzegu, lecz tu pani P. zmarła tknięta udarem serca. Państwo Polarczykowie byli dopiero ośm miesięcy poślubieni i nazajutrz mieli wyjechać na wypoczynek letni do Krynicy. (cn)

— **Gniezno.** (Dwa wypadki utonięcia.) W sadzawce w Piekarach pow. Gniezno podczas kąpieli utonął 10-letni Antoni Kamiński z Gniezna, ulica Kępińska 3. — Drugi wypadek/ utonięcia zaszedł w Małachowie Kępem, gdzie w czasie kąpieli utonął 11-letni Kazimierz Bączkowski. (br)

— **Inowrocław.** (Śmiertelny strzał.) W Inowrocławiu postrzelili się wskutek nieostrożnego obchodzenia się z bronią palną 20-letni Józef Janiak z Przysiek w pow. niezawskim. Poranienie było tak ciężkie, że Janiak zmarł po upływie kilkunastu minut. (kl)

Uporczywe zaparcia, kataru jelita grubego, wzdęcia, osłabione funkcje żołądkowe, zastoina ogólna, osłabione funkcje wątroby, bóle w bokach i pod żebrami przechodzą przy używaniu rano i wieczorem po szklance naturalnej wody gorzkiej „Franciszka-Józefa“. nw 4174

— **Kępno.** (Z życia „Sokoła“.) Dnia 29 ub. m. odbyło się w Olszowie organizacyjne zebranie oddziału żeńskiego „Sokoła“, któremu przewodniczył przy udziale władz okręgowych, przez honorowy Tow. gimn. „Sokół“ w Olszowie p. Witold Daszkiewicz. Poza przemówieniami, odczytany został obszerny referat p. t.: „Historia sokolstwa czeskiego“. Przeszła nowoutworzonego oddziału, wybraną została p. Daszkiewiczowa, a naczelniczką p. Dzięrgwianka.

— (Z parafii olszowskiej.) Dnia 28 ub. m. odbyło się na dworcu w Kępnie powitanie nowego duszpasterza ks. prob. Piączka z Koźmina, który objął osieroczone od dłuższego czasu probostwo w Olszowie.

— (Ujęcie złodziei kolejowych.) Po dłuższej obserwacji, policja tutejsza zarządziła obławę na złodziei kolejowych, grasujących bezkarnie na linii Hanulin — Domanin. Złodzieje ci okradali pociągi węglowe. Całą szajkę w liczbie 15 osób ujęto.

— (Ujęcie przemytniczki.) Na przystanku autobusowym w Rynku, ujęta została przez dyżurnego wywiadowcę Strazy Granicznej pewna mieszkanka wsi Trębaczów w pow. kępińskim, która miała przy sobie nielegalnie około 10 kg. sacharyny. (ck)

— **Kościan.** (Nieszczęśliwy wypadek.) Podczas manipulowania flowerem zastrzeżli się 16-letni robotnik Fryderyk Linke w Olszewie w pow. kościańskim. Młodzieniec manipulował bronią palną, przyczem nastąpił niespodziewany wystrzał. Pociśk uderzył Linkego w brzuch, powodując tam miejscu jego śmierć.

— **Nowe Miasto n. Wartą.** (Kradzież.) Z tartaku majątności Kleka skradziono 2 pasy transmisyjne, z których jeden odnaleziono w sklepie pod tartakiem już poprzerywany na kilka części, a drugi także już pocięty w Mikołajewie. Jako sprawców kradzieży wysłędzono niejakich Smarzewskiego z Witowa i Józefiaka z Piętkowa pow. Środa oraz Karbowiaka z Kleki. Pierwszych dwóch pozostawiono po przesłuchaniu na wolności a Karbowiaka jako głównego winowajcę zatrzymano w areszcie sądowym w Jarocinie. Aresztowani przyznali się również do kradzieży u p. Leona Szymankiewicza oraz do zamierzonej kradzieży u p. A. Pazaka. (i)

— **Nowy Tomyśl.** (Porażeni od piorunu.) Podczas burzy uderzył grom w dom rodziny Kośków pod Nowym Tomyślem. Piorun poraził 4 osoby. 9-letni Ignacy Kośka zmarł na miejscu.

— **Leszno.** (Egzamin.) W Szkole Przemysłowo-Handlowej złożyły końcowy egzamin: Bednarkówna Stanisława, Benyskiewiczówna Irena, Bielanka Janina, Durakówna Agnieszka, Glogerówna Adela, Gutschówna Jadwiga, Kapturczakówna Mieczysława, Kapturczakówna Kazimiera, Kawecka Marja, Konieczna Joanna, Maciejewska Stefania, Marcinkowska Władysława, Mikołajczakówna Róża, Mularczykówna Helena, Musielakówna Marja, Olejniczakówna Irena, Polewiczówna Leokadja, Półtoraszykówna Anna, Rozwalczanka Anna, Stajówna Gertruda, Tomczakówna Janina, Tomczakówna Pelgja, Węclawiakówna Lukrecja, Zielińska Aniela.

— (Niebezpieczny osobnik.) W tych dniach przytrzymała policja w okolicy Kryszyny niejakiego Owczarka, który uciekł z domu poprawczego w Szubinie. — Napadał on na bezbronne kobiety, lecz dzięki przytomności umysłu jednej z nich został obecnie przytrzymany.

— (Osobiste.) Prymicje swe odprawił w tych dniach w Lesznie nowo wyswięcony kapłan ks. ks. Mizgalski i Kowalski.

— (Pożar.) W Dominicach wybuchł pożar w zagrodzie p. Roberta Huhna. — Dzięki szybkiej pomocy sąsiadów a przede wszystkim p. nauczyciela Szymczaka pożar został zlokalizowany, tak, że mimo wiatru nie zajął się ogniem sąsiedni dom kryty słomą. Pożar powstał w kominie. — (Waleczna kobieta.) Przy Nowym Rynku powstała między dwiema kobietami sprzeczka, która skończyła się „walką na pazury“. Jedną z uczestniczek boju ma silnie podrapaną twarz. (s)

— **Oborniki.** (Za bezprawny wyrąb lasu.) Wyrokiem sądu grodzkiego w Obornikach skazano w dniu 1 bm. Jana i Franciszka Gellertów oraz Grabianowskiego z Lipy pow. Oborniki za bezprawny wyrąb 110 sosen z lasów państwowych bez zezwolenia właściwej władzy, oraz Burlagę, b. praktykanta leśnego z Bębniaką za udzielenie wyżej wspomnianym odnośnego zezwolenia, bez wiedzy przełożonych, każdego na 860 zł grzywny. Zasadzeni zapowiedzieli apelację.

— (Kradzież.) W nocy na 1 bm. skradli nieprzychylni złoczyńcy p. Henrykowi Bilsteinowi w Urbanu dwie

Oszust czy symulant?

Pod powyższym tytułem podaliśmy w dzisiejszym porannym numerze naszego pisma przebieg z procesu, który toczył się wczoraj w sądzie okręgowym w Poznaniu przeciwko Władysławowi Klukowskiemu i Janowi Przybylskiemu. Akt oskarżenia zarzucał im zbrodnię sprzeniewierzenia i oszustwa.

Wczoraj rozprawa obfitowała w szereg ciekawych szczegółów. Między innymi sąd postanowił na wniosek prokuratora Góralewicza zaarrestować świadka Dornę, który zdaniem prokuratora nie tylko złożył fałszywe zeznanie, ale także współdziałał musiał z oskarżonymi. W związku z tem, rozprawę odroczone, celem rozciągnięcia aktu oskarżenia. (z)

KALENDARZYK

Wtorek, 5 lipca 1932.

Słońce: wschód 3,57 — zachód 20,17 — długość dnia 16 godzin 40 min.

Księżyc: wschód 4,38 — zachód 21,43 — po nowiu.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniu, Pozn.: Wtorek, godz. 7 rano. Temperatura powietrza umiarkowana plus 17 st. Cels. Pochmurno. Wiatr wschodni. Ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 758 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 24 st. C., najniższa plus 15 st. C.

Kal. rzk.: Cyryl i Metody — jutro Dominika P.

Kal. słow.: Prokop — jutro Izasław.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka pod Białym Orłem, Stary Rynek 41. — Apteka św. Piotra, ul. Półwiejska 1. — Apteka św. Marcina, ul. Ratajczaka 12. — Apteka Śródecka, Rynek Śródecki.

Jeżyce: Apteka Mickiewicza, ul. Mickiewicza 22. — Apteka pod Opatrznością, ul. Dąbrowskiego 76.

Łazarz: Apteka p. Plucińskiego, ulica Marsz. Focha 72.

Wilda: Apteka przy Bramie Wildeckiej, Górna Wilda 3. — Apteka „Fortuna“, Górna Wilda 96.

W innych dzielnicach miasta pełnią nocną służbę apteki tamtejsze.

KRONIKA KOŚCIELNA

— **Staraniem Sodalicy Pań Akademickich** odbędzie się rekolekcje zamknięte w Zakładzie św. Ołafa w Pniewach od 25 do 29 sierpnia r. b. Koszta wynoszą 20 złotych. Pisemne zgłoszenia, także pań należących do Sodalicy, przyjmuje się jeszcze pod adr. S. P. A., ul. Półwiejska 19, m. 10.

OSOBISTE

— **Ks. Michał Muszyński** ze Zgromadzenia Misyjnego O. O. Pallotynów, rodem z Wielkopolski, uzyskał po czteroletnich studiach na Uniwersytecie Gregorjańskim w Rzymie tytuł doktora teologii św.

— **Prezes Sądu Apelacyjnego w Poznaniu** p. Stefan Beżyński wyjechał dnia 4 bm. do Morszyna na urlop wypoczynkowy. Zastępuje go prezes Norski.

— **Prof. Omer - Neveux**, dyrektor francuskich wydawnictw szkolnych Eos w Poznaniu, otrzymał z najwyższej naukowej instytucji francuskiej, Instytutu

Z XII. Zjazdu Katolickiego w Kępnie

Burmistrz m. Kępna p. Kokociński wita w imieniu miasta przybyłego na zjazd J. Em. kardynała Hlonda.

20 tysięcy wiernych zaległo Rynek i przyległe ulice, wysłuchując w skupieniu mszy pontyfikalnej celebrowanej przez Ks. Prymasa.

świnie wagi około 150 kg., które na miejscu ubili.

— (Pożar.) Podczas silnej burzy w środę uderzył grom w zabudowania majątności Nieczajna. Spaliły się dwa domy mieszkalne oraz przyległa obora. — Straty są dość znaczne.

— (Ostatnia postuga.) Dnia 30 ub. m. o godzinie 5 po południu odprowadzono na wieczny spoczynek zwłoki tragicznie zmarłego sp. Jana Łopińskiego. W pogrzebie uczestniczyli „Sokoli”, O. W. P. i niezliczona ilość obywatelstwa. Zmarły był członkiem Sokoła i Obozu Wielkiej Polski.

— (Kradzież.) W nocy na 29 ub. m. włamał się za pomocą wytłoczenia szyby złodziej do mieszkania restauratora Stanisława Mikołajczaka w Dąbrówce Koscielnej i skradł 2 ubrania męskie, 2 płaszcze, większą ilość bielizny, rower męski oraz wiele innych przedmiotów wartości 750 zł. Dochodzenia w toku.

— (Jeszcze o zabójstwie.) Na zarządzenie prokuratora przy Sądzie Okręgowym w Poznaniu aresztowano dnia 30 ub. m. współników awantury Stawickich i szwagra ich Majkowskiego, których odstawiono do dyspozycji władz sądowych. (kko)

— * **Ostrów.** (Kolonje letnie.) Staraniem Komitetu Rodzicielskiego przy gimnazjum męskim urządzono w tym roku kolonje letnie dla młodzieży w Lubieniu w górzyście okolicy Małopolski. — Dla biednych dzieci szkół powszechnych sumptem Magistratu urządzono kolonje letnie w Chynowle.

— (Z rady miejskiej.) Na czwartkowym posiedzeniu rady miejskiej został w urzęd wprowadzony radny p. Józef Urban, który wszedł do rady na miejsce zmarłego radnego sp. adw. Banaszaka. — Do komisji rewizyjnej został wybrany p. Edmund Chmielecki, a do rady Komunalnej Kasy Oszczędności p. radny Filipiak.

Ponadto zatwierdzono instrukcję dla komisji rewizyjnej Komunalnej Kasy Oszczędności. Sprawa zmiany regulaminu rady miejskiej wywołała duży sprzeciw. Obowiązujący obecnie regulamin nie przewiduje żadnych sankcyj karnych wobec radnych, zachowujących się na posiedzeniach nieparlamentarnie, jak to w ostatnim czasie często u nas się działo. Proponowana zmiana regulaminu miała wprowadzić pewne restrykcje. Przeciwnikom projektowi zmiany regulaminu wystąpili radni z P. P. S. i N. P. R., a na znak protestu opuścili salę obrad. Wobec zdekompletowania posiedzenia przewodniczą-

cy p. Roman Brykczyński odroczył posiedzenie do nadchodzącego wtorku. Na tem posiedzeniu rada zdolna będzie do uchwał bez względu na ilość obecnych radnych.

— (Odnaczenie.) Złoty medal za pracę na polu ogrodnictwa otrzymał p. Walenty Jankowski z Antonina. P. Jankowski obchodził niedawno półwiekowy jubileusz zawodowy. (n.)

— * **Skalmierzyce Nowe.** (Strzelanie królewskie.) Przy ostatnim strzelaniu „królewskim” najlepsze strzały oddali pp. Worsztynowicz Tomasz, Müller i Woźniak. (Or.)

— * **Szamocin.** (Złote gody.) Złote gody obchodzili w tych dniach państwo M. Adamsy ze Smolar.

— (Nowe dzwony.) Powstały przed rokiem komitet zakupu dzwonów wznowił swą działalność. Ostatnio odbyło się zebranie pod przewodnictwem zast. przew. p. A. Pawlickiego. Ks. prob. Filipowski referował sprawę zakupu dwóch dzwonów, które w jesieni zostaną dostarczone za sumę 6½ tys. zł. przez firmę Bracia Felczyńscy w Kaluszu. Dalej omawiano sposoby zebrania funduszy.

— (Zabawa parafjalna.) W święto Piotra i Pawła tradycyjnym zwyczajem odbyła się zabawa parafjalna w parku miejskim. Mimo kryzysu zabawa udała się. Szczególnie loteria cieszyła się powodzeniem.

— * **Wijewo.** (Tragiczna śmierć dziecka.) W Wijewie w pow. leszczyńskim utonęła w stawie 3-letnia Lucja Cieślikówna. Pozostawiona bez opieki dziecko wpadło do wody i opniosło śmierć. (kl.)

— * **Wieruszów.** (Nauczycielstwo na LOPP.) Nauczycielstwo Wieruszowa opodatkowało się dobrowolnie w okresie od 1. 10. 1931 do 30. 6. 1932 na rzecz L. O. P. i P. oraz Komitetu do spraw bezrobocia, z czego wpłynęło łącznie 456 zł. Na cele L. O. P. P. przeznaczono 208 zł, a na cele Komitetu do spraw bezrobocia 248 zł. (ck.)

— * **Września.** (Z życia harcerzy.) Gimnazjalna drużyna harcerska urzędza w roku bieżącym w czasie od 12 lipca do 12 sierpnia obóz harcerski w Borszczowie (województwo tarnopolskie). Harcerze jako uczestnicy obozu będą mieli możliwość zwiedzenia: Katowic, Krakowa, Lwowa i Tarnopola, a oprócz tego znanych miejscowości historycznych, jak Zbaraża, Trembowli i t. d. Obóz prowadzi stud. med. M. Barciszewski. Obóz będzie stał pod

opieką kapelana obozowego, lekarza i opiekuna z ramienia szkoły.

— (Z pracowni malarskiej.) Artysta malarz Marjan Turwid wykańcza obecnie wielkich rozmiarów kompozycję religijną, nad którą od szeregu miesięcy pracuje. Kompozycja, wyobrażająca w tryptyku „Matkę Boską Panięską”, wystawiona będzie na widok publiczny w Bydgoszczy w Muzeum Miejskim, oraz w Poznaniu w salach Tow. Przyjaciół Sztuk Pięknych, poczem wróci do Bydgoszczy, do kaplicy w auli Miejskiego Katol. Gimnazjum Humanistycznego żeńskiego, jako własność miasta Bydgoszczy.

— * **Wolsztyn.** (Utonął podczas plawienia.) Podczas plawienia krowy na jeziorze wolsztynskim utonął 11-letni Ludwik Górka z Radomierza w pow. wolsztynskim.

Z Pomorza

— * **Starogard.** (W sprawie fabryki tytoniu.) Na ostatnim zebraniu pracowników Państw. Fabr. Wyrobów Tytoniowych w Starogardzie w ilości przeszło 300 osób uchwalono długą rezolucję, w której m. in. robotnicy domagają się udzielenia wyjaśnień, o ile są prawdziwe krzywdy od niejakiemu czasowi pogłoski o likwidacji fabryki wyrobów tytoniowych.

— (O haracz rolnictwa dla „Strzelca.”) Na ostatnim zebraniu zarządu pow. i prezesów kółek rolniczych P. T. R., odbytem w Starogardzie, p. Lewandowski zainterpelował prezesa Donimirskiego w sprawie pogłoski, jakoby 3 powiaty wydały 4000 zł na „Strzelca”. Ponieważ prezes Donimirski nie dał dostatecznie wyjaśniającej odpowiedzi, uchwalono rezolucję, mocą której sprawa subwencji dla „Strzelca” ma być wyczerpująco objaśniona na walnym zebraniu w Toruniu.

— (Wystawa morska.) W auli gimn. państw. w Starogardzie została otwarta bardzo ciekawa „Wystawa Morza i Pomorza”, obejmująca wszystkie dziedziny polskiego morza. (as.)

— * **Toruń.** (Krwawa zbrodnia.) Rolnik Karol Will w Szczecinkowie pod Wąbrzeźnem zamordował w trakcie gwałtownej sprzeczki swego sąsiada Pawła Korhalska. Po dokonaniu zbrodni W. udał się do Torunia, gdzie oddał się w ręce policji.

— (Ofiara kąpieli.) Podczas kąpania się w Wiśle utopił się 19-letni Edward Portaszkiewicz z Torunia. Zwłok jego mimo poszukiwań nie znaleziono dotychczas. X.

— * **Tuchola.** (Dwa śmiertelne wypadki.) Czteroletnia córeczka małżonków Polaszków wpadła ub. środy pod kopyta konia przejeżdżającej powózki, przyczem

odniosła tak silne okaleczenia, że mimo natychmiastowej pomocy lekarskiej nazajutrz zmarła. — Posterunkowy Szlagiewicz Władysław, jadąc służbowo na rowerze, tak nieszczęśliwie upadł, iż musiano go przewieźć do lecznicy w Poznaniu, gdzie w nocy na czwartek zmarł.

Z Kaliskiego

— * **Kramsk.** (pow. koniński. (Burza.) W nocy 3 bm. szalała nad Kramskiem burza połączona z ulewym deszczem i piorunami. Od uderzenia piorunu spłonął wiatrak, w drugim zaś wypadku piorun uderzając w budynek stacji kolejowej w Kramsku, ogłuszył chwilowo pełniącego obowiązki dyżurnego ruchu p. Grabackiego, pozostawił ślady zniszczenia częściowego dachu i poczekalni, pożaru jednakże nie wywołał. Połączenie telegraficzne i telefoniczne na stacji, pomimo wyłączenia i uziemienia przewodów telegraficznych przez p. G. w czasie nadciągającej burzy, zostały przerwane.

— * **Łowicz.** (Zaburzenia.) W tych dniach w pobliżu stacji kolejowej Łowicz na linii Słupca — Warszawa posterunkowy Policji Państwowej w czasie eskortowania pociągu towarowego z węglem na wywóz za granicę, zastrzelił osobnika rzekomo kradnącego węgiel z konwojowanego pociągu. Wiść o zabiciu wymienionego, jak się okazało, bezrobotnego mieszkańca m. Łowicza, ojca kilkoro dzieci, szybko dobiegła do miasta. Wzbudzony tłum urządził w mieście ekscyzy, wybijając szyby w oknach domu mieszczącego komisariat policji, wobec czego zarządzone zostało ostre pogotowie władz bezpieczeństwa.

— * **Słupca.** (Sprawy Banku Ziemi Kaliskiej.) Dnia 20 lipca rb. o godzinie 11 w sali posiedzeń sądu okręgowego w Kaliszu, odbędzie się ogólne zgromadzenie wierzycieli Banku Ziemi Kaliskiej, a więc i filji Banku w Słupcy. Porządek dzienny przewiduje sprawy następujące: 1. Sprawozdanie nadzorczy sądowy nad Bankiem z czynności. 2. Odczytanie propozycji układowych i dyskusja. 3. Głosowanie nad propozycjami układowymi. — Propozycje te mówią, że wierzytelności spłacone będą gotówką i akcjami Banku od salda z 1 grudnia 1931 r. bez doliczenia procentów od lipca 1931 r.: gotówką w 70 proc., akcjami w 30 proc., przyczem stare akcje będą przeliczane w stosunku 25 proc.: należności do sumy 330 zł od salda na 1 grudnia 1931 r. będą spłacone w całości gotówką. Spłata należności ma być dokonana w ciągu dwóch lat w terminach różnych.

Wstrząsające samobójstwo dwojga młodych ludzi

Zginęli pod kołami pociągu pod Dalkami

Gniezno, 4 lipca.

Dziś w godzinach rannych miasto nasze obiegła wieść o wstrząsającym samobójstwie dwojga młodych ludzi, którzy w pobliżu Dalek rzucili się pod koła lokomotywy.

Na torze znaleziono zmasakrowane zwłoki Stefana Ossowskiego lat 21 z Mielżyna i Marjanny Wawrzyniakówny.

Jak wynika ze znalezionej u denata listu, samobójstwo uplanowali oboje wspólnie, wychodząc z założenia, że, jeżeli nie mogą się pobrać, to im żyć nie warto, wobec czego będą oboje szukali śmierci pod kołami lokomotywy. Dalej Ossowski czynił w liście rodzicom swoim wyrzuty, że nie chcieli im pozwolić na połączenie się, co było najgorętszym ich życzeniem. Przepraszając ich za rozpaczliwy krok, prosi zarazem, by pochowano ich wspólnie i by orkiestra, którą denat jako członek w. f. i p. w. zorganizował, przygrywała im podczas pogrzebu pieśni „Witaj Królowa”.

Denat ostatnio stawał przed komisją poborową, która uznała go zdolnym do służby wojskowej, co go bardzo ucieszyło, gdyż dawno chciał wstąpić do wojska. Ale dłużej — jak pisze — nie mógł żyć.

Młodzi samobójcy — jak dotychczas stwierdzono — udali się około godziny 10 wieczorem na tor kolejowy pod Dalki i tam rzucili się, a raczej położyli się pod koła lokomotywy pociągu, przyjeżdżającego z Wrześni do Gniezna o godzinie 22,40. Miejsce to przedstawiało straszliwy widok: na szynach w kałuży krwi leżał tułów Wawrzyniakówny, niedaleko którego znaleziono odciętą głowę. W pobliżu znajdowały się ze strzaskaną czaszką zwłoki Ossowskiego, który prawdopodobnie został odrzucony przez lokomotywę w bok.

Na miejsce tragicznego czynu zjechała rano policja, a w godzinach przedpołudniowych komisja śledcza.

Tragiczne wypadki w Grudziądzu

W nurtach Wisły zginęło dwóch studentów

Mistrz dekarski Mianowicz w Grudziądzu popełnił samobójstwo przez otrucie się lizolem. Denat zmarł wśród okropnych boleści. Przyczynę samobójstwa były kłopoty materialne. Tego samego dnia targnął się na życie swoje były pracownik miejski Józef Knop, powieszając się w swym mieszkaniu, przy ul. Chełmińskiej, K. ośmiercił liczną rodzinę, znajdującą się wskutek bezrobocia w opłakanych warunkach. W Białymbrze zastrzelili się w polu 50-letni rolnik Wł. Obuchowski. Desperat cierpiał od dłuższego czasu na nieuleczalną chorobę.

Straszny wypadek zdarzył się ub. niedzieli na drugim brzegu Wisły, dokąd udał się ze swymi dziećmi sekretarz Z. P. Teodor Kirsztan z Grudziądza, K., chcąc po przechadzce wzmoczyć w Wiśle nogi, stracił w pew-

nej chwili równowagę i wpadł na głębię. Porwany przez fale rzeki, K utonął na oczach przerażonych dzieci, które bawily się przy brzegu.

Pod Wzgiem utonął podczas kąpieli 22-letni Leszek Dorant, student prawa, syn administratora majątności Państw. Banku Rolnego w Mórsku. Próby ratowania starszego brata niestety nie powiodły się. Po dłuższym szukaniu rybacy wydobyli topielca. Rozpacz rodziców jest bez granic.

W niedzielę Wisła wyrzuciła na brzeg zwłoki studenta Feliksa Pietrusiewicza z Grudziądza, który zażywał kąpieli i utonął.

W Rządzu utonął w Wiśle 10-letni Bolesław Osowy; zwłoki jego, wyłowione w pobliżu mostu kolejowego w Grudziądzu, skąd przewiezione zostały do kostnicy miejskiej. ski.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

PARYŻ SŁUCHA MUZYKI POLSKIEJ

Zakończenie „Tygodnia Chopinowskiego” — Genjalny twórca w interpretacji genialnego odtwórcy — Wczoraj i dziś muzyki polskiej — Najmłodsza generacja polskich kompozytorów — Trzy światy wyobraźni muzycznej.

Paryż, 30 czerwca.

„Tydzień polski” w Paryżu, rozpoczęty tak szczęśliwie wystawą pamiątek chopinowskich, uświetniony następnie niezapomnianym recitalem Paderewskiego, po którym odbyły się jeszcze dwa koncerty muzyki polskiej: współczesnej i starej, został wczoraj zakończony wielkim przyjęciem w ambasadzie polskiej na cześć Prezydenta Francji. W jednym z salonów ambasady odbył się przy tej okazji koncert kameralny, w czasie którego p. Mazzoli odśpiewała trzy pieśni Paderewskiego, poczem prezydent Lebrun, podszedłszy do Paderewskiego, ścisnął długo dłoń mistrza, co oczywiście dało asumpt do entuzjastycznej owacji. Uklonem w stronę muzyki francuskiej był występ Pawła Kochańskiego, który odegrał kilka starofrancuskich utworów skrzypcowych. Przyjęcie w ambasadzie, ostatni akord uroczystości polskich w Paryżu, zakończyło w świetny sposób „tydzień chopinowski”, który przysporzył polskiej muzyce niemało chluby.

Kulturalne sfery Paryża uczestniczyły w uroczystościach chopinowskiego tygodnia niezwykle wydatnie i to nietylko przez tłumny udział w koncertach festiwalu muzyki polskiej, ale również przez silną frekwencję wystawy chopinowskiej w gmachu Biblioteki Polskiej, tak, że trzeba było przedłużyć trwanie wystawy do 4 lipca, czyli rozszerzyć „tydzień” do dwóch tygodni.

O ile koncert Paderewskiego był najgłębszym i najidealniejszym hołdem, złożonym genialnemu polskiemu kompozytorowi przez największego artystę naszych czasów, o tyle dwa dalsze koncerty festiwalu miały wyznać, że nasza kultura muzyczna, zarówno w dawnych wiekach jak i obecnie może mierzyć kroki z Europą.

Program koncertu symfonicznego, odbyty (jak cały Festiwal) w sali teatru Champs-Élysées, był szczęśliwie dobrany i ułożony bardzo intrygująco. Szkoda tylko, że dla skrócenia zbyt obszernego programu zdecydowano się na skrót co do rozmiarów nieistotny a co do istoty swej — mojem zdaniem — niedopuszczalny: dyr. Fitelberg przedstawił mianowicie Karłowicza „Odwieczne pieśni” w znacznie skróconej redakcji, co równało się zniekształceniu tej pięknej kompozycji. Jest to szkoda tem większa, że dyrygent był tego wieczoru świetnie usposobiony i miał przed sobą jedną z najlepszych paryskich orkiestr, „Orchestre des concerts W. Arama”, której pyszne brzmienie (niezrównanie miękkie i dźwięczne w drzewie oraz szlachetne w blasze) i wysoka dyscyplina techniczna uwypuklały każdą jego intencję muzyczną. Utwór tak skomplikowany jak np. „Harnasie” Szymanowskiego brzmiał imponująco i niezwykle plastycznie.

Jako solista ze współudziałem orkiestry przedstawił się publiczności paryskiej p. A. Tadlewski, uczeń Paderewskiego. Zagrał on „Fantazję Polską”, znaną także w Poznaniu z koncertów ub. sezonu. Pełne prostoty szlachetne ujęcie muzyczne dzieła, oraz zalety dźwiękowe gry p. Tadlewskiego dowiodły, że artysta przejął i przetrwał na swój własny sposób świetny wzór Paderewskiego. Nie mogą też pominąć znakomitego wykonania partii orkiestrowej pięknego dzieła Paderewskiego, którym udało się dyr. Fitelbergowi osiągnąć maksimum chyba polskiego wyrazu od francuskiej orkiestry.

Najnowszą muzykę polską reprezentowały trzy utwory symfoniczne: Perkowskiego „Symphonietta”, Maklakiewicza „Rapsod symfoniczny” i Kondrackiego „Marsz żołnierzy”.

„Symphonietta” ma strukturę jasną i niesłychanie logiczną. Pierwsza i trzecia część utrzymana jest w żywej i kapryśnej rytmice, która nie neguje swego pokrewieństwa z tańcem nowoczesnym. Jednak szeroka tematyka i niezwykle szlachetna, jasna, żywa i bajecznie kolorowa instrumentacja mają w sobie tyle wdzięku, że widmo jazzu, który rytmika utworu zdaje się prowokować, zjawia się chyba tylko w refleksji uważnego słuchacza i okazuje się fałszywym porównaniem. Środkowa część „Symphonietty”, czysto liryczna, nie przekonuje może ja-

kąs głębią odczucia, ale zaciekawia znowu wprost piękną instrumentacją. W nastroju tego pogodnego i chwilami parodystycznie dowcipkującego utworu jest cała skala różnych uczuciowych odcieni, pulsujących pod błyskotliwą powłoką.

A teraz wielki kontrast nastroju: utwór Maklakiewicza. Kompozytor ten skłania do mistycyzmu, co odczuwa się w „Rapsodzie”. Narazie wykonano tylko fragment utworu, przeznaczony także na chóry. Sposób, w jaki Maklakiewicz wyraża się, jest szary w barwie instrumentacyjnej a konstruktywnie działa tak, jakby chciał zilustrować jakiś ferment rewolucyjny, który jednak nie skupia się ku jakiejś sile najwyższej, a raczej traci swą siłę przez brak konsekwencji w piętrzeniu tych „odgłosów niezadowolenia”.

I jeszcze jeden kontrast: „Żołnierze” Kondrackiego. Utwór, przedstawiający marsz śpiewających żołnierzy. Rytm i dynamikę daje bębenek, melodie w prostych tercjach lub sekstach grają dwa instrumenty, trzeci kontrapunktuje czasem o półtonu niżej, co brzmi fałszywie i dlatego podobno nowocześnie. Miejmy nadzieję, że nikt nie pomyśli, że to nasi żołnierze tak fałszywie śpiewają. Przez swą rytmiczną werwę i efekt zbliżenia i oddalenia się maszerującego wojska, rzecz ta, tak prosta (za prosta) była przyjemnym odprężeniem po poprzednich ponurych wynurzeniach.

Program koncertu uzupełnili: Artur Rubinstein, który odegrał trzy mazurki Gradsteina i Paweł Kochański, interpretujący melodie Szymanowskiego oraz znany „Mazur” Zarzyckiego. Artyści ci, znani w Paryżu, oklaskiwani byli żywo. Festiwal polskiej muzyki symfonicznej byłby jednak szczęśliwie ułożony w innej konstelacji i w każdym razie bez dygresji recitalowych.

Nazajutrz Wanda Landowska, słynna przedstawicielka muzyki klawesynowej, wypełniła wraz z zespołem kameralnym (skrzypce, gamba, flet, oboe d'amour i fagot) interesujący program ostatniego koncertu festiwalu polskiego. Concerto „Jesu spes mea” Szarzyńskiego, „Sonata” Mielczewskiego oraz dwa koncerty instrumentalne Jarzębskiego reprezentowały polską muzykę kameralną 17-go wieku. Nietylko dla muzykologa, ale i dla ogółu słuchaczy ucztę estetyczną stanowiło wysłuchanie tych utworów, tak stylem odległych a mających niekiedy tyle jeszcze świeżości uczuciowej. Szereg starych tańców polskich, głównie z początku 18-go wieku (także obcych kompozytorów jak np. prześlizgnięty mazur Telemanna), były rozkosznymi przykładami stylizacji artystycznej polskiego folkloru. Opracowania szeregu pieśni ludowych (np. o chmielu) przez p. Landowską na wspomniany zespół odznaczają się wysokim smakiem artystycznym i zaletami faktury kompozycyjnej, przyczem oczywiście wyzyskanie barw i dynamiki rejestrowej klawesynu (jak wiadomo jest to prototyp fortepianu o mechanizmie szczypiącym strunę) przeprowadzone jest po mistrzowsku.

Tak więc festiwal muzyki polskiej przeniósł słuchaczy w trzy odrębne światy wyobraźni muzycznej: w świat Chopina, w świat muzyki współczesnej oraz muzyki dawnej a przez to pozwolił wszechstronnie wniknąć w ducha naszej muzyki, na której wyżynach króluje w samotnej wyniosłości genjusz tego, który przed stu laty przybył do Paryża, aby dziełem swoim, w duszy polskiej zrodzonym, podbić świat cały.

Zygmunt Latoszewski.

Pisma nadesłane

„Ruch Charytatywny” Nr. 6. Treść: „Caritate Christi compulsi”. — Ks. Dr. Muckermann: „Dobroczynność a eugenika”. — J. Chmara: „O sprawiedliwość”. — S. Franciszka: „Wędrowcy Boży”. — Br. Liebekowa: „Wieczornice miłosierdzia”. — Jur L.: „Zmiany w ubezpieczeniu od bezrobocia”. — B.: „Z zagadnień opieki nad więźniami”. — L.: „Współpraca dobroczynna”. — W.: „Międz. Konferencja Służby Społecznej”. — A. T.: „Bezrobocie kobiet w Polsce”. — Z rozważań — Więści z kraju — Wychowanie. — Adres Red.: Poznań, Al. Marcinkowskiego 22, III.

ŻYCIE KULTURALNE

LITERACI KRAKOWSCY O „TAJNYM DETEKTYWIE”

Przed dwoma tygodniami podawaliśmy tu wiadomość o rozłamie w krakowskim oddziale Związku Zawodowego Literatów. Do obiektywnego, opartego na enuncjacjach obu stron, opisu całego zajścia w jego przebiegu dodaliśmy za „Gazetę Warszawską” drobne uzupełnienie. Wewnętrzny przyczyną rozłamu stał się wniosek, uchwalony na walnym zebraniu Związku, potępiający działalność „Tajnego Detektywa” i współpracę z nim literatów. Obecnie „Gazeta Warszawska” ogłasza list dwu członków Zaw. Zw. Literatów krakowskich, potwierdzający całkowicie jej informację.

Szanowna Redakcjo!

Uprzejmie prosimy o zamieszczenie następującego wyjaśnienia:

W jednym z ostatnich numerów „III. Kurjera Codz.” pojawił się artykuł p. t. (o ile dobrze pamiętamy) „Rozłam w Związku Literatów a kłamstwa „Gazety Warszawskiej”. W artykule tym anonimowi secesjonści ze Związku Literatów Polskich w Krakowie podali do publicznej wiadomości, iż rzekomo na walnym zgromadzeniu Związku w dniu 22 maja r. b. nie zapadła żadna uchwała skierowana przeciw „Tajnemu Detektywowi”, a tylko wpłynął wniosek odesłany do komisji.

Niżej podpisani, jako wnioskodawcy w powyższej sprawie, stwierdzamy, że wniosek nasz potępiający „Tajny Detektyw” w „a w szczególności współpracę w tym tygodniku kilku literatów, którzy należeli przed rozłamem do Związku Zaw. Literatów Polskich w Krakowie, został uchwalony przez walne zgromadzenie i przyjęto go oklaskami. Zarządowi Związku poruczone jedynie pewne uzupełnienia formalne w ostatecznym zredagowaniu uchwały (nie wniosku!) i jej opublikowanie.

Zarząd Związku nie mógł dotychczas z powodu choroby prezesa K. H. Rostworowskiego i braku kompletu (wyjazd niektórych członków) zadania poleconego mu przez walne zgromadzenie wykonać. Z tych samych powodów zarząd in corpore nie może prostować fałszu, zawartego w wyżej wymienionym artykule „I. K. C.”, wobec czego, jako wnioskodawcy, uważamy za właściwe uczynić to w niniejszym wyjaśnieniu.

Łączymy wyrazy poważania

Leon Kruczkowski, członek zarządu Związku Zaw. Lit. Polskich w Krakowie, Adam Polewka, członek komisji rewizyjnej Zw. Zaw. Lit. Pol. w Krakowie. Kraków, dnia 30 czerwca 1932.

*) „Dział Kultury i Sztuki” Nr. 278.

NAUKA

Odnaczenie uczonego. Ze Lwowa piszą nam: Na uniwersytecie Jana Kazimierza odbyła się uroczysta promocja na doktora filozofii honoris causa znakomitego uczonego, profesora zwyczajnego biologii ogólnej i embriologii na Uniwersytecie Jagiellońskim, dr. Emila Godlewskiego. Uroczystości przydywał J. M. rektor Krzemieniowski, który w przemówieniu powitał go i omawiając zasługi prof. Emila Godlewskiego sen., który przekazał synowi swe wielkie imię w nauce. Promotor prof. dr. J. Hirschler wygłosił wykład naukowy, omawiający zasługi prof. Emila Godlewskiego jun. na polu biologii i embriologii, poczem wręczył dyplom honorowemu doktorowi. W dłuższym przemówieniu podkreślił prof. Godlewski łączność pomiędzy wszystkimi pokoleniami na polu nauki oraz przedstawił rozwój biologii w ostatnich czasach. (np)

Ze Zw. Bibliotekarzy Polskich. Koło Krakowskie odbyło posiedzenie z referatem dr. K. Dobrowolskiego pt. „Z zagadnień polityki bibliotecznej”.

Z Tow. Przyrodników im. Kopernika. Oddział wileński odbył posiedzenie z odczytem prof. J. Muszyńskiego pt. „Ziemia lecznicza”.

TEATR

Na Arystofanesa przyszła koniunktura. Z Warszawy piszą nam: „Grano w Krakowie od lat 30-stu Arystofanesa („Chmury”, „Lysistratę”, „Ptaki”) i nikt w Warszawie o to się nie zatroszczył. Trzeba było aż powstania Teatru Polskiego (który był właściwie krakowskim, zaczynając od dyrektora, a kończąc na inspicjencie) aby mistrz ateńskiego kpiarstwa dojechał z Krakowa do Warszawy. Teraz przyszła na niego wielka koniunktura. „Ptaki” Arystofanesa zapowiedziała Solska (teatr na Żoliborzu) i ma je grać na wolnym powietrzu. Pod dachem zamierza podobno wystawić też samą sztukę teatr „zaspowy” na Karowej, o ile wogóle będzie miał na jesień gotową salę (bo dyrektora i kierownika literackiego już ma). Na trzeciego idą w tym wyścigu teatry miejskie, które również tę sztukę zapowiedziały w repertuarze przyszłego sezonu. Doczekał się w Warszawie Arystofanes wzięcia. (tw)

POLONICA FRANCUSKIE

„La Pologne”. Majowy zeszyt „La Pologne” okazuje, że czasopismo idzie po drodze pewnego postępu. W dzisiejszym czasie powinno poświęcić jednak więcej miejsca kwestii Pomorza, o którym krąży różne opinie we Francji pod wpływem wrogiej agitacji niemieckiej. Obszerniejsza recenzja z dzieła o Prusach Wschodnich, która wyszła pod redakcją Zawadzkiego, była by też na miejscu. T. Gr.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Nowa Generacja. Piszą nam ze Lwowa: Zbiorowym wysiłkiem komitetów organizacyjnych w Warszawie, Krakowie, Poznaniu, Wilnie, Lwowie, Łodzi i Paryżu powstała organizacja artystów plastyków pod nazwą „Nowa Generacja”. Wchodzi do niej artyści ze wszystkich miast Polski i z kolonii artystycznej w Paryżu. Pierwsza wystawa zaaranżowana przez organizację z dzieł jej członków odbędzie się w lwowskim Pałacu Sztuki Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych. W katalogu tej wystawy zamieszczone jest credo artystyczne, streszczające się w następujących słowach: „Jesteśmy generacją, która niezłomnie wierzy w nowe możliwości przeżycia artystycznego i w dostojność współczesnego wyrazu sztuki”. (pp)

BILANS PRACY WARSZAWSKIEJ AKADEMII SZTUK PIĘKNYCH

Z Warszawy piszą nam:

Dziesięć lat istnieje dopiero warszawska uczelnia sztuk pięknych, a ma już poza sobą spory dorobek w rozwoju naszej kultury artystycznej, wypuściła w świat spory zastęp artystów, którzy zdobywają sobie głośne imię nie tylko w Polsce, Stałymi przeglądami rocznego dorobku są urzędowane pod koniec roku szkolnego pokazy prac uczniowskich. Pokaz tegoroczny jest pierwszym występem uczelni, jako Akademii, który to tytuł przed niedawnym czasem został jej dopiero nadany.

Wśród prac uczniowskich są reprezentowane wszystkie dziedziny sztuki plastycznej. Poszczególne działy, prowadzone przez wybitnych artystów, dają w eksponatach świadectwo pracy intensywnej, wykazują niejednego młody, dobrze zapowiadający się talent.

Rektor uczelni prof. Tadeusz Pruszkowski kieruje pracownią malarzką. Kwitnie w pracach jego uczniów fantazyjność, ujęta w formy nowoczesne. Prace mają naogół duże bogactwo kolorystyczne. Na wysokim poziomie stoi operowanie barwą w licznie uczęszczanej pracowni prof. Felicjana Kowarskiego. Studja pejzażowe reprezentowane są obficie u uczniów prof. M. Kotarbińskiego. Ciekawie prezentują się prace z klasy malarzkiej prof. K. Tichego.

Ustalona opinia mają pracownia graficzna prof. Władysława Skoczyla i pracownia grafiki użytkowej prof. Edmunda Bartłomiejczyka. Liternictwo i oprawa książkowa spoczywają w doświadczonych rękach prof. B. Lenarta. Doświadzonego mistrza ma pracownia dekoracji teatralnej w prof. W. Drabiku. Ciekawe są prace klasy prof. L. Pękalskiego z zakresu malarstwa dekoracyjnego.

Klasy rzeźbiarskie dały również szereg ciekawych eksponatów z prac uczniów prof. T. Breyera, prof. K. Stryjeńskiego i prof. Strynkiewicza.

Sztukę stosowaną reprezentują działy: ceramiki, który prowadzi prof. K. Tichy, dział kilimu i wnętrza — prof. J. Czajkowski, tkactwo żakardowskie — prof. L. Kintopa. We wszystkich działach widoczny jest wpływ prowadzonej przez prof. W. Jastrzębowskiego nauki kompozycji brył i płaszczyzn. Uczniowie tej klasy pokazali m. in. ciekawe kompozycje mebli i całych wnętrz.

Słowem pokazany na wystawie bilans rocznej pracy przedstawia się bogato i interesująco. Wykazuje, że wysiłki wychowawców młodego pokolenia artystycznego są owocne i prowadzą uczelnię do coraz większego rozwoju i bogatych rezultatów. (pw)

Książki nadesłane

E. Droonberg: „Traper ze Swift Creek”. Warszawa 1932. Tow. Wydawnicze „Rój”.
Joanna Rudzka: „Pamiętnik Marji”. Warszawa 1932. Tow. Wydawnicze „Rój”.
Upton Sinclair: „Mokra parada”. Warszawa 1932. Tow. Wydawnicze „Rój”.
Locke W. J.: „Jagnię w wilejce skórce”. Warszawa 1932. Tow. Wydawnicze „Rój”.
R. C. Sheriff: „Kres wędrowki”. (Journes End). Warszawa 1932. Tow. Wydawnicze „Rój”.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Walne zgromadzenie Wielkopolskiego Tow. Kółek Rolniczych

W dniu dzisiejszym odbywa się w Poznaniu 5-te zwyczajne walne zgromadzenie Wielkopolskiego Tow. Kółek Rolniczych. Uczestnicy walnego zgromadzenia, przybywający z całej Wielkopolski, rozpoczęli dzień od wysłuchania nabożeństwa w kościele św. Marcina, które odprawił ks. prob. Soltyski z Rządkiwa.

O godz. 9 zgromadzili się delegaci w sali Ogrodu Zoologicznego. Otwarcia walnego zgromadzenia dokonał prezes W. T. K. R. p. Michał Zenkter. Na początku zebrania delegaci przyjęli jednomyślnie rezolucję, w której stwierdzają jednolity polski charakter ziem zachodnich i składają oświadczenie, że każdy, ktoby śmiało po ziemię te sięgnął, spotka się z zorganizowanym odporem całego społeczeństwa. Oświadczenie to przyjęto burzą oklasków.

Następnie witano gości, przede wszystkim Najprzew. ks. biskupa Dymka, który przybył jako reprezentant J. E. Prymasa Polski ks. kard. Hłonda. Ks. biskup Dymek, zwracając się do zebrania, życzył pomyślnych obrad ciężko doświadczonemu rolnictwu i udzielił imieniem ks. Prymasa Arcypasterskiego błogosławieństwa. Z kolei nastąpiły przemówienia przedstawicieli województwa oraz Państwowego Banku Rolnego, poczem nastąpiło ukonstytuowanie biura walnego zgromadzenia, składającego się z 4 ławników i 2 sekretarzy. Na ławników wybrano p. Ciężkińskiego (Dobrydział), Witkowskiego (Chłudowo), ordynata Niegolewskiego z Niegolewa i ks. prob. M. Strehlera z Ostrowa n/Gopłem, na sekretarzy zaś pp.: Jerzego Dzwonkowskiego z Tarnówka i Wojciecha Mocka z Bilczewa. Biuro zjazdu stwierdziło, że na ogólną liczbę 341 delegatów uprawnionych do przybycia na walne zgromadzenie W. T. K. R. przybyło 305 delgatów.

Po sprawdzeniu pełnomocnictw nastąpiło sprawozdawcze przemówienie prezesa W. T. K. R. p. M. Zenkter, które zamknęło pierwszą część zebrania plenarnego. Po krótkiej przerwie zebrały się na obrady komisje organizacyjna (przewodniczący rotmistrz Dudziński z Gościeradza), ekonomiczna (M. Chłapowski z Kopaszewa), podatkowo-ubezpieczeniowa (Antoni Czarnecki z Przybysławia), osadnicza (Antoni Michalski z Lysinina), oświatowa (dr J. Trzciniński z Ostrowa n/Gopłem). Po przerwie obiadowej zbierze się w ciągu popołudnia plenarne zebranie walnego zgromadzenia.

Wobec ciężkich czasów, jakie przeżywa cały kraj, tegoroczne walne zgromadzenie obraduje w ciągu jednego dnia.

Celem W. T. K. R. było bronić istnienia i niezależności organizacji, bronić jej przed wszelkimi zakusami, zmierzającymi do sprowadzenia jej do roli drugorzędnej. Zabezpieczenie to było szczególnie ważne w momencie kryzysu, gdy rozwój organizacji został nierzwo wstrzymany. Ilość członków w roku sprawozdawczym uległa drobniemu zmniejszeniu w stosunku do roku ub. i w r. 1931 wynosiła 32.891. Ilość Kółek Rolniczych zwiększyła się o 13 i wynosiła 658. Zadeklarowane składki członków zwyczajnych wynosiły 290.928 zł, a nadzwyczajnych 56.800 zł, co daje ogólną sumę zadeklarowanych składek 347.728 zł. Wpływy składek, często z przyczyn niezależnych od członków, nie przedstawiały się zadawalniająco, gdyż członkowie zwyczajni wpłacili 147.734 zł, nadzwyczajni 49.667 zł, czyli razem 197.402 zł. Na poczet zaległych składek wpłynęło za rok 1929 i 1930 ogółem 24.240 zł, razem wpłynęło 221.642 zł. Budżet W. T. K. R. w roku sprawozdawczym znacznie zmniejszono; zamyka się sumą 242.000 zł, gdy budżet w r. 1930 wynosił 530.500 zł. Budżet organizacji na przyszły rok został ustalony na 160.000 zł. Oszczędności te przeprowadzono kosztem redukcji personelu, głównie w centrali, oraz dzięki znacznemu obniżeniu poborów pozostałym pracownikom. Subwencje min. rolnictwa zostały znacznie zmniejszone. W roku sprawozdawczym wynosiły ca. 22.000 zł. W roku 1930 np. wynosiły subwencje sumę 118.000 zł. W roku sprawozdawczym liczba sekre-

tarzy powiatowych nie uległa zmianie; czynnych było 29.

Pomimo trudnych warunków ekonomicznych i znacznych oszczędności prace oświatowe, zmierzające w kierunku podniesienia produkcji naszych warsztatów rolnych nie uciepiał. Akcja wydziału oświatowego szła w dwóch kierunkach — pracy oświatowej wśród gospodarzy samodzielnych i wśród młodzieży. Urządzano wykłady, kursy specjalne, wykłady na poziomie szerszym w Poznaniu, zakładano biblioteczki w Kółkach Rolniczych, posługiwano się filmami i organizowano wykłady w Radjo Poznania.

W pierwszym kwartale 1932 r. znalazła wreszcie swoje urzeczywistnienie inicjatywa powzięta już w r. 1929, a mianowicie uruchomienie dla celów oświaty i propagandy rolniczej specjalnego samochodu. Samochód zaopatrzony jest w radjo, mikrofon, gramofon, głośnik, aparat do wyświetlania filmów. W pierwszych dniach kwietnia tego roku samochód ten rozpoczął swoje objazdy, budząc wielkie zainteresowanie i świadcząc o żywotności idei Kółek Rolniczych. Samochód został wybudowany nie z funduszy składkowych, ale z pieniędzy, jakie udało się uzyskać z różnych stron na akcję oświatowo-propagandową.

Niestrudzona była praca wydziału prawnego i opieki nad osadnictwem. Udzielono przeszło 3.600 porad, wystosowano przeszło 1.600 pism i 640 zasadniczych spraw załatwiono w drodze korespondencji z różnymi urzędami. Wydział prawny brał udział w licznych konferencjach z urzędami państwowymi w sprawach ustawodawczych, podatkowych, spadkowych, kredytowych i t. d. Może największą część swej pracy poświęcał wydział prawny sprawom osadniczym i to sprawom, odnoszącym się do posiadania jako takiego, szacunku osad, rent, reszty ceny kupna i t. d.

W wydziale pracy, którego zadaniem jest obrona interesów pracodawców na roli w dziedzinie zatrudnienia i wynagrodzenia pracowników gospodarstw wiejskich, komisja pracy tego wydziału i w tym roku robiła wszystko możliwe, aby kontrakt taryfowy na rok 1932/33 był jak najwięcej zastosowany do możliwości płatniczych warsztatów rolnych. Sprawy ubezpieczeń społecznych podległy również temu działowi były wspólnie załatwiane z innymi organizacjami rolniczymi, zrzeszonymi w Naczelnej Organizacji Zjednoczonego Przemysłu i Rolnictwa Zachodniej Polski.

Wydział ekonomiczny współpracował intensywnie z wszystkimi organizacjami rolniczymi nad budową i rozwojem życia rolniczego w Polsce. Wszystkie ankiety i zapytania min. rolnictwa, dotyczące zasad polityki rolnej na rok 1932/33 zostały przez wydział skutecznie opracowane.

Jeśli chodzi o obronę produkcji rolnej, to tutaj wysuwa się na plan pierwszy polityka zbożowa. Polityka ta ma za sobą już pewną przeszłość, bo 2-letnią praktykę, w czasie której się krystalizowała i ulepszała, tak że w tym roku gospodarczym zastosowana zostanie — miejmy nadzieję — bez błędów przeszłości. Czynniki polityki zbożowej, które zostają utrzymane resp. rozszerzone na kampanię 1932/33 są następujące:

- 1) bezwzględna ochrona w formie ceł i zakazów przywozu przez importowanie zbóż z zagranicy,
- 2) wolny, lecz zorganizowany wywóz zbóż z zagranicę,
- 3) kredyty pod rejestrowy zastaw rolniczy oraz zwiększone kredyty zaliczkowe dla mniejszej własności rolnej,
- 4) interwencyjne zakupy przez Państwowe Zakłady Przemysłu Zbożowego,
- 5) zwrot ceł przy wywozie zbóż i ich przetworów,
- 6) koncentracja sprzedaży żyta i pszenicy,
- 7) kontrola wywozu jęczmienia, a możliwym jest, że zostaną
- 8) uruchomione odpowiednie kredyty warrantowe dla rolnictwa, handlu zbożowego i młynarstwa,
- 9) uruchomione odpowiednie kredyty obrotowe dla młynarstwa,

10) obniżone taryfy kolejowe dla eksportu zbóż z okolic bardziej odległych od granic wyjściowych.

Jeśli chodzi o zwrot ceł to i w tym roku zostaną te same premje wywozowe, co w roku ub., am ianowicie 6 zł za 100 kg. od żyta i pszenicy. Co do jęczmienia i owsa, sprawa ta nie jest jeszcze zdecydowana. Wszystko, co odnosi się do ochrony zbóż, zastosowuje się również do żywca, jak i przetworów jego.

KONJUNKTURY

Pieniądz i papiery wartościowe

Na światowych giełdach akcyjnych panowała w tygodniu ubiegłym naogół tendencja słaba, co przypisać należy niepomysłnemu jak dotychczas przebiegowi konferencji w Lozannie, a dalej wiadomościom, że Stany Zjednoczone nie wezmą udziału w zainicjowanej przez Anglię wielkiej międzynarodowej konferencji gospodarczej w Londynie. Do ostatnich nastrojów giełdowych przyczyniły się bezwzględnie także krwawe zajścia w Niemczech i widoczne dążenia separatystyczne Bawarii. Obniżka stopy dyskontowej Banku Angielskiego przesłała na giełdach, podobnie jak poprzednia redukcja stopy nowojorskiego Federal Reserve Banku, bez większego wrażenia, wywołując jedynie zwykłą notowań papierów państwowych i niektórych akcyj na rynku londyńskim.

Na giełdzie nowojorskiej dała się zauważyć dość znaczna depresja wywołana oprócz wymienionymi wyżej czynnikami natury ogólnej, jeszcze całym szeregiem przyczyn lokalnych, jak spadkiem stanu zatrudnienia w stalowniach o 1 proc., dalszym zmniejszeniem zużycia prądu elektrycznego, które wyraża się już obecnie w stosunku do odpowiedniego okresu roku poprzedniego cyfrą 11,9 proc., następnie baissa na rynkach zbożowych i na rynku cukru surowego oraz wiadomością, że olbrzymi concern Westinghouse Electric and Manufacturing Co. nie wypłaca dywidendy. Pożyczki polskie miały na ogół usposobienie mocniejsze. W dniu 29 czerwca notowano (w nawiasach cyfry z 24. VI.): 8% Poż. Dillona 46.00 (46.00), 7% Poż. Stab. 44.00 (42.00), 6% Poż. Dol. 48.00 (47.00), 7% Poż. m. Warszawy 32.00 (32.00), 7% Poż. Śląska 30.62 i pół (30.50). Giełda londyńska wykazywała początkowo tendencję utrzymania, przy obrotach umiarkowanych. W końcu tygodnia nastąpiła na wiadomości o obniżce stopy dyskontowej Banku Angielskiego z 2 i pół na 2 proc. silna zwykła brytyjskich papierów państwowych, oraz przodujących akcyj bankowych i przemysłowych. Na giełdzie paryskiej panował nadal nastrój słaby, co tłumaczy się głównie niepomyślnym przebiegiem konferencji w Lozannie.

Na giełdzie warszawskiej obroty były nadal minimalne, tendencja utrzymana. Dewizy New York notowano w tygodniu ubiegłym 8.916 — 8.914 — 8.917; kabeł po przejściowym spadku z 8.921 na 8.919, podniósł się w końcu do 8.922. Dolary notowano oficjalnie na dwóch tylko zebraniach po kursie 8.88 i pół — 8.88. Popyt na złoto był znacznie słabszy. Za ruble złote płacono 4.82 — 4.80. W dziale dewiz europejskich wykazał osłabienie Londyn i Amsterdam, natomiast wszystkie inne dewizy utrzymały się na prawie niezmiennym poziomie. Za czerwońce sowieckie płacono 29 centów.

Ziemiopłody

Ceny naszych głównych zbóż kształtowały się w ub. tygodniu następująco:

	27. 6.	28. 6.	29. 6.	30. 6.	1. 7.	2. 7.
Pszenica						
Warszawa	28,50	28,25	—	28,00	28,00	—
Poznań	25,75	25,75	—	—	24,75	24,75
Lwów	27,25	—	—	27,00	—	—
Lublin	27,50	—	—	27,50	—	—
Żyto						
Warszawa	27,00	26,50	—	26,00	25,50	—
Poznań	24,00	24,00	—	—	23,00	23,00
Lwów	25,00	—	—	24,50	—	—
Lublin	26,50	—	—	26,25	—	—
Jęczmień						
Warszawa	22,00	21,50	—	21,50	21,50	—
Poznań	21,00	21,00	—	—	21,00	21,00
Lwów	—	—	—	19,25	—	—
Lublin	22,00	—	—	22,00	—	—
Owies						
Warszawa	26,00	26,00	—	26,00	26,00	—
Poznań	21,00	21,00	—	—	21,00	21,00
Lwów	21,50	—	—	—	—	—
Lublin	25,00	—	—	25,00	—	—

W ciągu całego roku można było obserwować olbrzymie wysiłki wszystkich państw eksporterskich w kierunku zmniejszenia uchwytnych zapasów głównego zboża obrotowego t. j. pszenicy. I w rezultacie osiągnięto zwiększenie uchwytnych zapasów o 1 milion kwartarów w stosunku do tegoż samego okresu (koniec czerwca) roku poprzedniego. Ten smutny wynik polityki zbożowej największych producentów świata stawia przed oczyma całą beznadziejność wysiłków pojedynczych państw i każe ponownie zastanowić się nad koniecznością wspólnego działania.

Szczególnie trudnym jest położenie farmerów amerykańskich. Z podanej statystyki wynika, że przeciętny koszt produkcji 1 buszla pszenicy w ciągu ostatnich lat pięciu wynosi 69 centów, do czego jeszcze trzeba dodać koszty transportu do elewatorów. Tymczasem obecna giełda w Winnipeg notuje za buszel około 53 centów, przy spadku dolara kanadyjskiego o mniej więcej 13 proc. Trudne położenie rolnictwa północno-amerykańskiego występuje jeszcze jaśniej, gdy porównamy koszty produkcji pszenicy w Argentynie z przytoczone i wyżej kosztami Kanady.

Okazuje się, że przeciętnie w ostatnich czterech latach koszt wyprodukowania 100 kg. pszenicy w prowincji Buenos Aires już z dostawą do stolicy (loco wagon) wynosił 5.43 peso; w najlepszym roku zaś 4.71 peso, a w najgorszym 6.67. Ponieważ cena obecna wynosi około 6.60 peso na giełdzie w Buenos Aires, zatem koszty przeciętne produkcji stoją poniżej ceny sprzedażnej. W ten sposób, o ile farmer północno-amerykański pracuje ze stratą, o tyle południowo-amerykański z zyskiem. Łatwo domyśleć się, jakie wpływy na niekorzyść północnej Ameryki wywiera obecnie Argentyna.

Również smutne horoskopy układają się dla eksporterskich państw Europy. Francja dokłada wysiłków, aby ustalić system preferencyjny przynajmniej dla państw naddunajskich przez trzy główne państwa odbiorcze t. j. Francję, Anglię i Niemcy. Jedynie wtedy bowiem można mieć nadzieję, iż uda się handel zbożowy tych państw unormować i uchronić rolnictwo przed dalszymi stratami. Akcja ta jednak napotyka na poważne trudności przede wszystkim ze strony Anglii, która nie może powziąć żadnej decyzji dopóki nie zorientuje się, jakie zobowiązania będzie musiała przyjąć względem dominacji, oraz Niemcy, które wola zawierają samodzielne i oddzielne umowy, licząc że potrafią w takich rokowaniach znacznie więcej uzyskać dla swego przemysłu, posiadając olbrzymią przewagę w stosunku do każdego z państw naddunajskich.

Na giełdach krajowych usposobienie ogólne spokojne, ceny jednak w ciągu tygodnia uległy niższe.

Okazuje się coraz dobitniej, że jeszcze raz obliczenia biur statystycznych były nieścisłe. Podnoszono nieustannie alarmy, że do przedwzrostu zabraknie zboża. Tymczasem jest go tyle, że P. Z. P. Z. nie są w możności wchłonięcia całej podaży. Temu należy przypisać ciągle spadanie cen żyta i pszenicy. Pragnieniem naszym jest, by o-bawy dobrze poinformowanych, którzy mówią o dalszej niższe o 20 do 30 proc. ostatnich notowań, okazały się bezpodstawne. Patrzymy jednak z wielką troską w przyszłość: jak P. Z. P. Z. chcą podjąć owocną akcję interwencyjną po żniwach, jeżeli obecnie na przedwzrostku, nie są zdolne podtrzymać rynku zbożowego na poziomie jako takich cen.

Drzewo

Rozmiary eksportu drzewa i wyrobów drzewnych wzrosły w maju tylko o 3 proc. wobec kwietnia b. roku. Wywieziono o kilkanaście procent więcej materiałów tartych, natomiast zmniejszył się wywóz papierówki. Kontyngent przywozowy do Szwajcarii ustanowiony został na okragło 160 tys. kwintali. Kontyngentu przywozowego do Francji nie wykorzystano w całości. Wyjaśniło się, że Holandia nie zaprowadzi ograniczeń przywozowych na drzewo. Z powodu zaprowadzenia premji w obrocie kompensacyjnym, wywieziono 900 tonn kompletów skrzynkowych, wartości 174.000 zł., głównie do Holandji. (1)

Cukier

Światowy rynek cukrowy cechuje nadal tendencja mocna. Kształtowanie się cen na giełdach cukrowych wykazuje dalszą znaczną zwykłość. W ostatnich tygodniach t. j. od 3 ub. m. kursy poprawiły się w Nowym Jorku o 35 proc., w Londynie o 20 proc., w Hamburgu natomiast o niecałe 6 proc. Należy podkreślić, że obecna zwykłość daje wielkie korzyści przede wszystkim Kuby.

Widoki na sprzęt buraków przedstawiają się w Europie różnie. Według F. O. Lichta w Niemczech z wyjątkiem Śląska i pewnych części na północy Rzeszy, plantacje dzięki korzystnym warunkom atmosferycznym są w stanie dobrym. W Czechostowacji również z tego samego powodu stan plantacji jest nawet bardzo dobry. We Francji panowała bardzo zmienna pogoda, powodując wstrzymanie prac około obróbki buraków, wskutek czego plantacje pozostawiają dużo do zżyczenia.

Konferencja Międzynarodowej Rady Cukrowniczej odbędzie się w Ostendzie. Należy oczekiwać, że delegacja kubańska przyjedzie już z gotowym programem, którego treścią będzie przystosowanie umowy Chadbourne'a do obecnych warunków. Nie jest jednak wykluczone, że żądania kubańskie, jak zwykle, zaskoczą konferencję, tem więcej, że reprezentanci Kuby nie okazali dotychczas najmniejszej gotowości do pojednania, trwając uporczywie przy swych tezach.

POPIERAJCIE TANIE KUCHNIE BO ONE KARMIA WSZYSTKICH GŁODNYCH!

Jak przetrwać w mieście upalne lato?

Fala upałów załaziła już cały niemal świat. Zawsza dzienniki podają wiadomości o olbrzymiej wyższej temperatury, o niesłychanych suszach, burzach, powodziach itp. letnich niespodziankach.

Jeszcze na wsi da się jakoś wytrzymać, napały łagodzą wielką ilość zieleności, która trzyma chłód i wilgoc, polami przelatuje lekki wiaterek i chłodzi upałem zmęczone ciało. Ale co robić w mieście, gdy żar leje się strumieniem z nieba, jak roztopiony metal, gdy rozprężone, powietrze miejskie nie daje zmęczonym mieszkańcom wytchnienia, gdy nagrzane mury i chodniki zwracają wchłonięte ciepło...

Dla uniknięcia złych następstw upałów i poparzenia lub porażenia słonecznego, należy koniecznie wystrzegać się nadmiernego nasłonecznienia i zbyt długiego przebywania na słońcu. Nie chodzić po słońcu bez kapelusza, ważne zwłaszcza dla łysych. Nakrycie głowy winno być lekkie i przewiewne. Najzdrowsze latem są barwy jasne, materiały możliwie przewiewne i cienkie. Z barw kolor żółty i czerwony nie przepuszczają promieni ciepłych, a więc są na lato najbardziej pożądane.

Prócz kwestji ubrania wielkie ma znaczenie sprawa odżywiania się w porze letniej, zwłaszcza w porze wielkich upałów. Jeść trzeba rzeczy jak najmniej tłuste, niewiele spożywać mięsa, natomiast dowoli możemy zjadać jarzyn i owoców. Przesadę jest pojęcie jakoby picie wody i jedzenie lodów miało chłodzić. Pozornie tylko i na chwilę, w istocie jednak powodują one wzmoczoną czynność całego organizmu w celu wydalania nadmiaru płynu, w związku z tem pocenie się, które osłabia serce i cały organizm. Pić można tylko wodę o temperaturze pokojowej, najlepiej ze względów higienicznych przegotowaną, z jakimś sokiem owocowym, nie słodkim. Picie wody bardzo zimnej wzmaga w konsekwencji jeszcze pragnienie.

Zimna woda przysłuży się nam bardzo latem jednak, stosowana tylko od zewnątrz, czy to w formie kąpeli rzecznych, czy jak w mieście w wannie lub przez prysznic. Chłodzenie ciała w tej formie jest bardzo zdrowe, stosować je możemy nawet parę razy dziennie.

Specjalnie szkodliwym jest używanie w czasie upałów alkoholu, gdyż następująca potem silna reakcja na wyczerpany upałem organizm może mieć zębne działanie.

Przy odrobinie więc rozsądku, przy krytycznym zastosowaniu zasad higieny i dietetyki, przetrwamy jakoś upalne i duszne dni, i choć uwłazani przy pracy i w wielkim mieście, przebedziemy ten czas możliwie bez szkody dla zdrowia.

Co jeszcze można wynaleźć

Możliwości dokonania wynalazków są nieograniczone. Drobnym pomysłem, nowa idea staje się nieraz przyczyną przewrotów w wielkich dziedzinach przemysłowych. Dostał tego pewien robotnik amerykański, którego proces po 12 latach się cojeno zakończył na jego korzyść i który dzięki wprowadzeniu drobnego przyrządu do maszyny dla wyrobu szkła okiennego stał się wielokrotnym milionerem.

Wynalazki są w wielkiej mierze wynikiem przypadku, a wynalazcy nie zdają sobie sprawy z tego, jaką wartość pieniężną przedstawia ich wynalazek. Pewien Amerykanin skonstruował dla swego chłopczyka przyrząd, jednoczący w sobie właściwości roweru i wrota. Zależało mu na tem, żeby dziecko jak najmniej narażone było na przewrócenie się roweru. Maszyna ta okazała się tak praktyczna, że trzeba było założyć wielką fabrykę, by móc zaspokoić wpływające zlecenia. W pierwszych 9 latach sprzedano tej zabawki około 3 i pół mil. sztuk.

Inny przykład z techniki samochodowej. Wynalezienie mechanizmu, oczyszczającego szybę samochodu z deszczu i śniegu, przyniosło wynalazcy miliony.

Tak więc wciąż jeszcze można dokonywać małych i wielkich wynalazków. Nie udało się dotąd zaprząć do roboty elektryczności powietrznej naszej ziemi. Udało się uzyskać azot z powietrza, obecnie powinno się uzyskać tlen z wody, któryby stał się najlepszym materiałem opałowym na ziemi. Rad jest materiałem, którego właściwości nie można było wykorzystywać, gdyż fabrykacja jego jest za droga. Kto potrafiłby produkcję radu uprościć i potanić, stałby się jednym z najbogatszych ludzi świata.

W Londynie istnieje instytut właścicieli patentów, w którego lokalu wyłożona jest księga z napisem: „What's wanted” — „Czego sobie życzysz”. Tam każdy może zapisać, czego zdaniem jego najbardziej jeszcze brak. Zasadniczy problem, który w księdze wciąż się powtarza jest przeniesienie fal elektrycznych w drodze iskrowej (bez drutu) i zamienienie ich na pracę mechaniczną. Dalej żąda się tam wynalazienia kluczy, któreby łatwo dały się rozróżniać. Ktoś inny życzy sobie przyrządu do czyszczenia kominów i palenisk, inny sposobu zabezpieczenia wodociągu w zimie przed zamrożeniem. Jeszcze inni zwracają uwagę na szyby ze szkła giętkiego i niełamliwego, na maszynę do czyszczenia tego szkła, na przenośne aparaty gazowe, za pomocą których można by dowolnie i gdziekolwiek rozpalać ogień gazowy. Na metodę ogrzewania, zużytkującą więcej...

Jadwiga Fontanówna

znakomita artystka operetkowa, największa ulubienica publiczności poznańskiej — po ogromnych triumfach na scenie Operetki poznańskiej i lwowskiej, debiutuje we wtorek dnia 5 bm. w Teatrze Nowym w przepysznym farsie Feydeau „Opiekuj się Amelją”. Pierwszy występ „Fontanki” na deskach teatru dramatycznego, wywołał olbrzymie zainteresowanie wśród najszerszej publiczności i tak licznych wielbicieli talentu tej przemijającej artystki.

niż dotychczasowe, energię opalową danego materiału, na przyrząd otwierania butelek bez uszkodzenia korka, na samochód, któryby potrafił pływać, na przyrząd, awizujący zbliżanie się statków do siebie, na sposób bezpośredniego utrwalania mów na papierze, na przyrząd dla muzyków, przewracający karty z nutami, na maszynę do wywoływania i udaremnienia deszczu itd.

Pole do wynalazków jest zatem ogromne, pieniądze leżą na ulicy. WiP.

Nie chce wyjść z więzienia...

W paryskim więzieniu Santé znajduje się więzień, niejaki Landgraaf, który nie chce za żadną cenę opuścić murów przymusowego mieszkania, tak je sobie upodobał. Miał on wyjść z więzienia po odsiedzeniu kary 3 miesięcy za podpalenie, ale siedzący razem z nim inny więzień zaproponował mu, aby pozwolił się zastąpić przez niego, na co Landgraaf zgodził się odrazu, przekładając pewny wikt i dach nad głową nad niepewny byt w czasie kryzysu na wolnej stopie. W dniu wypuszczenia Landgraafa udał się do kancelarii więziennej ów więzień i odzyskał upragnioną wolność. Landgraaf zaś został w celi jako więzień o innym nazwisku. Afera wykryła się po kilku dniach dopiero, gdy do więzienia przybył obrońca fałszywie zwolnionego, aby z nim pomówić i zastał na jego miejscu Landgraafa.

Światło w słoju

Inżynier - elektrotechnik amerykański, John J. Donovan, wynalazł sposób przechowywania światła w butelce, tak, jakby to były konserwy. Wynalazek polega na tem, iż djoszyn karbonu, zawarty w przezroczystym naczyniu szklanym, wydaje po przepuszczeniu prądu elektrycznego stałe, równe światło białe, które odznacza się jeszcze i tą własnością, iż w skład jego wchodzi promienie ultra - fioletowe. Żaden rodzaj światła sztucznego nie zawiera tych promieni, jest to więc jakgdyby namiastka promieni słonecznych. Inżynier Donovan twierdzi, że wynalazek jego przyczyni się do zastąpienia dotychczasowych żarówek i neonów światłem o wiele tańszem i równie silnem.

„Park niedźwiedzi” pod Stockholmem

W obecności króla Gustawa V i członków rodziny królewskiej odbyło się przed paroma dniami uroczyste otwarcie parku-rezerwatu dla niedźwiedzi na terenach „Muzeum na świeżem powietrzu” w Skansen pod Stockholmem. Rezerwat obfituje w stawy, łąki, wzgórza naturalne i starodrzew, a zdaniem fachowców park ten należy do najobszerniejszych i najlepiej urządzonych maceczników dla niedźwiedzi na świecie. Dla ludności Stockholmu rezerwat stanowi ogromną atrakcję, gdyż publiczność zwiedzająca „naturalne muzeum” ma możliwość obserwowania życia niedźwiedzi, które napoły oswojone, wylęgają na widok ludzi na brzegi stromych fos ochronnych, okalających zwierzyńiec.

Czy wiecie, że...

— Jad przeczolony jest odtrutką przeciw jadowi żmij, jak dowiodły doświadczenia, poczynione przez p. Phisalix.

— Nowy rekord szybkości w jeździe automobilowej ustalił w Indianopolis (U. S. A.) Fred Fram, osiągając szybkość 105 mil angielskich na godzinę podczas wyścigu na autostradzie na dystansie 500-milowym.

RADJO

Programy radjofoniczne:

Środa, dnia 6 lipca 1932 r.

Poznań (335 m) godz. 12.10 (Warszawa); godz. 13.05 koncert gramofonowy; godzina 14.00 notowania giełdy; godz. 14.15 komunikaty; godz. 14.30 kwadrans Tow. Ziemiaków Wielkopolskich; godz. 17.00 (W); godz. 18.00 (W); godz. 18.20 pogadanka „Wujcia-Czesia”; godz. 18.45 „Pogadanka filozoficzna (XII) (wygl. dr. Michał Sobeski, prof. U. P.); godz. 19.00 odczyt z cyklu org. przez Kurat. Okr. Szkoln. Poznańskiego; godz. 19.35 (W); godz. 19.45 płyty; godz. 20.00 (W); godz. 20.45 (W); godz. 21.00 (W); godz. 21.50 (W); godz. 21.55 sygnał czasu — komunikaty sportowe i policj.; godz. 22.15 muzyka taneczna z kawiarni „Esplanada”.

Warszawa (1412 m) godz. 12.45, 13.35 i 15.10 płyty; godz. 15.30 kronika harcerska; godz. 15.40 wesoly feljton dla dzieci p. t. „Wygnanie z raj” — p. B. Hertz; g. 15.35 transmisja z Wilna opowiadania pt. „Kasia” / p. Zz Żarnowickiej; godz. 16.05 płyty; godz. 16.35 komunikat centr. biura hydr. dla żeglugi i rybaków; godz. 16.40 „Kontrtorpedowiec — uniwersalny okręt współczesnej floty” — p. Olgierd Żukowski; godzina 17.00 koncert w wyk. Ork. Filh. pod dyr. K. Wilkomirskiego; godz. 18.00 odczyt; godz. 18.20 muzyka taneczna; godz. 19.35 prasowy dziennik radjowy; godz. 19.45 „Skrzynka pocztowa rolnicza”; godz. 20.00 lekka audycja muzyczna w wyk. Tria Rapackich (piosenki) i Cezarego Domke (skrzypce djabelskie); godz. 20.45 kwadrans literacki pt. „W Neapolu” Tadeusza Rittnera; godz. 21.00 recital fortepianowy Edwar-da Steinbergera; godz. 22.00 muzyka taneczna; godz. 22.25 odczyt w języku ang. pt. „Pakt Kelloga, wojna i neutralność” — wygl. prof. Uniw. Lwowskiego dr. Ludwik Ehrlich (Lwów); godz. 22.40 wiadomości sportowe; godz. 22.50 muzyka taneczna.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Tow. Czeladzi Cukierniczej przy Cechu 1901 r.** Zebranie odbędzie się we wtorek 5 bm. w Cukierni p. Bolsa, plac Świętokrzyski.

— **Tow. Śpiewu „Halka” Poznań - Języcze.** Zebranie nadzwyczajne walne odbędzie się w środę, dnia 6 bm. o godz. 20 w lokalu posiedzeń p. Jaszka przy ul. Kraszewskiego 16.

— **Chór Marjański pod wezw. Matki Boskiej Wspomożenia Wiernych.** Zebranie plenarne odbędzie się w środę, dnia 6 bm. o godzinie 19,30 na salce śpiewu.

— **Związek Misyjny Polek.** W środę, dnia 6 bm. o godzinie 6,30 wiecz. w kościółku Księży Salezjanów odprawi się nabożeństwo misyjne, na którym wygłosi kazanie misyjne ks. prof. Posadzy.

— **Tow. Przem. „Sobleski”.** Plenarne zebranie odbędzie się w środę, dnia 6 bm. o godzinie 19 w dużej sali Domu Katolickiego na Śródcie. Na porządku obrad pomiędzy innymi sprawami wykład. — W kasie lokalnej wypadek 165.

— **Zw. Tow. Pom. Fryzj. Z. Z. filja Poznań.** Zebranie plenarne połączone z demonstracją tlenienia włosów, odbędzie się w środę, dnia 6 bm. o godz. 20 na salce p. Jarockiej, ul. Masztalarska 8a.

— **Związek Niższych Funkcj. Państw. i Samorządowych — Koło Poznań.** Zebranie członków odbędzie się dnia 6 bm. o godz. 19 w lokalu zebrań przy ul. Wronieckiej 13. Na porządku obrad referat i inne ważne sprawy.

— **Tow. św. Władysława Poznań-Wilda.** W środę, 6 bm. o godz. 19 plenarne zebranie u druha Grotowskiego, Dolna Wilda 71.

— **Tow. Hod. Gołębi Poczł. „Wesoła Nowina”.** Zebranie odbędzie się dnia 6 bm. o godzinie 20 w lokalu p. Jaszka, ul. Kraszewskiego 16.

— **Tow. Przem. „Dźwignia” Poznań-Lazarz.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 7 bm. o godz. 20 w lokalu zebrań przy ul. Marsz. Focha 62. Na porządku obrad wykład i ważne sprawy jubileuszowe.

— **Tow. Uczestn. Powstania dziecinca Lazarz - Górczyn.** W czwartek 7 bm. o godzinie 20 odbędzie się zebranie plenarne w Kasynie Obywatelskiem, ul. Marsz. Focha 81. Na porządku obrad bardzo ważne sprawy.

— **Tow. Uczest. Powst. Wlkp. 1918-19 Poznań - Wilda.** Pótroczne walne zebranie odbędzie się w czwartek dnia 7 b. m. o godz. 19,30 w lokalu p. Zawadki, Górna Wilda 75.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik **Serca Jezusowego**: Irena Osiecka 3 zł; — H. M. z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalsze, 1 zł; — B. N. z podziękowaniem za polepszenie w chorobie z prośbą o dalszą opiekę 5 zł; — Wanda Szarżewska 5 zł; — Helena Radziszewska 5 zł; — Edward Suszyński 6 kuponów pożyczki dolarowej; — razem z poprzednio pokwitowanymi 66 zł i 6 kuponów pożyczki dolarowej.

Na ubogich miasta **Poznań**: Zebranie przy otwarciu filji, piekarni i cukierni p. Fr. Kamińskiego przy Al. Marcinkowskiego 5 za inicjatywą p. St. Stolpego 157,25 zł.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Pluskowy gnieźdzą się w brudnych szelinach i szparach, w nocy zaś przerywają nasz sen i roznoszą chorobotwórcze zarazki. Należy zabezpieczyć się od tych wstrętnych owadów.

Najłatwiej wyniszczyć muchy, komary i wszelkie inne owady, rozpylając znany ogólnie środek owadobójczy Flit, w żółtych blaszankach z czarną opaską i żołnierzykiem.

Oryginalny Flit sprzedawany jest wyłącznie w hermetycznie zakapslowanych blaszankach.

W poniedziałek, 4 lipca r. b. o godz. 16,45, umarła opatrzona Sakramentami św., ukochana nasza matka, babka i prababka, ś. p.

Anna z Sobekich Piotrowska

w 80 roku życia. Wprowadzenie z probostwa do kościoła w Bytyniu i nabożeństwo żałobne w czwartek, 7 b. m. o godz. 10. Tęgoż dnia po poł. o godz. 5 pogrzb w Poznaniu z Zakładu św. Józefa na omentarz św. Marcina przy ul. Bukowskiej. O tem donosi w imieniu rodziny

ks. Antoni Piotrowski.

Bytyń, pow. Szamotulski.

Osobnych uwiedomień nie wysyła się. zw 15 180

Autobus w czwartek rano o 8 z ul. Fredry.

Dnia 4 lipca 1932 r., o godz. 19,30, zasnął w Bogu, po ciężkich, z apielską cierpliwością znoszonych cierpieniach, opatrzony kilkakrotnie Sakramentami św., w 20 roku życia, nasz nieodżałowany syn, nigdy niezapomniany brat, szwagier, stryjek i bratanek, ś. p.

Marjan Sikorski

Odprowadzenie zwłok na miejsce wiecznego spoczynku odbędzie się w czwartek, 7 b. m., o godzinie 17-tej, z kaplicy cmentarnej parafji Najśw. Serca Jezusowego na Jeżycach, o czem donosi

w imieniu ciężko dotkniętej rodziny

Józefat Sikorski.

Poznań, dnia 5 lipca 1932 r.

Msza św. żałobna odprawi się nazajutrz o godz. 9-tej w kościele parafjalnym na Jeżycach. zw 15183

Dnia 4 lipca b. r. zmarła opatrzona Sakramentami św., nasza nigdy niezapomniana szefowa oraz najukochańsza ciotka, ś. p.

z **Świtałów**

Franciszka Tomaszewska

Sodalis Marianus.

Pogrzb odbędzie się w czwartek, dnia 7. b. m., o godz. 4-tej z kostnicy zakładu św. Józefa na cmentarz Staro św. Marciński przy ul. Towarowej. Msza św. za spokój duszy odbędzie się dnia 8. b. m., o godz. 9 rano w kościele św. Marcina.

W ciężkim smutku pogrążone

A. Palaczówna, M. Pewinska.

dw 552

Poznań, św. Marcin 14.

Zakład Pogrzebowy Ostatnia Posługa, Poznań, ul. Jeznicka 12.

Dnia 2 lipca 1932 r. zasnęła w Bogu po ciężkich cierpieniach, opatrzona św. Sakramentami, ś. p.

z **Wrzesińskich**

Michalina Kopeć

o czem donosi

ciężko strapiona
rodzina.

zw 15173/4

Pogrzb odbędzie się z kostnicy św. Józefa dnia 6. 7., o godz. 5-tej. Msza św. odbędzie się w środę o godz. 8-mej u Fary.

W siódmą rocznicę śmierci, ś. p.

Stanisława Witkowskiego

odprawi się

msza św.

w kościele OO. Franciszkanów, w czwartek, 7 lipca, o godzinie 7,15 w kaplicy Serca Jezusowego. zw 2 065

Poznań, Grobla 29 a.

Żona z córeczką.

Czyste boki

15 m/m i 20 m/m oraz oszwary dostarcza po bardzo dostępnej cenie: Tartak Ludwikowe, p. Mosina. Pw 3 090.27,8

Nerwowi, neurastenicy

cierpiący na drażliwość, słabość woli, brak energii, melancholję, przesył życia, bezsenność, ból głowy, wrażliwość nerwów, śledziennicę, nerwowe zaburzenie serca i żołądka otrzymają bezpłatnie broszurę dr. Weisego Słabość nerwów **Dr. GEBHARD i S-ka — GDAŃSK Nr. 22.** Pw 3 033-23,130

Nowoczesne farbowanie włosów przez zwykłe mycie Orient-Henna-Shampooem

10 kolorów

Tw 187

od jasnego blond do czarnego, w tem modne kolory: złoto blond, tyccjan i mahoni. **Wszędzie do nabycia.** — Kto chce mieć piękne włosy, niech nadeśle 2.— zł. w znaczkach i poda kolor.

Gen. Przedst. na Polskę Fr. Bogacz, Bydgoszcz, Dworcowa 14 Do trwałego farbowania brwi i rzęs polecam „Maja”, do odbarwienia lub pojaśnienia włosów — „Rose-Henna”.

Dnia 2 lipca 1932 r. zmarł ś. p.

Dr. Adam Pachonński

Dyrektor Poznańskiego Oddziału Banku Gospodarstwa Krajowego i Wiceprezes Rady Nadzorczej naszej Spółki.

Zgasilemu przedwcześnie światłemu doradcy naszemu zachowamy trwałą pamięć.

Rada Nadzorcza i Zarząd

zw 15176

Młyna w Głównej „Cerealia“ S. A. w Poznaniu.

4 Kasy Biletów Kolejowych w Śródmieściu

Tel. 52-18 w Poznaniu przy Placu Wolności nr. 9 posiada ORBIS dla wygody publiczności. Tel. 52-18

ORBIS sprzedaje po cenie urzędowej bez żadnej dopłaty wszelkie bilety kolejowe krajowe oraz zagraniczne na całą Europę, karty okrętowe na cały świat, bilety Lotu, miejsca sypialne etc. zw 15179

Do Paryża, Londynu i innych Stolic Europy Bez Paszportów i Wiz.

ORBIS przyjmuje zapisy na wycieczki zagraniczne morskie i lądowe Lini Gdynia—Ameryka bez paszportu i wiz oraz na wycieczki krajowe.

ORBIS organizuje wyjazdy do Letnisk i Uzdrowisk Polskich za zryczatowanymi opłatami zniżonemi. Informacje i prospekty gratis.

ORBIS JEST JEDYNYM NARODOWYM BIUREM PODRÓŻY W POLSCE!

Niniejszem mamy zaszczyt podać do wiadomości, że po gruntownej renowacji otwieramy w środę, dnia 6 lipca rb., o godz. 7 wiecz.

RESTAURACJĘ

pod firmą **Fr. Sobieszczyk**

ul. 27 Grudnia 19 — tel. 3652

(dawniej Restauracja pod Wiechą).

Kierownictwo zakładu spoczywać będzie w rękach doświadczonego fachowca p. Sobieszczyka b. długoletniego współwłaściciela Restauracji Bazaru Poznańskiego. Prosimy o łask. poparcie

Sobieszczyk i Chudziński.

Pw 3 087-27,12

ŻELAZNIAK (PODRÓŻUJĄCY)

dobrze zaprowadzony na woj. Pozn. i częstoliwo Pom., z 20-letnią praktyką, **poszukuje od zaraz stałej posady lub zastępstwa poważnych firm.** Łask. oferty do eksp. Kurjera Poznańskiego pod zw 15 170

Jedyny, prawdziwie skuteczny.

nw 10 733

Mereżka

metr 20 gr. okrętka 15 gr. deketyzowanie 30 gr. dziurki 2 gr. plisowanie spódn. 2 zł. obciążanie guzików tuzin 40 gr. podnosząca oczka nadrabiam stopy, hafy tanie wykonuje terminowo

„HAFTOPLIS“

Stary Rynek 10, wejście Kurzanoga (obok F-my Czepczyński i Kruk). Pw 16 009-17,44

RABKA

Zdrowisko dla **DZIECI** i dorosłych

Leczy: Choroby przemiany materji, krzywicę, skazę limfatyczną, zółty, niedokrewność, początki zwapnienia żył, artretyzm. — Ceny bardzo umiarkowane. — Wszelkich informacji udziela **KOMISJA ZDROJO WA w RABCE**

nw 10 965

Ubikacyj około 600 m. kw.

na przedmieściu Poznania

z elektrycznym zmiennym prądem i światłem oraz ogrzewaniem centralnym **poszukuje celem dzierżawy, ewentualnie kupię odpowiedni obiekt, pod warunkiem, że tanio.** Oferty z podaniem ceny i opisem Kurjer Poznański zw 15 181/2

Porad fachowych

w sprawach i sporach ubezpieczeniowych wszelkich działów udziela rutynowany i doświadczony ubezpieczeniowiec przy udziale prawnika.

Br. Gnatowski, b. dyrektor Towarzystw Ubezpieczeń Poznań, ul. Pocztowa 31a, m. 8.

Kupię za gotówkę wprost od właściciela 10—15 sztuk wysokocielnych jałowic lub świeżo wycielonych krów.

Oferty z podaniem ceny składać do **Majątności Łęki Małe, p. Wolkowo, pow. Kościan.** zw 15 178

Nowowynalezione anodówki

60% trwalsze. Wyłączne prawo eksploataowania wynalazku „Dewon“, Poznań, Składowa 5/7. Dostarczamy wprost z fabryki do odbiorcy. 120-woltówka 15,90 zł. Na prowincję za zaliczeniem pocztowym 16,90 zł. zw 15 175

Przetarg masy upadłościowej Fabryki Czekolady „Venetia“.

W czwartek, dnia 7 lipca 1932 r., od godziny 9 rano, i w dniach następnych, sprzedawać będą najwięcej dajacemu za gotówkę przy ulicy Dąbrowskiego 97 w fabryce „Venetia“: rozmaite maszyny, narzędzia, naczynia, stoły, regały, formy, wagi, lampy elektr., biurka, szafy, krzesła, oraz dużo różnych przedmiotów.

Ważne dla cukierników. Przetarg odbędzie się nieodwołalnie. **Daroszewski, kom. sąd. Poznań, ul. Szamarzewskiego 36.** nw 4008

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811 i t. d. = 1 słowo. Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Rowery
„Lucznik” i innych marek od 200 gotówka. ratami. Rymkiewicz Wielkie Garbary 9. dw 534

Sypialnie
sprzedaje najtaniej Stolarnia, Rybaki 15. nw 4147/8

Samochód
Protos otwarty tania sprzedam. Fr. Ratajczaka 19, m. 8. zdw 75 736

Maszyny
do pisania dobre okazje z gwarancją od 30 zł, nowe od 550.— Skóra i S-ka Poznań Aleje Marcinkowskiego 23. zdw 72 129

Okazyjnie
sprzedaje pierścionki brylantowe „Occasion”. Aleje Marcinkowskiego 23. Franciszek Franciszyński. zdw 75 161

Skład
rzeźniczy z elektrycznym urządzeniem i mieszkaniami zaraz na sprzedaż. Kaźmierowski, Poznański 8/10. zdw 75 699

Manicury
olbrzymi wybór. Czyst. Szkoła 11. Pp 18 601-22.183

Spiesznie!
Ogrodnictwo w małym mieście do sprzedania lub wydzierżawienia. Szybko zdecydowani reflektanci mogą się zgłosić. Mencil, zegarmistrz Krynia. Spadkobiercy będą obecni od 6 lipca tylko kilka dni. zdw 75 703

Samochód
5 osobowa elegancka limuzyna okazjnie. Wiadomość Garaż Międzynarodowy. Tel 13-16. zdw 75 830

40 gr
parcele pomiędzy Bukowska, Dąbrowskiego wplata 100.— Antoniku, Starolecie wszystkich dzielnicach Poznania. Kredyt, Budowa De-Ka-Ha Aleje Marcinkowskiego 13. zdw 75 761

„Antyki”
meble używane sprzedaje. kupuje Wielkie Garbary 39. Pw 19 159-55.409

Ca. 150 g.
porzeczki czerwonych i trochę czarnych będą miały na sprzedaż Zakłady Ogrodnicze Wielkopolskiej Izby Rolniczej w Janówce pow. Znin. nw 4124

Łóżko
z materacem tania na sprzedaż. Gdzie? wskaże Kurjer Poznański zdw 75 525

Młyn wodny
120 pszennej ziemi, obiekt 100 000. pierwszorzędne zbudowanie — sprzedam, zamienię na dom. Górny plac Nowomiejski 10 a. zdw 75 584

Sprzedaż
się gospodarstwo 12½ ha w miejscowości odległej od Poznania o 18 km. z maszynami, budynkami. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 75 543

Meble
tania wprost z składnicy poleca K. Bakos, ul. Wenejańska 1. — Most Chwaliszewski przy krzyżu, zdw 71 094

Lisy srebrne
piękne, wielkie, okazja 550.— zł. Pawelek, Ratajczaka 14. zdw 75 500

Futra
różne, trebitkowe od 400, okazjnie kupno, latem przyjmuję taniej prace kufnierskie. Pawelek, Ratajczaka 14. zdw 75 501

Nowy
Dom Komisowy. Woźna 16, sprzedaje i kupuje meble używane, garderobe, różne inne przedmioty. Pw 18 605-55.277

Pianina Sommerfelda
znanej jakości po cenach znacznie i na dogodnych warunkach poleca B. Sommerfeld skład fabryczny Poznań, ul. 27 Grudnia nr. 15. nw 11 121

85 groszy
kapielowe spodniki

kapielowe całkowite od 1.75; Parasole plażowe od 3.90; skarpetki dziecięce od 0.35; damskie 0.50; Bezkrakawki jedwabne 2.75; białki jedwabne od 5.70; siatki nowe nowocześnie — 6.50; apaszki wełniane 2.75; jedwabne od 3.50; pantalone jedwabne 1.45; Miloneiz 3.25; największy wybór, najtaniej tylko w Warszawskim Składzie Fabrycznym Jadwiga Podbielska, Wielkie Garbary 40, naprzeciw Wodnej. zdw 76 048

Nocna szafka
dobrej roboty debowa, blacik szklany fotele biurkowe, stoliki, wieszadła gietre Fredry 3-10 zdw 76 043

Restauracja
centrum mieszkaniem, egzystencja zapewniona sprzedam tania. Powód dwa przedsiębiorstwa. Adres Kurjer Poznański zdw 76 044

Części rowerowe
po cenach niebywanych Kaster, Poznań, sw. Marcina 53. dw 3 927

Dom — willa
nowy, przedmieście Poznania, kołomorne 12 000, cena 85 000, hipoteka 28 000, wplata 57 000. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 898

Gospodarstwo
90 morg tuz pod Poznaniem sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 911

Rzeźnictwo
Poznań, centrum okazjnie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 920

Sprzedam
repozytorjum. Skład kolonjalny, Piekary 5. zdw 75 886

Dom
mieście nadgranicznym tania sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 890

Dobermanna
rasowego rocznego sprzedam za 40 zł. Restauracja, Woźna 7/8 zdw 75 891

35 morg
ziemia, budynki, dobre żniwami żywy, martwy inwentarzem blisko kolei, kościółka sprzedam zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 975

Dom
nowy ogród 3 mieszkania sprzedam podług umowy gotówka. Zabikowo, Długa 19 a. zdw 75 865

Skład
towarów krótkich i kapeluszy damskich, dobrze prosperujący z mieszkaniami w rynku w Poznaniu sprzedam z powodu zamążpójścia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 75 617

Łóżka
dwa z materacami 60 zł. Kosinińskiego 1, m. 25. zdw 75 925

Kajak
dwuosobowy sprzedam. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 75 927

8 szaf
żelaznych do garderoby o 5 zamkach tania. Staszica 21, Sypniewski. zdw 75 929

Dywany Chodniki Kilimy
najtaniej w firmie Dywany Żywieckie Bracia Górecy, Poznań Stary Rynek 44 I. piętro wejście z ulicy Woźnej. Pw 19 153-26.35

Piękne meble antyczne
obrazy olejne, szychy, porcelana, brąz, perski dywanik fortepian etc. na sprzedaż. Prosimy zwrócić uwagę na wystawę. Antykariat Woźna, narożnik Mostowej. nw 4127

Z powodu
ożenku sprzedam dom z piekarnią i mieszkaniami w małym mieście w dobrym położeniu za 11 000 zł — wplata; mała hipoteka do objęcia Ostrobróg pow. Szamotuły. T. Pepliński. nw 4145

Kamienica
III, piętrowa I, piętro nowo nadbudowane 16 lokatorów w centrum Poznania tania na sprzedaż wprost od właściciela. Adres Kurjer Poznański zdw 75 970

Dom
nowy I, piętrowy, 4 lokatorów, ogródek za 42 tys. sprzedam. — Szczepan Kubiś, Poznań Rynek Łazarski 14. zdw 75 976

Fabryka
wód mineralnych z mieszkaniami na sprzedaż. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 75 977

Meble
sypialnie wyprzedaje stolarnia. Kwiatowa, 6. zdw 76 038

Parcele
zanim kupisz obejrzyj uroczą polozone Osiedle Nowawies przy Poznaniu. — Cena od 40 groszy metr wspaniała komunikacja, 50 autobusów, 18 pociągów na dobie w miejscu. Nabywca przejmując parcele bez długów. Zgłoszenia przyjmują właściciele majątku Nowawies p. Swarzędz, w Poznaniu Meljoracje rolne St. Stachecki, ul. Gwarna 12. zdw 76 012

Koncesje
samoch. z zegarem. Skarbowska 2, m. 7. zdw 76 085

Fotele
(leniuchy) jak nowe Szewska 6, Restauracja. zdw 76 082

Pianino
nieużywane sprzedam. Rybaki 21a II piętro, prawo. zdw 76 076

Kasę
National sprzedam. Szkoła 7/8, m. 8. zdw 76 073

Piekarnię
przy najuchylszej ulicy Poznania sprzedam. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 76 062

Kolonjalnę
centrum, (koncesja tytoniowa) — centrum. Oferty Kurjer Poznański zdw 76 104

Pewna egzystencja
skład wyrobów tytoniowych 15 lat w jednych rekach dobrze prosperujący w Poznaniu centrum, od dam posiadaczom koncesji. Oferty Kurjer Poznański zdw 74 794

Wydzierżawie
800 morg ziemi buraczanej, boriatacja 5 marek, pięknymi zabudowaniami, bogate inwentarze żywe, martwe, pełne żniwa, do objęcia 40 000. Oferty Kurjer Poznański zdw 76 016

Dom - willę
nowa, dochodowa sprzedam. — Oferty Kurjer Poznański zdw 76 002

Sprzedam
lub zamienię na gospodarstwo dom II piętrowy (fachówka) w tem około dwie morgi ziemi Poznań-Solacz, Wartość 60 tysięcy. Do objęcia potrzeba 30 tys. Objęty przynosi na razie przeliczone 4 000 dochodu. Refl. z gotówka do Kurjera Poznański zdw 76 067

Akwarjum
i rybki sprzedam. Chwaliszewo 74, m. 8. zdw 76 066

0,95 koszule damskie
reformy 0,90; koszule nocne 3,75; meska zefirowa 4,50; kalesony 1,35; skarpety 0,25, 0,35; wykwiłta na białym damską i meską tylko Wielkie Garbary 10. Uważać na numer. zdw 76 096

Skład
kol. — delikatesowy nowo wyremontowany z towarami, magłem, przyległe 2 pokoje tania sprzedam. Zgłoszenia Pradzińskiego 13 narożnik. zdw 76 108

Majątek
700 morg, cena 145 000. 500 morg, cena 100 000, wplata ugoda. Rutkowski, Grobla 29. zdw 76 103

Ubikację
z urządzeniem na kolonjalnę sprzedam. Focha 45, m. 6. zdw 76 100

Dom
trzykondytor, dwie morgi ogrodu, Puszczykowo 8 000, wplata 6 000. — Wale Królowej Jadwigi 2, mieszkanie 2. zdw 76 158

Parcele
na Łazarzu 2 000 kw. w. w. sprzedam. Nowakowski, Półwiejska 25 zdw 76 163

Gospodarstwo
67 morg ziemi buraczanej, sliźnie zabudowania, inwentarze nadkompletne, cena 23 000, wplata 15 000. — Wale Królowej Jadwigi 2, mieszkanie 2. zdw 76 159

Pianino
czarne krzyżowe, Skarbowska 4, m. 8. zdw 76 168

Siodło
tania. Śniadeckich 23, m. 5. zdw 76 174

Radjo
4 lampkowe, głośnik Philipsa zł 150.— także różna garderoba meska, prawie nowa, pierzyny i inne przedmioty bardzo tania. Adres Kurjer Poznański zdw 76 178

Willkę
sprzeda właściciel Kmieciak, Września, Szosa poznańska 2, obok dworca kolejowego. zdw 76 188

Ładny
obraz i lustro, tania. Czesława 17a, mieszkanie 24. zdw 76 193

Posiadłość
w Swarzędzu z ogrodem warzywno-owocowym sprzedam z wojniej reki z powodu wyjazdu. Wskaże Kurjer Poznański zdw 76 241

Wózek
dziecięcy biały, modny sprzedam. Stankiewicz, Wrocławska 38. Pw 3 211-55.442

Majątków
dla poważnych Amerykanów poszukuje celem kupna. Jaskiewicz, Poznań, Fredry 6. zdw 76 237

Parcele budowlaną
sprzeda właściciel. Okolica, Aleja Szlagowska, Oferty Kurjer Poznański zdw 76 205

Blacharską
maszynę (zykówkę) w dobrym stanie sprzedam tania. J. Ciałostowska, Wielkie Garbary 59. rw 2086

Truskawki — Malny Jagody — Wiśnie
sa najlepsze i najtrwalsze do zaprawiania. Stoje — Aparaty — Termometry — najtaniej kupuje się tylko wprost w Hurtowni, Wroniecka 24, podwórze. zdw 76 211

Pianino
nowe 800 zł sprzedam. Łukowski, Woźna 9. zdw 76 195

Restauracja
z ogrodem w Poznaniu korzystnie na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 76 200

Jadalnia
okazyjne kupno nowych mebli w stylu Chippendala, renomowanej firmy oglądać Mickiewicza 3, m. 3. jw 1051

Skład
przyległy pokój nadaje na każdą branżę objęcie 2 500. Wielkie Garbary 24, mieszkanie 14. zdw 2083

Bilard
komplet, tania spiesznie. Restauracja G Wilda 160. rw 2080

Łóżka
hotelowe, nocne stoliki, stoły Dąbrowskiego 79, biuro 3-5. rw 2076

Wielka praktyka dentystryczna
w najlepszym położeniu z powodu śmierci zaraz korzystnie na sprzedaż lub do wydzierżawienia. A. Unrau, Grudziądz, ul. Stara 1. zdw 76 266

Domek
piętrowy, kilku lokatorów procentujący się sprzedam 12 000 wplata 6 000.— (Zabikowo). Oferty Kurjer Poznański zdw 75 844/5

Limuzyna
„Citroen”, jak nowa, korzystnie sprzedam. Bessert, Poznań, Młyńska 9. zdw 75 679/80

165
morg, ziemia pszenna, żywym, martwym inwentarzem wydzierżawie, objęcie 8 000. Metejski, Zielona 3, m. 21. zdw 75 668

Dom
w Kobylnicy sprzedam, cena 7 000. Tajnai. zdw 76 018/9

Okucia
budowlane meblowe najtaniej Stanisław Wiewiór — Poznań sw. Marcina 34 Specjalny skład okuć, telefon 34-31. dw 2 936/7

Okazja
skład kapeluszy tania przedko powód zamążpójścia. Adres Kurjer Poznański zdw 75 963

Zakład
fryzjerski z mieszkaniami tania sprzedam, dzierżawa 60 zł. Adres Kurjer Poznański zdw 75 964

Wózek
dziecięcy sprzedam. Cyfadyła. — Nikitin. zdw 75 979

Kiosk
z ogródkiem i towarami tania sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdw 75 990

P. P. m. ślusarze
Żelazo, Blachy, Okucia budowlane, Zamki bezpieczne, najkorzystniejszej „Przewodnik” sw. Marcina 30. Pw 3128/29-27.314

Rower
nowy, światowej marki za pół ceny. Górna Wilda 15, m. 1. zdw 76 094

Maszynę
do sycia. Długa 4, Bączkowska. zdw 76 079

Konie
para do roboty i wyjazdu sprzedam. Drygas, Poznań-Wschód, Wrzesińska 18. zdw 76 074

Maszynę
damską, bardzo dobrą zupełnie tania sprzedam. Wolnica 4/5, mieszkanie 8. zdw 76 080/81

82
morgi, zabudowania maszynowe, inwentarze kompletne, 16 000, wplata 5 000, reszta 20 lat. Kawiarnia, Garncarska 5. zdw 76 129

Gospodarstwo
przy Poznaniu, 26 morg, budynki dobre, inwentarze nadkompletne, cena 10 000. Rutkowski, Grobla 29. zdw 76 106/7

Wózek
biały elegancki, Wielkie Garbary 48, m. 21. zdw 76 173

Szafę
kanape, stoły, krzesła, biurko, lustro i inne sprzedam. Skarbowska 3, m. 2. zdw 76 167

Okazyjnie
kantówki od 25 gr, blochy 1,30, płyty budowlane od 1 zł mkw. Chelmońskiego 11. zdw 76 229

Koń
z wozem roboczym. Oferty Kurjer Poznański zdw 76 228

Plac budowlany
przy dworcu, biuro, szopy i stajnia na miejscu, korzystnie na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zdw 76 146

Willka
nowa, solidnie budowana, bez żadnych ciężarów, ogródek, morga ziemi, slicznie położona w Kobylnicy, cena 10 000. Informacje także willa 18. zdw 76 140

Domek
i chlew murowany, ¼ morgi ogrodu, w dużej wsi, 15 minut od miasta, cena 3 800. W. Szumarski, Krosna, poczta i stacja Mošina. zdw 76 139

Willa
Puszczykowsku 9 pokoi, kuchnia, ogród 11 000, wplata 6 000. Gryczyński, Zabikowo, Piłsudskiego 29. zdw 76 136

82
morgi pszennych, zabudowania maszynowe, inwentarze 16 000, wplata 5 000, reszta 20 lat. Kawiarnia, Garncarska 5. zdw 76 132

Skład
kolonjalny przy ruchliwej ulicy z towarami, mieszkaniami, pokojem i kuchnią tania sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 76 133

5 KUPNA

Świeży owoc
w gatunku doborowym kupujemy po cenach dziennych we większych ilościach. Zgłoszenia upraszamy do ekspedycji niniejszego pisma pod nr. zdw 75 814

Pianino
kupie. Oferty, cenę Kurjer Poznański zdw 75 472

Maszynę
do pisania Underwood lub Orzel używaną w dobrym stanie, kupie. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 997

Elektrolux
model 12 używany kupie zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 76 000

Psa
młodego dużego gatunku kupie. Oferty podaniem rasy, ceny do Kurjera Poznańskiego zdw 75 940

Fotograficzny
aparatus kupie. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 863

Kupię
nowy dom niedaleko tramwaju, wplata 20 000 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 896

Za motocykl
dam sztucer myśli, Mautera — 6,5x52 repetywy z luneta ewentl. z dopłatą Mischke, Bolechowo, per Murowana Goślina. zdw 75 922

Balans — prasy
silniejszej (5-10 000 kg) celem kupna poszukuje. St. Zielinski, Sp. z o., Poznań, Młyńska 18. zdw 75 880

Poszukuję
dostawcy pierwszej reki masła wiejskiego, dworskiego, mleczarskiego. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 76 040

Kupię
opony używane rozmiar 30x4x50. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 76 010

Parcele
przy Poznaniu, Osiedlu kupie. Szczegółowe oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 76 011

Kupię
dorożkę samochodową Forda. Oferty Kurjer Poznański zdw 76 056

Kupię
zdrowy dom, najchętniej ze składem w Poznaniu, wplata 25 000 zł reszta podług umowy. Oferty Kurjer Poznański nw 4 161

Administracji
domu przyjmie obrońca prywatny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 76 091

Wózek
dziecięcy, duży, dobrze utrzymany kupie. Oferty z podaniem ceny Kurjer Poznański zdw 76 053

Dom w Poznaniu
z ubikacjami restauracyjnymi poszukujemy celem kupna. Oferty z ceną dokładnym opisem Kurjer Poznański zdw 76 273/4

Kupię
maszynę szewską Michalski — Górna Wilda 106. rw 2081/82

Dom
ogród owocowy, Września lub innej ładnej miejscowości kupie. Wplata do 15 000. Oferty Kurjer Poznański zdw 76 218/19

Westfalę
używana kupie. Oferty Kurjer Poznański zdw 76 182

Parę koni
kupie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 76 117

Kupię
kase National, dobrze utrzymaną. Oferty ceną Kurjer Poznański rw 2089

Poszukuje
się kupna dobrze rentującego się domu czynszowego przy wplacie 30 tysięcy zł gotówka. Wolne mieszkanie nie konieczne. Pośrednictwo zawodowe wykluczone. — Oferty uprasza się składać do Kurjera Poznańskiego pod zdw 76 256

Poszukuje
motoru ssaco-gazowego lub Diesla 50 koni, sam bardzo dobry. Józef Dembowski Gościeszyn, koło Trzemeszna. zdw 76 252

6 KAMIENICE

Młyn
w powiatowym mieście 300 etn. na dobie bez konkurencji blisko Poznania zaraz na sprzedaż od właściciela. Zgłoszenia pisemnie do Kurjera Poznańskiego zdw 75 962

Kamienicę

Dwupokojowe
przynależnościami do wynajęcia. Adres wskazuje Kurjer Pozn. zdw 75 992

Mieszkanie
6 pokojowe komfort okolica Parku Wilsona od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 936

Dwupokojowe
balcon IV. p. Kreta 24 miesięcznie 120. Informacje stróż. zdw 75 978

Wielki
pokój balkonowy wielka kuchnia inteligentnym. Grunwaldzka 20 a. m. 5. zdw 75 899

3 pokoje
kuchnia, pokój służącej, ogród, wydzierżawia. Wiadomość, telefon 70-39. zdw 75 904

Mieszkanie
5 pokoi III. p. odnowione. czynsz 120 zł zaraz do wynajęcia. Grotzgera 3 mieszkanie 8. zdw 75 906

Pokój
kuchnia korzystnie do wynajęcia Junikowo. Nowowiejska 28. zdw 75 909

2
pokoje kuchnia od gospodarza rok zgóry. Wiadomość: Pocztowa 29. m. 10 od 2-5. zdw 75 866

Pięćpokojowe
komfortowe od gospodarza Piękary 18. zdw 76 004

3 pokojowe
z łazienką 150 zł miesięcznie i 2 pokojowe 100 zł miesięcznie — wprost od gospodarza na Wildzie. Generała Umińskiego 19. Wiadomość u stróża. zdw 76 005

Trzy
pokoje, kuchnia, łazienka. Łazarz, elektr. i gazem oddam zaraz za zgodą gospodarza, wspaniała jadalnia sypialnia kuchnia ewtl. częściowo. Dzierżawa miesięczna 70 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 76 083

Kilka
mieszkań wskazuje Jaskółcza 10 a. mieszkanie 10. zdw 76 078

Śródmieście
mieszkanie umeblowane dwa pokoje kuchnia, łazienka lub jako wspaniałe. Wskazuje Kurjer Pozn. zdw 76 098

Zaraz
pokój kuchnie, łazienka, agenci wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdw 76 222

Pokój
umeblowany bez używania kuchni. centrum I. potrzeba 400.—. Maj. Jezuita 12. zdw 76 145

Dwupokojowe
trypokojowe, pięćpokojowe z komfortem, czynsz miesięczny wynajmie „Pawilon”. Marszałka Focha 15. zdw 76 142

Dwupokojowe
komfortowe za dzierżawę miesięczną wskazuje Zielona 3. m. 21. zdw 76 111

Mieszkanie
5 pokojowe, Stary Rynek M. II. najchętniej biura wynajmie. Gospodarz. rw 2087

Dwa
pokoje kuchnia 1500 centrum w tem 1/4 roku dzierżawa. Oferty Kurjer Poznański rw 2084

Trypokojowe
wynajmie gospodarz Górna Włda 147. rw 2077

9 SZUKA MIESZK.

3-5 pokoi
w centrum, front. nie wyżej drugiego pietra, poszukuje skromny, pewny lokator wprost od gospodarza. Zapłaci ewentualnie czynsz za rok zgóry. Oferty z podaniem warunków Kurjer Poznański zdw 74 953

Mieszkanie
4 ewtl. 3 pokojowe z łazienką etc. poszukuje możł. zaraz od gospodarza poważne bezdzietne małżeństwo. Oferty Kurjer Pozn. zdw 75 312

Trypokojowe
mieszkania, czynsz zgóry poszukuje. Jeskowa, Czachunki p. Pałkovo. zdw 75 524

Emeryt
poszukuje 2 pokoi kuchni, czynsz zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 957

Szukam
2 pokoi, kuchni od gospodarza — Dębuc lub Solaczu, opłata miesięczna. Oferty do Kurjera Pozn. zdw 75 988

2
mieszkania poszukują 2 osoby starsze, czynsz zgóry. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 75 987

Starszy
urzednik z małą rodziną poszukuje mieszkania 2-4 pokojowego od zaraz najchętniej w śródmieściu. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 75 943

Poszukuje
2 pokoi z kuchnią lub jednego z kuchnią od gospodarza Poznań. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 862

Mieszkania
trzy, cztery lub pięćpokojowego z kuchnią i łazienką poszukuje. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 75 933

2-4
pokojowego mieszkania za czynszem miesięcznym w śródmieściu poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdw 75 938

Mieszkania
5-6 pokojowego w okolicy Matejki lub Focha poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 908

Bezdzietne
małżeństwo poszukuje pokoju z kuchnią od gospodarza, płace rok zgóry, miesięczna dzierżawa do 40. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 921

Trypokojowe
mieszkania przynależnościami — blisko śródmieścia poszukuje. Zapłacie 1000 zł w tem dzierżawa rok zgóry. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 75 867

Poszukuje
1-2 pokoi z kuchnią, posada stala. Oferty Kurjer Poznański zdw 76 035

3-4
pokoje z komfortem, możliwe ogródek od gospodarza. Czynsz według umowy. Oferty Kurjer Poznański zdw 76 003

Mieszkania
4-5 pokojowego poszukuje wprost od gospodarza, warunki według umowy, przy centrum. — Oferty do Kurjera Pozn. zdw 76 053

Prośba
Młode małżeństwo prosi szanownych pp. gospodarzy o srożostwo lub małe mieszkanie — miesięczna dzierżawa w cenie 20 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 76 088

Mieszkania
dwa lub trypokojowego poszukuje bankowiec na stałej posadzie. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 878

Dwupokojowe
poszukuje od zaraz urzednik prywatny. Oferty Kurjer Poznański zdw 76 009

100% inwalida
wojenny poszukuje 1-2 pokoi kuchni, parter, czynsz miesięczny pewny. Oferty Kurjer Poznański rw 2074/75

Dwa duże
lub trzy mniejsze pokoje z kuchnią w domu frontowym poszukuje, agenci wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer Pozn. pod zdw 76 236

Młode
małżeństwo poszukuje pokoju i kuchni czynsz pół roku zgóry. Oferty Kurjer Pozn. zdw 76 120

Jedno
i dwupokojowego poszukuje zaraz wprost od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdw 76 179

Poszukuje
pokoiu kuchni. Czynsz zgóry. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 76 240

Czteropokojowego
mieszkania blisko przystanku tramwajowego nie wyżej II. pietra poszukuje pewny płatnik. Cena niewygórowana. Oferty Kurjer Poznański zdw 76 209

Mieszkanie
4-5 pokojowe z wygodami za miesięczną opłatą poszukiwane od 1 września na Jeźcach lub Łazarzu bliżej śródmieścia. Oferty do Kurjera Poznańskiego nw 4271

Poszukuje
się dzierżawcy 3 pokojowego mieszkania z przynależnościami — wprost od gospodarza domu dla dwóch spokojnych starszych pań. Dzielnica południowa: ul. Działynskich, Kreta, Cieszyńskiego pl. Nowowiejski, Seweryna Mięłyńskiego. Oferty uprasza się składać do Kurjera Poznańskiego zdw 76 255

3-4 pokojowego
wprost od gospodarza szuka pewny lokator (bezdzietne małżeństwo). Łaskawe oferty do „Par”. Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr. 27.6. Pw 3 212-27.6

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamiana mieszkania
starsze bezdzietne małżeństwo zamieni 3 pokojowe z kuchnią okolicy Starego Rynku na takie same. Dzierżawa pewna Agencji wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 877

Zamienie
sprzedam 6 pokojowe odpowiednie lekarza biura, z urzędzaniem na 3 pokoje zaraz. Prusa 2. m. 8. zdw 75 892

Zamienie
3 pokojowe komfortowe słoneczne (Jeźyce) na 2 pokojowe frontowe z wygodami. Oferty Kurjer Poznański zdw 76 008

5 pokojowe
piękne mieszkanie (wysoki parter) przy ul. Słowackiego z centr. ogrzewaniem, czynsz ustawowy, zamienie na 3 pokojowe z przynależnościami na Jeźcach. Oferty Kurjer Pozn. zdw 76 077

11 POKOJE UMEBL.

Ładny
pokój, elektrycznym światłem. — Strzelecka 5. I. mieszk. 5. zdw 75 599

Pokój
małżeństwu używaniem kuchni lub wspólny od 15. Wrocławska 19. mieszkanie 5. zdw 75 546

Pokój
solidnym panem z dobrem utrzymaniem wynajmie. Wały Zygmunta Augusta 1. m. 8. zdw 71 817

Pokoje
przy parku Matejki 60. mieszk. 3. zdw 74 687

Niekrepujący
wynajmie. Kreta 24. m. 10. zdw 75 985

Pokój
dwuosobowy wolny. Wały Kosciuszki 5. m. 2. zdw 75 991

Frontowy
elektrycznością. Grobla 1 b. m. 5. zdw 75 949

Strzelecka
28 a. parter. II. drzwi. zdw 75 939

Balkonowy
słoneczny. Strusia 2 — 10. zdw 75 910

Używalność
kuchni 2 łącznie i mały. Grunwaldzka 20 a. m. 7. od 6-tej. zdw 75 914

Pokój
próżny zaraz do wynajęcia. Patrona, Jackowskiego 29. m. 1. zdw 75 870

Plac Wolności 14 a
m. 10. duży pokój balkonowy z utrzymaniem. zdw 75 879

Pokój
ładny czysty, tani zaraz, obejrzę 4-6 Mielkiewicza 21/25 m. 6. zdw 75 895

Rzeczypospolitej
9. m. 8. zdw 76 047

Ładny
zaraz. Marcina 13. m. 9. zdw 76 034

Pokój
umeblowany zaraz do wynajęcia. Sw. Marcin 32. m. 7. zdw 76 007

Pokój
Śniadeckich 20. m. 8. zdw 76 084

Pokój
utrzymaniem do wynajęcia. Marcin 66/67. mieszkanie 7. zdw 76 059

Pokój
umeblowany, elektryczność wynajmie. Ratajczaka 27. II. zdw 76 057

Dobrze
umeblowan. Łakowa 16. I. prawo. zdw 76 013

Słoneczne
dwa razem, oddzielnie. Plac Sapiżyński 5. m. 7. zdw 76 071

Pokój
Wielka 17. m. 14. zdw 76 065

Pokój
umeblowany utrzymaniem, elektryczność. Marcin 66/67. mieszkanie 10. zdw 76 063

Wrocławska
30. mieszkanie 9. panienkom wygodami. zdw 76 093

Centrum
2 pokoje łącznie sypialni i mieszkalni bardzo jasne widok na zieleń, elektryczność, łazienka wszelkie wygody Cieszyńskiego 1. mieszkanie 5. zdw 75 513/4

Pokój
umeblowany, telefon. Kochanowskiego 1. m. 14. zdw 76 231

Tanio
dwuosobowy wygodami. Matejki 60. m. 1. zdw 76 230

Niekrepujący
Patr. Jackowskiego 35. II. prawo. zdw 76 224

Duży
elegancki, balkonowy. Pocztowa 21. I. mieszkanie 4. zdw 76 223

Małżeństwo
Traugutta 32. Przybylska. zdw 76 221

Pokój
umeblowany małżeństwu. Ogrodowa 19. m. 9. zdw 76 217

Półwiejska
2. m. 6. także przyjeżdżnym. zdw 76 216

Ładny
małżeństw. Skarbowska 4. mieszk. 14. zdw 76 185

Pokój
Poznańska 26. 9. zdw 76 127

Pokój
i przyjeżdżnym. Półwiejska 33 a. m. 13. zdw 76 105

Duży
frontowy zaraz. Wierzbicice 34. mieszkanie 6. zdw 76 163

Dwuosobowy
z utrzymaniem. Fredry 4. m. 6. zdw 76 164

Niekrepujący
zaraz. Rzeczypospolitej 9. m. 14. zdw 76 185

Pokój
Śniadeckich 20. m. 8. zdw 76 189

Panom
panienkom bezdzietnemu małżeństwu. Wrocławska 13. mieszk. 11. zdw 76 201

Pokój
niekrepujący zaraz. Ratajczaka 11 a. 7 wejście I. m. 103. jw 1033

12 SZUKA POKOJU

Pokoju
dużego próżnego używaniem kuchni miesiąc poszukuje. Oferty podaniem warunków skierować Kurjer Poznański zdw 75 947

Próżnego
pokoiu osobom wejściem śródmieściu. do 30 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdw 76 128

Panienka
szuka pokoiu z pościelą. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 76 212

13 LOKALE

Zabudowanie
fabryczna elektrycznością, wodą, na każde przedsiębiorstwo wydzierżawia zaraz. Staszka 21. — Sypniewski. zdw 75 930

Lokalu
z mieszkaniem nadającego się na iadłodajnię w centrum poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 934

Remizę
lub inną ubikację tania do przechowania maszyn potrzebuje. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 76 075

Biuro
1-3 pokoi, frontowe, telefon 15 lipca. Marcin 18. m. 5. zdw 76 014

Garaz
w śródmieściu zaraz korzystnie do wynajęcia. Al. Marcinkowskiego 1. w biurze domu. zdw 76 023

Ubikacje
przemysłowe (Półwiejska) wolne. Dutkiewicz. Chwaliszewo 70. zdw 76 134

Ubikacje
nadające się na przedstawicielstwo lub skład fabryczny, z regałami, tuż przy Starym Rynku do wydzierżawienia. Oferty Kurjer Poznański zdw 76 110

Poszukuje
pokoiu telefonem na biuro — przy Marcinie. Oferty Kurjer Pozn. zdw 76 190

Lokalu
na kolonialkę poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdw 76 242

Na
biura odstąpię jeden, dwa lub trzy pokoje przy Rzeczypospolitej. Oferty Kurjer Pozn. zdw 76 204

Wierzbicice
skład pokoiem wolny. Olszewskiego 25. zdw 76 244

14 DZIERŻAWY

Praktyka dentystyczna
na prowincji istniejąca 30 lat jest zaraz na dogodnych warunkach do wydzierżawienia lub sprzedania. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 75 923

Zaraz
jest do wydzierżawienia plac ca. 10 000 m. kw. z obszernymi halami krytymi na Łazarzu, nadaje się na cele fabryczne na warsztaty reparacyjne, magazyny etc. — Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zdw 75 885

Dzierżawy
składu kolonialnego z kilku morgami ziemi w większej wiosce poszukuje. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 76 032

Ogród owocowy
wydzierżawia Maj. Nowy Dwór. p. Kobylnica. pod Poznaniem. zdw 76 060/61

Skład
wydzierżawia. Gospodars. Pałatkowa 15. zdw 76 172

Dzierżawy
2500 mórg, objęcie 70 000, 1600 mórg objęcie 60 000, 900 mórg objęcie 25 000, 200 mórg objęcie 10 000. Jaskiewicz, Poznań, Fredry 6. zdw 76 234

Sklepy
nadające się na składnice do wydzierżawienia. Zydowska 33. zdw 76 109

Odstrzał
grubej zwierzyny! Jelenie, daniacie i rogacze lub 20 000 mórg lasu i pół odda w całości w dzierżawę nadleśnictwo Lasówka, poczta Grodzisk Wlkp. zdw 76 254

Nadmłynarz
posiadający kilka tysięcy zł poszukuje dzierżawy młyna lub podady kierownika młyna. Józef Dembowski Gościszyn, kolo Trzemeszna. zdw 76 253

15 LETNISKA i UZDROWISKA

Zakopane „Krywań“
Ogrodowa, pensjonat Ludwika Karpowiczowej centrum wycieczek wśród ogrodów i las — utrzymanie pierwszorzędne — ceny przystępne. zdw 75 706

Wisła
śląsk Cieszyński pensjonat „Zofjówka” poleca pokoje z utrzymaniem. zdw 70 953

Jaremcze
znany pensjonat „Gorgan” kapitanowej Zajączkowskiej, położony w najzdrowszym miejscu poleca pokoje, wykwintne utrzymanie, kort tenisowy, ceny umiarkowane. zdw 4 123

Zakopane
Pierwszorzędny pensjonat „Tytan” przy ul. Zamoyskiego. — Pełny komfort, wykwinna kuchnia, las, rzeka, balkon, werandy, cudne widoki. Najmilszy zdrowy pobyt. Doborowe towarzystwo. Ceny niskie. zdw 73 826

Żegiestów - Zdrój
Pensjonat „Warszawianka” Centrum zakładu. Nowoczesny komfort Ciepła i zimna woda bieżąca w pokojach. Ceny umiarkowane. dw 3 953

Ciechocinek
„Willa Samotna” dla chrześcijan, położona w najzdrowszej dzielnicy, blisko lasu sosnowego. Pokoje z pościelą lub bez. Stołowanie na miejscu według życzenia; używalność kuchni wspólna. nw 10 871

W Zakopiąńskim „Soplicowie”
Odzyskanie humor — zdrowie Pensjonat „Soplicowo”, ul. Kosciuszki telefon 280 pełny komfort, położenie słoneczne wśród parku — dobra kuchnia — garaże — korty tenisowe. Ceny od 10 zł. nw 11 201

Gdynia „Polska Riviera”
Hotel-pensjonat bezpośrednio przy plaży morskiej pokoje z bieżącą wodą ciepła tania i zdrowa kuchnia dancng w ogrodzie nad morzem, korty tenisowe, garaże, salon de beauté, obiady 2,30 zł, telefon 10-16. Ceny znacznie niższe. np 11 364

Letnisko
inżynierowej Miłobędzkiej przy Miłowodach poczta Oborniki poleca pokoje z utrzymaniem, Okolica piękna, las, woda. zdw 75 883

Puszczykowo
dwa pokoje z kuchnią próżne wydzierżawia na letnisko. Zgłoszenia „Par”, pod nr. 55.432. Pw 3 084-55.432

Letnisko na wsi
urocze, las, jezioro, dla rodziny bez utrzymania (aprowizacja zapewniona) Zgłoszenia Dom Osiek, poczta Krzywizn. Pw 3 074-35.421

Letnisko
Letnicy znajdują tanie utrzymanie przy 23 km romantycznie położonym jeziorze Charzykowskim. Dla gości do dysp. bezpł. 10 łódek i kort tenis. Prosp. przesyła na życz willa „Bellvue”, Charzykowo - Chojnice, Pomorze. dw 551

16 OSOBISTE

Ostrzeżenie!
Ostrzegam przed rozwianiem fałszywych wieści o rzekomem posiadaniu majątku w jakiegokolwiek postaci. Osoby rozwijające powyższe fałszywe wieści świadomie lub nieświadomie, bezwzględnie pociągnę do odpowiedzialności prawnej. Michał Chwałkiński, Poznań, ul. Maleckiego 8. zdw 76 118

17 PODZIĘKOWANIA

Administracja
Posener Tageblatt złożyła z polecenia fy. Strzelczyk w/m. ul. Kantaka na ubogich miastu Poznańa kwotę w wysokości 25 zł. Za dar składamy szczerze podziękowanie. Magistrat VIII/L. zdw 75 868/9

21 ZGUBY

Teke do akt
zgubiona względnie skradzioną 2. VII. 32. przy Piekary 18. upraszam o oddanie zawartości za wysokim wynagrodzeniem. Maleckiego 22. miesz. 3. zdw 76 089

W niedziele
wieczorem przy ul. Matejki zgubiona foterterierka z tabliczką Pudliczki 8. Oddać za wynagrodzeniem Grotzgera 4 mieszkanie 15. zdw 76 239

Okulary
zgubiono 4. Aleje Marcinkowskie-Pocztowa. Oddać za wynagrodzeniem cukiernia „Haller”. zdw 76 213

22 ROZMAITE

Kuracja
ziółowa. Karwowskiego 22. II., wprost za rynkiem Łazarzkim. zdw 75 949

Obiady — Kolacje
abonament 3 dania 120 włącznie obsługa. Restauracja „Pod Orłem” Fredry 12. zdw 74 324

Futra
wszelkiego rodzaju modernizuje, naprawia, przechowuje, poszywa firma Jankowski Kreta 23. zdw 75 747

Kołdry
wykonuje, stare przerabiam. — Smoczyńska, Kwiatowa 8. zdw 74 784

Gruźlicę
cukrzyce oraz choroby kobiece i dziecięce wyleczam indyjską magnetyczną metodą nawet w uporczywych przypadkach, gdy wszelkie środki zawiodły. Adresować: Poznań I. skrzyżnka pocztowa 314. zdw 75 924

Siostry Streich
teraz Gwarna 15

Robótki
rysunki haftów wszelkiego rodzaju. Tw 188

Biegła
bielnikarka szyje wszelką bieliznę, poza dom i na wieś. Oferty Kurjer Poznański zdw 76 169

BONIFIKATA PROPAGANDOWA

Bezpłatnie aparat kąpielowy turystyczno-domowy, np 4165
Wysła
„SKAUT“, WARSZAWA, JEROZOLIMSKA 554

Nowość!
Poważna firma
poszukuje
6 energicznych panów
na województwo poznańskie dla nowego bezkonkurencyjnego artykułu. Konkretna, bo każda rodzina jest interesowana mimo kryzysu. Wiadomości fachowe niekonieczne. Dla zdolnych współpracowników stała posada z wysokim zarobkiem zapewniona. Tylko poważni refleksyjnie zgłoszą się osobiście przy ul. Pocztowej 31 a, mieszkanie 4, we wtorek od godziny 9-11, 3-5 i w środy od 9-11. Pp 496-27.5

Stenotypistka
korespondentka polsko-niemiecka możliwie z branży węglowej, biegła potrzebna zaraz na prowincję. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 960

Pomocnik
kupiecki sportowiec potrzebny. — Firma Sport, Plac Świętokrzyski zdw 75 928

Młodsza
posługaczka na przedpołudnie. — Zgłoszenia: Włósnia 79, m. 3, zdw 75 901

Czeladnika
młynarskiego z dobrymi świadectwami i podaniem poborów poszukuje młyn Wielkie Piekary (Ślask). nw 4178

1 000 złotych
miesięcznie i więcej zarobi każdy łatwą pracą akwizycyjną. Sprzedaż ratana. Pensja. Prowizja. Dom Wysokowy, Stanisław Nowe, Warszawa A, Bielańska 15 nw 4175

Dziewczyna
do wszelkich prac gospodarskich potrzebna od zaraz. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdw 76 045

Krawcowa
działa przyjmująca prace w domu i poza dom. Długa 8, m. 11, zdw 76 055

Rekordowa egzystencja!
Szukam przedstawiciela
na sprzedaż masowych wyrobów metalowych. Samochód i gotówka pożądana. Gen. Kosińskiego 26, m. 21, zdw 76 069

Szukam fabrycznych dostawców
na wszelkiego rodzaju i wielkości obrazów. Oferty Kurjer Poznański zdw 76 083

Uczeń
krawiecki potrzebny. Kilińskiego 6, m. 6, zdw 75 988

Kucharka
dobrem gotowaniem potrzebna zaraz na wieś Poznańskie. Zgłoszenia: św. Marcin 39, m. 5 czwartek 5-7, zdw 75 958

Stenotypistka
biegła polsko-niemiecka z praktyką adwokacką potrzebna natychmiast. Oferty Kurjer Poznański zdw 76 210

Pianista
salonowo-dancingowy kabaretowo-rewiowy, pierwszorzędna siła, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 76 238

Pisarz
względnie młodszy urzędnik z 3-letnią praktyką oboznaną z księgowością, społeczeństwem, szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 76 206

Osoba
z inteligencją, średni wiek w krytycznym położeniu poszukuje posady gotowaniem lub na wyjazd. Oferty Kurjer Pozn. rw 2079.

Ogrodnik - szofer
szuka posady. Długa praktyka, dobre świadectwa. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 76 268

Praktykant leśny
z 2 letnią praktyką, lat 18, 182 wzrostu, przyjmie posadę w leśnictwie celem dalszej praktyki z wolnym utrzymaniem. Zgłoszenia przyjmują: E. Skotarczak Leśn. Szarymoki p. Jutrosin, zdw 76 260

Panna
lat 23, muzykalna, inteligentna, z lepszej rodziny katolickiej szuka odpowiedniej posady, najchętniej jako towarzysząca, może być tylko podczas wakacji, lub stałe. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 76 250

28 WOLNE MIEJSCA
1 000 złotych
miesięcznie i więcej zarobi każdy łatwą pracą akwizycyjną. Pensja prowizja. Dom Wysokowy Stanisław Nowe, Warszawa A, Bielańska 15, nw 4144

na stronie 64-amej 25 gr. na stronie 4-amej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartej 100 gr. na stronie drugiej 120 gr. przed wiadomościami potoczniemi 200 gr. od 1-amego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca nadwyżki. Ogłoszenia do wydania wieczornego „drobne” do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża; do wydania wieczornego „drobne” do godz. 11, w soboty i dni przedświąteczne tylko do godz. 10; większe dłużej według możliwości. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

Ogłoszenia
na stronie 64-amej 25 gr. na stronie 4-amej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartej 100 gr. na stronie drugiej 120 gr. przed wiadomościami potoczniemi 200 gr. od 1-amego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca nadwyżki. Ogłoszenia do wydania wieczornego „drobne” do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża; do wydania wieczornego „drobne” do godz. 11, w soboty i dni przedświąteczne tylko do godz. 10; większe dłużej według możliwości. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedziele, święta i nocą tylko 1476, 3524 i 4072, filja Stary Rynek 2305. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.

Syn
uczniwych rodziców 17-letni pragnie przyjąć jakąkolwiek pracę. Kaucję może służyć. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 76 243

Przedstawicielstwa
poważnej firmy poszukuje rzutki energiczny kupiec, dobry organizator na pensje prowizje, wzgl. na własny rachunek. Branża obojętna. Oferty „Ramka”, Ostrów Wielkopolska, nw 4272

400
kanceli dam za otrzymanie posady, woźnego, portjera lub innej. Oferty Kurjer Pozn. zdw 76 001

Szofer
z kacią szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 76 022

Tanio
zakładam firany, przerabiam kanapy, leżanki, materace, zakładam, naprawiam markizy, żaluzje. Grzybowskiej, Kopernika 2, zdw 76 162

Gospodyni
samodzielna, znająca dobra kuchnię, pieczenie, zaprawę konserw, prasowanie sztywną bielizny, chów drobiu, poszukuje posady w majątku lub podobnie od zaraz lub później. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 76 235

Uczciwa dziewczyna
przedewszystkiem czysta, akurata i oszczędna z dobrym gotowaniem do wszystkiego, dobrze polecona, szuka posady lub posługi od zaraz lub 15. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 76 233

Panienska
szuka posady do dzieci lub młodego małżeństwa także na wieś. Oferty Kurjer Pozn. zdw 76 026

Szukam
posady do wszystkiego samodzielnie gotowaniem zaraz lub 15. Oferty Kurjer Pozn. zdw 76 144

Gospodyni
w średnim wieku, znająca dobra kuchnię, zaprawę, wyroby mięsne, wszelką pracę, poszukuje posady od 15. 7. lub później. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 76 143

Kucharka
młoda, uczciwa, przyjmie posadę od 15 bm. do restauracji lub prywatnie. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 76 155

Dziewczyna
skromna, uczciwa, zaufana, samodzielna, gotowaniem poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 76 162

Magister
farmacji z 2-letnią praktyką poszukuje posady zaraz lub później Ostrów, Mierzejewski.

Krawcowa
dobrze poszukuje posady w domu, 2-3 dniennie. Oferty Kurjer Poznański zdw 76 183

Stenotypistka
polsko-niemiecka, z dłuższą praktyką, biegła w stenografii i pisanju na maszynie, poszukuje posady. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 76 192

Szofer
poszukuje posady prywatnej z kacią 500 złotych. Oferty Kurjer Poznański zdw 76 194

Pianista
salonowo-dancingowy kabaretowo-rewiowy, pierwszorzędna siła, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 76 238

Pisarz
względnie młodszy urzędnik z 3-letnią praktyką oboznaną z księgowością, społeczeństwem, szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 76 206

Osoba
z inteligencją, średni wiek w krytycznym położeniu poszukuje posady gotowaniem lub na wyjazd. Oferty Kurjer Pozn. rw 2079.

Ogrodnik - szofer
szuka posady. Długa praktyka, dobre świadectwa. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 76 268

Praktykant leśny
z 2 letnią praktyką, lat 18, 182 wzrostu, przyjmie posadę w leśnictwie celem dalszej praktyki z wolnym utrzymaniem. Zgłoszenia przyjmują: E. Skotarczak Leśn. Szarymoki p. Jutrosin, zdw 76 260

Panna
lat 23, muzykalna, inteligentna, z lepszej rodziny katolickiej szuka odpowiedniej posady, najchętniej jako towarzysząca, może być tylko podczas wakacji, lub stałe. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 76 250

28 WOLNE MIEJSCA
1 000 złotych
miesięcznie i więcej zarobi każdy łatwą pracą akwizycyjną. Pensja prowizja. Dom Wysokowy Stanisław Nowe, Warszawa A, Bielańska 15, nw 4144

Magazyner
samodzielny branży elektrotechnicznej, samochodowej, długoletnia praktyka poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 75 931

Pokojowa
sierota z kilkuletnimi świadectwami szuka posady w majątku. Dąbrowskiego 24, mieszkanie 17, Poznań, zdw 75 935

Dziewczyna
szuka posady na po południe lub cały dzień. Oferty Kurjer Pozn. zdw 75 907

Uczciwa
posługaczka poszukuje posady lub miejsca. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 912

Szukam
posługi zaraz lub od 15. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 954

Kierownik cegielni
żonaty znający dokładnie maszynę cegielnianą szuka posady ewentl. za maszynistę lub palacza inna branża nie wykluczona. — Oferty Kurjer Poznański zdw 75 916

Szukam
posady opieki dziećmi korepetycy, przygotować egzaminu gimnazjum za całkowite, częściowe utrzymanie. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 917

Panienska
z lepszej rodziny poszukuje posady bufetowej lub kucharki. Zna wszelkie prace domowe. — Oferty Kurjer Poznański zdw 75 918

Kierownik cegielni
10 lat praktyki, żonaty, poszukuje posady za skromnym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Pozn. zdw 75 919

Dziewczyna
sierota uczciwa, skromnym gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 871

Panna
poszukuje posady do dzieci lub lekkich prac domowych z szyciem. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 881

Posługaczka
poszukuje posady przed połudn. lub po południu. Oferty Kurjer Poznański zdw 76 049

Panienska
inteligentna z ukończoną szkołą gospodarczą z bardzo dobrym szyciem poszukuje posady na majątek lub małego miasta do szycia, zajmie się także domem i dziećmi. Oferty Kurjer Pozn. zdw 76 050

Sumienna
posługaczka z dobrymi świadectwami poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 76 037

Krawcowa
szuka pracy. Oferty Kurjer Poznański zdw 76 033

Posady
urzędnika gosp. na mniejszy majątek ewentl. większe gospodarstwo poszukuje zamężony rolnik. Większa kaucja, polecenia jak najlepsze. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 76 030

Posady
woźnego, portjera, inkasenta poszukuje, większa kaucja. Polecenia jak najlepsze. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 76 031

Niemka
lat 26 poszukuje posady do samotnego pana lub pani. Oferty Kurjer Poznański zdw 76 086

Posługaczka
z dobrymi świadectwami poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 76 054

Służąca
wiejska uczciwa z gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 76 017

Dziewczyna
młodsza uczciwa z praniem i gotowaniem do wszystkiego poszukuje posady 15. lub 1. Oferty Kurjer Pozn. zdw 79 090

Malarz
dzielny sumienny szuka pracy na godziny lub tygodniowo, także na prowincję. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 75 956

Ogrodnik
kawaler, lat 28, poszukuje posady zaraz. A. Długiewicz, Rawica, ul. Grunwaldzka 29, zdw 76 257/8

Gospodarz
rolny poszukuje posady z dobrymi świadectwami od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 873/4

Fachowiec drzewny
wolny od wojska, władający językiem polskim niemieckim, oboznaną z wykorzystaniem drzewa piszący na maszynie, poszukuje posady zaraz lub później w tartaku lub składnicy drzewnej budowlanej opalowej. Wymagania skromne. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 73 265

Zdolny
wolontariusz fryzjerski przyjmie posadę. Oferty Kurjer Pozn. zdw 75 857

Praktyki
rolnej poszukuje maturzystę. — Oferty Kurjer Pozn zdw 75 771

Bona
Wlkp. sierota z kursem ochronarskim i pielęgniarstkiem z praktyką przy starszych dzieciach i niemowlętach, szycielką, szuka posady. Zgłoszenia: Żakrewska, Grudziądz, ul. Murowa 59a, I. ptr. zdw 75 753

Rządca gospodarczy
kawaler, lat 32, 15-letnia praktyka, dobry hodowca, organizator, poparty dobrymi poleceniami swych przełożonych, pracuje dobrem wynikiem, poszukuje powodu zmiany administracji posady zaraz lub później. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 75 812

Bielizniarka
szuka posady do szycia bielizny poza domem — wyjazd. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 821

Młoda
panienka z maturą poszukuje jakiegokolwiek pracy. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 75 993

Sierota
poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 999

Kucharka
dobrem gotowaniem szuka posady od 15. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 955

Student W. S. H.
szuka od 15 linca jakiegokolwiek posady specjalność rachunkowa korespondencja polska, niemiecka. Oferty proszę do Kurjera Pozn. zdw 75 959

Maszynistka
biegła polskim, niemieckim szuka posady biurowe adwokackim 100 zł. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 75 974

Służąca
uczciwa z dobrymi świadectwami poszukuje posady od zaraz lub 15. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 980

Służąca
z dobrym gotowaniem do wszystkiego poszukuje posady od 15. — Oferty Kurjer Poznański zdw 75 981

Kuchmistrz
siła pierwszorzędna poszukuje posady okolica obojętna. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 75 982

Dziewczyna
wiejska poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 984

Żelazniak
młodszy poszukuje posady za małym wynagrodzeniem, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 988

Służąca
lat 20, poszukuje posady do wszystkiego od 15. lub później. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 989

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego u starszych osób lub cukierni w starym mieście. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 946

Nauczycielka (wychowawczyni)
z dłuższą praktyką, pozwoleniem rządowym, znajomością języków obcych, dobra muzyka poszukuje posady od 1 września. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 75 948

Nauczycielka
szuka posady do młodszych dzieci Poznań, Pocha 21. Nauczycielka zdw 75 952

Magistra farmacji
z małą praktyką przyjmie posadę już od 15. 7. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 75 953

Książkowa
wszelkie prace biurowe zaraz lub później szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 833

Absolwent
Rocmej Szkoły Ekonomiczno-Handlowej w Poznaniu poszukuje posady najchętniej w branży żelaznej, miejscowość obojętna. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 75 864

Kasjerka
sumienna, obowiązkowa, kszątkowość, wypłaty, wolna zaraz później. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 832

Gospodyni
kucharka z bardzo dobrymi świadectwami, dobrem gotowaniem, pieczeniem ciast oraz wszelką pracą domową poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 75 013

Kroju
szycia kurs wakacyjny, opłata wyjątkowo niska. Szpotanińska, Marcin 18, zdw 76 015

Niemieckiego
ndziela inteligentna Niemka. — Oferty Kurjer Poznański jw 1032

Akademię
Poznańską rutynowany korepetytor poszukuje kondycję za niskim wynagrodzeniem, Adres A. B. Lwów, Kochanowskiego 67, zdw 76 243

25 MUZYKA
Pianista
rutynowany, repertuarem zaraz wolny, Oferty Kurjer Poznański zdw 75 837

Trio
pierwszorzędne z dodatkowymi instrumentami potrzebne zaraz. Wielkopolska, Krotoszyn, nw 4180

26 ROZRYWKA
Kino Wilsona
Łazarz, Zagłada Rosji (Rasputin i Kobiety), Aleksander Malikow, Natalia Lisienko, zdw 75 884

Kino Rozy
Ułubienica przedmieścia, zdw 76 051

Kino „Orzeł”
„Niebezpieczeństwo Chrześcijańskie” Joe Bonomo, „Kapitan Chaplin” Charlie Chaplin, zdw 76 072

Kino Aurora
Patachon w obliczu śmierci, zdw 76 154

27 SZUKA PRACY
Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Biuralistka
szuka posady zaraz lub później, ewtl. kasjerka na wieś. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 045

Bona
inteligentna, z dobrej rodziny, z kilkuletnią praktyką, kochająca dzieci, szuka posady na wieś. Dobre świadectwa, referencje. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 75 443

Elektromonter
samodzielny, praktyka długoletnia, oboznaną z prowadzeniem central elektrycznych, posiada prawo jazdy poszukuje jakiegokolwiek posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 75 926

Osoba
starsza poszukuje posady do gotowania na przedpołudnie, stała. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 75 605

Bacon Eksport
Kupiec z obcimi językami i kacią, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 75 770

TEATRY
Teatr Polski: Dziś — „Królowa Przedmieścia”.
Teatr Nowy: Dziś — „Opiekun się Amelją” premiera. Środa, 6. 7. — „Opiekun się Amelją”.
Czwartek, 7. 7. — „Opiekun się Amelją”.
Piątek, 8. 7. — „Opiekun się Amelją”.
Sobota, 9. 7. — „Opiekun się Amelją”.
Teatr Letni (Plac Nowomiejski 5, tel. 29-08). Dziś i codziennie „Teś szaleje”. — Ceny od 1—3 zł.

DZISIAJ W KINIE
Apollo: „Upiór Paryża”.
Aurora: Patachon w obliczu śmierci.
Colosseum: I. „W mrokach nocy”, II. Wielka atrakcja.
Corso: Krwawy porachunek i Król dzikich stepów.
Metropolis: „Wszyscy na pokład”.
Muza: Pod banderą miłości.
Odeon: Ostatnie dni Pompei.
Orzeł: — „Niebezpieczeństwo Chińskiej Dzielnicy” i „Kapitan Chaplin”.
Renaissance: „Kłamiesz kobieto” i „Djabelek”.
Roxy: „Ułubienica przedmieścia”.
Sfinks: „Siódme Mocarstwo” oraz „Aż włosy deba stają”.
Słońce: Księżyc w Montanie.
Tęcza: „Kapitan gwardji królewskiej”.
Wilsona: Zagłada Rosji (Rasputin i kobiety).

Przedpłata
na lipiec 1932 r. za oba wydania razem wliczając tygodniowego dodatku „Instr. „Ilustracja Poznańska” i „Nowiny Sportowe” w Poznaniu w kw. 4,00, w agencjach w mieście 4,50, z odroczeniem do domu w Poznaniu 4,70, z odroczeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie 4,94 kwartalnie 14,82 pod opaską miesięcznie w Polsce 9,00, w innych krajach 11,00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeskód, wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie piensza, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedziele, święta i nocą tylko 1476, 3524 i 4072, filja Stary Rynek 2305. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.

TANI TYDZIEŃ
Pończoch Rękawiczek
Stanisław Schulz
Poznań, Stary Rynek 80/82.
Pw 3080-55.429

Humor zagraniczny
Ładne widoki...
— Gdy zostaną twoją żoną, dzielici będę wszystkie two radości i smutki.
— Nie mam żadnych smutków.
— No tak, ale gdy się ożenisz...